

หนังสือสวดมนต์

วัดภัททันตะอาสภาราม

ชื่อหนังสือ หนังสือสวดมนต์ วัดภัททันตะอาสภาราม ISBN: 978-616-406-935-0 จำนวนพิมพ์ : ๓.๐๐๐ เล่ม พิมพ์ครั้งที่ ๗: เมษายน ๒๕๕๙ ที่ปรึกษา : พระครูภาวนาวราลังการ วิ. พระอาจารย์อำนาจ ขนติโก ปิ่นจุฑา รุ่งจตุรชัย ออกแบบรูปเล่ม: ออกแบบปก/คอมพิวเตอร์กราฟฟิค: ปิ่นจุฑา รุ่งจตุรชัย พระพุทธภาวนาปฐมบรมสุข ภาพปกหน้า • พิสูจน์อักษรบาลี: พระมหาบุญธรรม ปุญญธมุโม พิสูจน์อักษรไทย: พระมหาบุญธรรม ปุญญธมุโม ปิ่นจุฑา รุ่งจตุรชัย เจ้าของ : วัดภัททันตะอาสภาราม ๑๑๘/๑ หมู่ ๑ บ้านหนองปรือ ต.หนองไผ่แก้ว อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี ๒๐๒๒๐ โทรศัพท์ ๐๓๘-๑๖๐-๕๐๙. ๐๘๖-๘๑๙-๘๓๕๘ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิลปาคมการพิมพ์ พิมพ์ที • ๑๒๗ ซ.พระยามนธาตุฯ แยก ๒๓ ถ.พระยามนธาตุราชศรีพิจิตร์ แขวงบางบอน

หากท่านใด คณะใด ประสงค์จะพิมพ์เผยแผ่เป็นธรรมบรรณาการ โดยไม่ เรียกร้องค่าตอบแทน โปรดติดต่อกับโรงพิมพ์โดยตรง แต่หากมีการจำหน่ายขอ สงวนลิขสิทธิ์

เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

โทรศัพท์ ๐๒-๔๑๗-๑๓๐๖, ๐๘๑-๖๑๘-๐๕๑๐

ขอความเป็นมหากุศลอันสูงสุด จงบังเกิดมีแก่ผู้สาธยาย และผู้มีส่วนร่วม ในหนังสือนี้ทุกท่าน

คำนำ

วัดภัททันตะอาสภารามมีความประสงค์จะพิมพ์หนังสือทำวัตรสวดมนต์เพิ่มเติม ด้วยเหตุที่ หนังสือสวดมนต์ที่ใช้อยู่ปัจจุบันมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของพุทธศาสนิกชน จึงได้ทำการจัดพิมพ์ ขึ้นอีกเป็นครั้งที่ ๗ เพราะที่พิมพ์เผยแผ่ครั้งก่อนยังมีความบกพร่องในรูปแบบของการวางตัวอักษร ทั้งภาษาบาลีและภาษาไทย และไม่ถูกต้องในศัพท์ภาษาบาลีอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้นักปราชญ์ผู้รู้ ภาษาบาลีที่พบเห็นความบกพร่องดังกล่าว ได้กรุณาชี้แนะให้ทราบถึงความผิดพลาดเหล่านั้น

และเพื่อให้เนื้อหาในส่วนของภาษาบาลีและภาษาไทยถูกต้องสมบูรณ์แบบมากขึ้น จึงมีการ ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ผิดพลาด บกพร่อง และจัดรูปแบบของตัวอักษรให้ง่ายต่อการอ่านของ พุทธศาสนิกชน โดยการจัดทำครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจาก พระมหาบุญธรรม ปุญญธมุโม (ป.ธ. ๙, พธ.ม. สาขาวิปัสสนาภาวนา), คุณปิ่นจุฑา รุ่งจตุรชัย ซึ่งมี พระครูภาวนาวราลังการ วิ. เจ้าอาวาสวัดภัททันตะอาสภาราม พระอาจารย์อำนาจ ขนฺติโก ผู้ช่วยเจ้าอาวาส เป็นที่ปรึกษา โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก พระมหา ดร. บุญนภัสร์ ถิรปุญโญ เจ้าอาวาสวัดหนองไก่เถื่อน ต.หนองปรือ อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี ให้การสนับสนุนด้านสถานที่ อุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ ตลอดจนปัจจัย ๔ เป็นเหตุให้การจัดทำหนังสือสวดมนต์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ครั้งนี้ใช้เวลา ในการจัดทำมากกว่า ๙ เดือน ซึ่งเป็นการใช้ความวิริยะอุตสาหะอย่างสูง

อาตมาภาพขออนุโมทนายินดีในกุศลศรัทธาเจตนาอันสูงสุดของคณะผู้จัดทำ พร้อมทั้งญาติ มิตรสัมพันธชนที่เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา จัดพิมพ์หนังสือทำวัตรสวดมนต์นี้ขึ้น อันสามารถนำพาให้พุทธบริษัททั้งหลายได้เจริญมหากุศล อันเป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่มรรคผลนิพพาน ต่อไป ขออานุภาพแห่งบุญกุศลที่ท่านทั้งหลายได้ร่วมกันบำเพ็ญแล้วด้วยดีนี้ จงเป็นปัจจัยเกื้อหนุน ให้ทุก ๆ ท่านเป็นผู้มีสติ และปัญญาญาณ ตลอดไปทุกภพชาติตราบเข้าสู่พระนิพพาน เทอญ.

> (พระครูภาวนาวราลังการ วิ.) เจ้าอาวาสวัดภัททันตะอาสภาราม เมษายน ๒๕๕๙

ข้อควรรู้เกี่ยวกับการอ่านออกเสียงภาษาบาลีเบื้องต้น

สัญลักษณ์ที่พบในหนังสือสวดมนต์เล่มนี้เรียกว่า ยามักการ หรือ ยามักการ์ (-์) มีลักษณะ คล้ายเลข 3 อารบิก ที่กลับด้าน ใช้เติมเหนือพยัญชนะที่ต้องการระบุว่าพยัญชนะใดเป็นอักษรนำ หรืออักษรควบกล้ำ เช่น ส์วากขาโต (สะ-หวาก-ขา-โต), พ์ราห์มโณ (พราม-มะ-โน) เป็นต้น

ภาษาที่ใช้ในหนังสือเล่มนี้เป็นอักษรไทยที่เขียนออกเสียงภาษาบาลีเท่านั้น เช่น (สัมมาสัม-พุทธัสสะ) ไม่ใช่ (สมุมาสมุพุทธสุส) ซึ่งเป็นภาษาบาลีอักษรไทย

ศัพท์ภาษาบาลีที่ควรออกเสียงให้ถูกต้อง

๑. ปะหีโน ปะหีนัสสะ ฯลฯ (ให้ออกเสียง ฮ.นกฮูก แทน เช่น ปะหีโน อ่านว่า ปะ-ฮี-โน
ศัพท์อื่น ๆ ที่มีลักษณะนี้ก็ออกเสียงเป็น (ฮี) ทั้งหมด

๒. อะวิชชาเต็ววะ อ่านว่า อะ-วิด-ชา-ยะ-ตะ-เว-วะ (ต์. ออกเสียงสระ –ะ กึ่งมาตรา)

๓. เอโสหะมัส์มิ อ่านว่า เอ-โส-หะ-มัด-สะ-มิ (ส์ เป็นตัวสะกดของศัพท์หน้า และออก .

เสียงสระ –ะ กึ่งมาตรา) ศัพท์อื่น ๆ เช่น กัต์วา, ตัส์มิง, ทิส์วา,

สุต์วา เป็นต้น ก็ออกเสียงมีลักษณะที่คล้ายกันกับศัพท์นี้

๔. โคต์ระภู อ่านว่า โคด-ตระ-ภู (ต์ เป็นตัวสะกดของ โค. ออกเสียง โคด กึ่งเสียง

ตระ ออกเสียงควบกล้ำ เหมือนคำว่า กราบ)

๕. จักขุนท์ริยัง อ่านว่า จัก-ขุน-ทริ-ยัง (ไม่ออกเสียง ซิ-ยัง เหมือนภาษาไทย)

๖. ฉัพ์ยาปุตเตหิ อ่านว่า ฉับ-พะ-ยา-ปุด-เต-หิ (พ์ ออกเสียงสระ -ะ กึ่งมาตรา)

๗. ตัต์ตราภินันทินี อ่านว่า ตัด-ตรา-ภิ-นัน-ทิ-นี (ตรา ออกเสียงควบกล้ำเหมือนคำว่า กราบ)

๘. ต์วัง อ่านว่า ตะ-วัง (ต์ ออกเสียงสระ -ะ กึ่งมาตรา)

๙. เท็วเม อ่านว่า ทะ-เว-เม (ท์ ออกเสียงสระ -ะ กึ่งมาตรา)

๑๐. ภัท์รานิ อ่านว่า ภัด-ทะ-รา-นิ (ท์ ออกเสียงสระ -ะ กึ่งมาตรา)

๑๑. ภาค์ยัง อ่านว่า ภาก-คะ-ยัง (ค์ ออกเสียงสระ -ะ กึ่งมาตรา)

๑๒. มุฬโห อ่านว่า มุน-หะ-โห (ห์ ออกเสียงสระ -ะ กึ่งมาตรา)

๑๓. เสยโย อ่านว่า เส-โย (ศัพท์นี้ เ-ย ไม่ออกเสียง เอย หรือ ไอ แต่ออกเสียง

สระ เ- กึ่งมาตรา)

อ่านว่า อา-หุ-เนย-โย (เนย ออกเสียง เน กึ่งมาตรา) ๑๔. อาหุเนยโย ศัพท์อื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันนี้ก็ออกเสียงสระ เ- กึ่งมาตรา อ่านว่า อุน-ณะ-หัด-สะ (ณ์ ออกเสียงสระ -ะ กึ่งมาตรา) ๑๕. อุณ์หัสสะ อ่านว่า ฐิ-โตม-มะ-ฮี-ติ (ม์ ออกเสียงสระ -ะ กึ่งมาตรา) ๑๖. ฐิโตม์หีติ ๑๗. ยัส์มา. ตัส์มา อ่านว่า ยัส-สะ-หมา, ตัส-สะ-หมา ศัพท์ว่า หมา ออกเสียงสูง (ไม่ใช่ อ่านว่า มา) เหมือนภาษาไทย ศัพท์ว่า เสมอ, เสนอ เป็นต้น อ่านว่า พะ-ยา-โร-สะ-นา (พื่ ออกเสียงสระ -ะ กึ่งมาตรา) ๑๘. พ์ยาโรสะนา อ่านว่า คะ-รี-เม-ขะ-ลัง (ค์ ออกเสียงสระ -ะ กึ่งมาตรา) ๑๙. ค์รีเมาะลัง ๒๐. อัพ์ยากะตา อ่านว่า อับ-พะ-ยา-กะ-ตา (พ์ ออกเสียงสระ -ะ กึ่งมาตรา)



คุณประโยชน์ของการทำวัตรสวดมนต์

- ๒. ได้เฝ้าพระพุทธเจ้า เพราะขณะนั้นผู้สวดมีกาย วาจาปกติ (มีศีล) มีใจ แน่วแน่ (มีสมาธิ) มีความระลึกถึงคุณความดีของพระพุทธเจ้า (มี ปัญญา) เท่ากับได้เข้าเฝ้าพระพุทธองค์ด้วยการปฏิบัติบูชา ครบไตรสิกขา อย่างแท้จริง
- m. จิตเป็นสมาธิ เพราะขณะนั้นผู้สวดต้องสำรวมใจแน่วแน่ มิฉะนั้นจะสวด ผิด เมื่อจิตเป็นสมาธิ ความสงบเยือกเย็นในใจจะเกิดขึ้น
- ๔. ได้ปัญญา การสวดมนต์โดยรู้คำแปล รู้ความหมาย ย่อมทำให้ผู้สวดได้ ปัญญาความรู้
- ๕. ช่วยน้อมจิตของตนและผู้ฟัง ทำให้เกิดวินัยแก่ตน เป็นการสร้างสิริมงคล
- ๖. ตัดความเห็นแก่ตัว เพราะขณะนั้นอารมณ์ของเราไปหน่วงอยู่ที่การสวด
- ๗. เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรม ช่วยรักษาประเพณีและแบบแผนของสังคม ไทยให้ยึดเหนี่ยวตั้งมั่นในความดี
- ๘. ไล่ความเกียจคร้านขณะสวดมนต์, อารมณ์เบื่อ เซื่องซึม ง่วงนอนและ เกียจคร้านจะหมดไป ทำให้เกิดความแช่มชื่น กระฉับกระเฉงขึ้น
- ๙. ไม่ใช่เป็นการขับกล่อมประกอบการสังเวยพระเจ้า และอ้อนวอนขอผล ตอบแทน
- ๑๐. ไม่ใช่เพื่อให้เกิดผลร้ายแก่ผู้อื่น หรือเพื่อปลุกเสกให้ขลัง

สารบัญ	หน้า	
คำนำ		
ข้อควรรู้เกี่ยวกับการอ่านออกเสียงภาษาลีเบื้องต้น	ก	
คุณประโยชน์ของการทำวัตรสวดมนต์	ନ	
ภาค ๑ คำทำวัตรเช้า-เย็น		
บทสรรเสริญพระพุทธคุณ	9	
บทสรรเสริญพระธรรมคุณ	ම	
บทสรรเสริญพระสังฆคุณ	ഩ	
บทชยสิทธิคาถา	€	
คำทำวัตรเช้า		
คำบูชาพระรัตนตรัย	&	
์ ปุพพะภาคะนะมะการะ	9	
พุทธาภิถุติง	ଚା	
ชัมมาภิถุติง	ଝ	
สังฆาภิถุติง	©	
ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถา	99	
สังเวคะปะริกิตตะนะปาฐะ	මම	
ธาตุปะฏิกูละปัจจะเวกขะณะปาฐะ	୭୬	
ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขะณะปาฐะ	୦ଡ	
คำกรวดน้ำตอนเช้า		
ปัตติทานะคาถา	୭୩	
สัพพะปัตติทานะคาถา) නම	
คำทำวัตรเย็น		
คำบูชาพระรัตนตรัย	ලම	
ปุพพะภาคะนะมะการะ	୭୬	
พุทธานุสสะติ	ಶಿಡ	
พุทธาภิคีติง	ଅଭ	
ชัมมานุสสะติ	୩୭	

	หน้า	
ชัมมาภิคีติง	୩୭	
สังฆานุสสะติ	ഩ๔	
สังฆาภิคีติง	ഩ๕	
อะตีตะปัจจะเวกขะณะปาฐะ	ഩഩ഻	
กรวดน้ำตอนเย็น		
อุททิสสะนาธิฏฐานะคาถา	€0	
ภาค ๒ บทสวดมนต์พิเศษ		
ปุพพะภาคะนะมะการะ	๔ ๓	
สะระณะคะมะนะปาฐะ	๔ ๓	
เมตตานิสังสะสุตตะปาฐะ	હહ	
นมัสการพระอรหันต์ ๘ ทิศ		
คาถาบูชาพระพุทธสิหิงค์	ර ව	
ท์วัตติงสาการะปาฐะ (อาการ ๓๒)		
เขมาเขมะสะระณะที่ปีกะคาถา (แปล)		
อะภิณหะปัจจะเวกขะณะปาฐะ	డ ం	
ปะราภะวะสุตตะปาฐะ (แปล)		
โอวาทะปาติโมกขะคาถา (แปล)		
ปะฐะมะพุทธะภาสิตะคาถา (แปล)		
ปัจฉิมะพุทโธวาทะปาฐะ (แปล)	ළ හ	
บทพิจารณาสังขาร	ළ හ	
ภาระสุตตะคาถา (แปล)	೬ ಡ	
ภัทเทกะรัตตะคาถา (แปล)	ಜ ಜ	
คาถาโพธิบาท (ป้องกันภัยสิบทิศ)	po	
คาถามงคลจักรวาฬแปดทิศ	90	
บารมี ๓๐ ทัศ	ලල්	
พระคาถาชินบัญชร		

	หน้า		
ภาค ๓ มหาสติปัฏฐานสูตร			
มหาสติปัฏฐานสูตร			
๑. กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน			
๑.๑ หมวดอานาปานะปัพพะ) ම		
๑.๒ หมวดอิริยาปะถะปัพพะ	ମାର		
๑.๓ หมวดสัมปชัญญะปัพพะ	ଜାନ		
๑.๔ หมวดปฏิกูลมนสิการ	୩๔		
๑.๕ หมวดธาตุมนสิการ	ଚାଝ		
๑.๖ หมวดนวสีวถิกะ	ಡೂ		
๒. เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน	ଝଣ		
๓. จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน	900		
๔. รัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน			
๔.๑ หมวดนิวรณ์ ๕	୭୦୩		
๔.๒ หมวดขันธ์ ๕	೦೦ ೮		
๔.๓ หมวดอายตนะ ๑๒	999		
๔.๔ หมวดโพชฌงค์ ๗	୭୭୩		
๔.๕ หมวดสัจจะ ๔	୭୭୯		
อานิสงส์การเจริญสติปัฏฐาน ๔	ଉ ଝ୍ଟା		
ภาค ๔ มนต์พิธี			
บทชุมนุมเทวดา	මෙල්ම		
ปุพพะภาคะนะมะการะปาฐะ	මෙල්ම		
นะมะการะสิทธิคาถา	ම්ල්ම		
นะมะการะสิทธิคาถา (เก่า)	මට්		
นะโมการะอัฏฐะกะ	මට්		
มังคะละสุตตัง	ඉවල්		
ระตะนะสุตตั้ง	ඉප්ල		
กะระณียะเมตตะสุตตั้ง	නප්ල		

	หน้า
ขันธะปะริตตั้ง	<u>୭</u> ୩୦
โมระปะริตตั้ง	<u>୭</u> ୩୦
วัฏฏะกะปะริตตั้ง	୭୩୭
ธะชัคคะปะริตตั้ง	୭୩୭
อาฏานาฏิยะปะริตตั้ง	୭ଥାସ
สักกัต์วา	୦୩୯
อังคุลิมาละปะริตตัง	ବ୍ୟାଚ
โพชฌังคะปะริตตัง	ବ୍ୟାଚ
อะภะยะปะริตตั้ง	ଭଜାନା
เทวะตาอุยโยชะนะคาถา	ଡଣାଣା
มงคลจักรวาฬใหญ่	୭୬
ถวายพรพระ	<u></u>
ชะยะปะริตตั้ง	ೂ ಡ២
ชะยะปะริตตั้ง (ย่อ)	<u></u> ಅಜ್
ภาค ๕ พระสูตร ปาฐะ คาถา อภิธรรม	
บทขัดธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสูตร	ര๘๓
ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสุตตั้ง	ര๘๓
อะนัตตะลักขะณะสุตตั้ง	<u></u> ೧೭೮
อาทิตตะปะริยายะสุตตั้ง	രൂമ
สีลุทเทสะปาฐะ	୭୪୭
ตายะนะสุตตั้ง	ಶಿಬಿಠ
ปัพพะโตปะมะคาถา	ල්ශම
อะริยะธะนะคาถา	ල්ශම
บทขัดธัมมะนิยามะสูตร	<u>ଉ</u> ଝ୍ଜା
ธัมมะนิยามะสุตตั้ง	<u></u>
ติลักขะณาทิคาถา	ಂದ್ರ

	หน้า		
ปะฏิจจะสะมุปปาทะปาฐะ	ඉස්ස්		
พุทธะอุทานะคาถา	<i>ಅ</i> ಜನ		
ภัทเทกะรัตตะคาถา	೦೦಄		
พระวินัย	೦೦಄		
พระสูตร	මටම		
พระสังคิณี	මටම		
พระวิภังค์	യഠി		
พระธาตุกะถา	യഠി		
พระปุคคะละปัญญัตติ	രിഠരി		
พระกะถาวัตถุ	ഉഠബ		
พระถะทะบร	ഉഠബ		
พระมะหาปัฏฐาน	ഉഠബ		
ชัมมะสังคิณีมาติกา	಄೦೬		
วิปัสสะนาภูมิปาฐะ	್ರಾಂಡ		
ภาค ๖ บทอนุโมทนาวิธี			
· บทอนุโมทนาคาถา (แปล)	ଜଠଣ		
สามัญญานุโมทนาคาถา (แปล)	bom ୭୦୩		
ภะวะตุสัพ (แปล)	ಠಂಡ		
มงคลจักรวาหน้อย (แปล)	ಠಂಡ		
โภชะนะทานานุโมทะนาคาถา (แปล)	ටමම්		
อัคคัปปะสาทะสุตตะคาถา (แปล)	രെയി		
ชะยะปะริตตั้ง (ย่อ / แปล)	මමම		
กาละทานะสุตตะคาถา (แปล)	୭୭୩		
วิหาระทานะคาถา (แปล)			

หน้า ภาค ๗ บทศาสนพิธี และเบ็ดเตล็ด คำอาราธนาศีล ๕ ഉരയ് คำสมาทานศีล ๕ ഉരഭ് คำอาราธนาพระปริตร പ്രതി คำถวายสังฆทาน (แบบสามัญ) ലൈ คำถวายสังฆทาน (แบบอุทิศ) ഉയി คำถวายหนังสือสวดมนต์ ಄಄ಡ วิธีแสดงอาบัติ ലൈയ คำขอขมาโทษ മെയി คำขอขมาพระรัตนตรัยและพระอาจารย์ **O**@@ คำสมาทานศีล ๘ စြေစ คำให้ศีล ๘ ഉരിരി คำขึ้นกรรมฐาน ത്രി คำมอบกายถวายตัวต่อพระรัตนตรัย ഉള്ള คำถวายตัวเป็นศิษย์ต่อพระอาจารย์ ത്രിതെ คำขอพระกรรมฐาน ത്രി คำตั้งความปรารถนา ത്രി คำอาราธนาธรรม ୭୭୯ บทแผ่เมตตาให้แก่ตนเอง ല്രിര്യ บทแผ่เมตตาให้แก่ผู้อื่น ಶಾಡಡ คำแผ่-อุทิศ ส่วนบุญกุศล લિભી คำกรวดน้ำแบบสั้น ત્વાલ บุชาพระคุณห้า ത്രിലെ บทสวดสรภัญญะ กราบไหว้พระคุณของมารดาบิดา ಅಅಡ บทปลงสังขาร (มนุษย์เราเอ๋ย) ത്രിരി บทปลงสังขาร เกศา ผมหงอก ම්කර บรรณานุกรม

ภาค ๑ คำทำวัตรเช้า-เย็น

บทสรรเสริญพระพุทธคุณ

(น้ำ) อิติปิ โส ภะคะวา (รับ) อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะ-สัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะธัมมะสาระถิ, สัตถา เทวะมะนุส-สานัง พุทโธ ภะคะวาติ.

ทำนองสรภัญญะ

(นำ) องค์ใดพระสัมพุทธ
ตัดมูลเกลสมาร (กะ-เหลด-มาน)
หนึ่งในพระทัยท่าน
ราคี บ่ พันพัว
องค์ใดประกอบด้วย
โปรดหมู่ประชากร
ชี้ทางบรรเทาทุกข์
ชี้ทางพระนฤพาน
พร้อมเบญจพิธจักเห็นเหตุที่ใกล้ไกล
กำจัดน้ำใจหยาบ
สัตว์โลกได้พึ่งพิง
ข้าฯ ขอประณตน้อม
สัมพุทธการุณ-

(รับ) สุวิสุทธสันดาน
บ่มิหม่นมิหมองมัว
ก็เบิกบานคือดอกบัว
สุวคนธกำจร
พระกรุณาดังสาคร
มละโอฆกันดาร
และชี้สุขเกษมศานต์
อันพันโศกวิโยคภัย
ษุจรัสวิมลใส
ก็เจนจบประจักษ์จริง
สันดานบาปแห่งชายหญิง
มละบาปบำเพ็ญบุญ
ศิระเกล้าบังคมคุณ
ญ ภาพนั้นนิรันดรๆ

(น้อมกราบ)

บทสรรเสริญพระธรรมคุณ

(นำ) ส์วากขาโต (รับ) ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตั้ง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.

ทำนองสรภัญญะ

(น้ำ) ธรรมะคือคุณากร (รับ) ส่วนชอบสาธร

ดุจดวงประที่ปชัชวาล

แห่งองค์พระศาสดาจารย์ ส่องสัตว์สันดาน

สว่างกระจ่างใจมล

ธรรมใดนับโดยมรรคผล เป็นแปดพึ่งยล

และเก้ากับทั้งนฤพาน

สมญาโลกอุดรพิสดาร อันลึกโอหาร

พิสุทธิ์พิเศษสุกใส

อีกธรรมต้นทางครรไล นามขนานขานไข

ปฏิบัติปริยัติเป็นสอง

คือทางดำเนินดุจคลอง ให้ล่วงลุปอง

ยังโลกอุดรโดยตรง

ข้าฯ ขอโอนอ่อนอุตมงค์ นบธรรมจำนง

ด้วยจิตและกายวาจาฯ

(น้อมกราบ)

บทสรรเสริญพระสังฆคุณ

(น้ำ) สุปะฏิปันโน (รับ) ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลีกะระณีโย, อนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ.

ทำนองสรภัญญะ

(นำ) สงฆ์ใดสาวกศาสดา

(รับ) รับปฏิบัติมา

แต่องค์สมเด็จภควันต์

เห็นแจ้งจตุสัจจ์เสร็จบรร-

ลุทางที่อัน

ระงับและดับทุกข์ภัย

โดยเสด็จพระผู้ตรัสไตร

ปัญญาผ่องใส

สะอาดและปราศมัวหมอง

เห็นห่างทางข้าศึกปอง

บ่มิลำพอง

ด้วยกายและวาจาใจ

เป็นเนื้อนาบุญอันไพ-

ศาลแด่โลกัย

และเกิดพิบูลย์พูนผล

สมญาเอารสทศพล

มีคุณอนนต์

เอนกจะนับเหลือตรา

ข้าฯ ขอนบหมู่พระศรา-

พกทรงคุณา-

นุคุณประดุจรำพัน

ด้วยเดชบุญข้าอภิวันท์

พระไตรรัตน์อัน

อุดมดิเรกนิรัติสัย

٥

จงช่วยขจัดโพยภัย จงดับและกลับเสื่อมสูญๆ อันตรายใดใด

(น้อมกราบ)

บทชยสิทธิคาถา

(น้ำ) พาหุง (รับพร้อมกัน) สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตั้ง ค์รีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะสิทธิ นิจจัง.

ทำนองสรภัญญะ

(นำ) ปางเมื่อพระองค์ปะระมะพุทตรัสรู้อนุตตะระสะมาขุนมารสหัสสะพหุพาขี่คีริเมขละประทัง
แสร้งเสกสราวุธะประดิษฐ์
รุมพลพหลพยุหะปาน
หวังเพื่อผจญวระมุนินพระปราบพหลพยุหะมาด้วยเดชะองค์พระทศพล
ทานาทิธัมมะวิธิกูล
ด้วยเดชะสัจจะวจนา
ขอจงนิกรพละสยาม
ถึงแม้จะมีอริวิเศษ
ขอไทยผจญพิชิตะผลาญ

(รับ) ธะวิสุทธะศาสดา
ธิ ณ โพธิบัลลังก์
หุวิชาวิชิตขลัง
คชะเหี้ยมกระเหิมหาญ
กละคิดจะรอนราญ
พระสมุทคะนองมา
ทะสุชินะราชา
ระเมลืองมลายสูญ
สุวิมละไพบูลย์
ชนะน้อมมโนตาม
และนะมามิองค์สาม
ชยะสิทธิทุกวาร
พละเดชะเทียมมาร
อริแม้นมุนินทร

(กราบ ๓ ครั้ง)

คำทำวัตรเช้า คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,

ส์วากขาโต เยนะ ภะคะวะตา ธัมโม,

สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

ตัมมะยัง ภะคะวันตั้ง สะธัมมัง สะสังฆัง, อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ,

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปี,

ปัจฉิมา ชะนะตานุกัมปะ-มานะสา,

อิเม สักกาเร ทุคคะตะปัณณา-การะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ,

อัมหากัง ที่ฆะรัตตั้ง หิตายะ สุขายะ. พระผู้มีพระภาคเจ้านั้นพระองค์ใด, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลส เพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบ ได้โดยพระองค์เอง,

พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด, ตรัสไว้ดีแล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด, ปฏิบัติดีแล้ว,

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอบูชาอย่างยิ่ง, ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น, พร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์, ด้วยเครื่องสักการะทั้งหลายเหล่านี้, อันยกขึ้นตามสมควรแล้วอย่างไร,

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ, พระผู้มีพระภาคเจ้า แม้ปรินิพพานนานแล้ว, ทรงสร้างคุณอัน สำเร็จประโยชน์ไว้แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย,

ทรงมีพระทัยอนุเคราะห์แก่พวกข้าพเจ้า, อันเป็นชนรุ่นหลัง,

ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าจงรับเครื่องสักการะ, อันเป็นบรรณาการของคนยากทั้งหลาย เหล่านี้,

เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้า ทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญ. อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบ

ได้โดยพระองค์เอง,

พุทธัง ภะคะวันตั้ง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน. **(กราบ)**

ส์วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว,

รัมมัง นะมัสสามิ.

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม. (กราบ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า,

สาวะกะสังโฆ,

ปฏิบัติดีแล้ว,

สังฆัง นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์. (กราบ)

ปุพพะภาคะนะมะการะ

(หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต,

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า,

พระองค์นั้น,

อะระหะโต,

ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส,

สัมมาสัมพุทธัสสะ.

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.

(๓ ครั้ง)

พุทธาภิถุติง (หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส)

โย โส ตะถาคะโต.

อะระหัง.

สัมมาสัมพุทโธ,

วิชชาจะระณะสัมปันโน.

สุคะโต,

โลกะวิทู,

อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,

สัตถา เทวะมะนุสสานัง,

พุทโธ,

ภะคะวา,

โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพ์รัห์มะกัง สัสสะมะณะพ์ราห์มะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัต์วา ปะเวเทสิ,

พระตถาคตเจ้านั้น, พระองค์ใด,

เป็นผู้ใกลจากกิเลส,

เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง,

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ,

เป็นผู้เสด็จไปแล้วด้วยดี,

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง,

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้ อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า.

เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ ทั้งหลาย.

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม, เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรม สั่งสอนสัตว์.

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ได้ทรงทำความดับทุกข์ให้แจ้งด้วย พระปัญญาอันยิ่งเองแล้ว, ทรงสอน โลกนี้พร้อมทั้งเทวดา มาร พรหม และหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณพราหมณ์, พร้อมทั้งเทวดาและมนุษย์ให้รู้ตาม,

โย ธัมมัง เทเสสิ,

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด,

ทรงแสดงธรรมแล้ว,

อาทิกัล์ยาณัง,

ไพเราะในเบื้องต้น,

มัชเฌกัล์ยาณัง,

ไพเราะในท่ามกลาง,

ปะริโยสานะกัล์ยาณัง,

ไพเราะในที่สุด,

สาตถัง สะพ์ยัญชะนัง

ทรงประกาศพรหมจรรย์, คือแบบแห่ง

เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง

การปฏิบัติอันประเสริฐ บริสุทธิ์

พ์รัห์มะจะริยัง ปะกาเสสิ,

บริบูรณ์สิ้นเชิง, พร้อมทั้งอรรถะ

พร้อมทั้งพยัญชนะ,

ตะมะหัง ภะคะวันตั้ง

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่งเฉพาะพระผู้มี-

อะภิปูชะยามิ,

พระภาคเจ้าพระองค์นั้น,

ตะมะหัง ภะคะวันตั้ง

ข้าพเจ้านอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า

สิระสา นะมามิ.

พระองค์นั้น ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกถึงพระพุทธคุณ)

อตุตทตุถ์ ปรตุเถน อตุตทตุถมภิญญาย พหุนาปี น หาปเย สทตุถปสุโต สิยา.

บุคคลไม่ควรพล่าประโยชน์ของตน เพราะประโยชน์ผู้อื่นแม้มาก รู้จักประโยชน์ของตนแล้ว พึงขวนขวายในประโยชน์ของตน.

บาลีสยามรัฐ (ขุ.ธ.๒๕/๒๓/๓๗.) ไทย,มจร (ขุ.ธ.๒๕/๑๑๖/๘๔.)

ธัมมาภิถุติง

(หันทะ มะยัง ฮัมมาภิถุติง กะโรมะ เส)

โย โส ส์วากขาโต พระธรรมนั้นใด, เป็นธรรมที่พระผู้มี-

ภะคะวะตา ธัมโม, พระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว,

สันทิฏฐิโก, เป็นธรรมที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติพึงเห็นได้

ด้วยตนเอง,

อะกาลิโก, เป็นธรรมที่ปฏิบัติได้และให้ผลได้

ไม่จำกัดกาล,

เอหิปัสสิโก, เป็นธรรมที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า,

ท่านจงมาดูเถิด,

โอปะนะยิโก, เป็นธรรมที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว,

ปัจจัตตั้ง เวทิตัพโพ วิญญูหิ, เป็นธรรมที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน,

ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ, ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่งเฉพาะพระธรรมนั้น,

ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมามิ. ข้าพเจ้านอบน้อมพระธรรมนั้น

ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกถึงพระธรรมคุณ)

เสโล ยถา เอกฆโน วาเตน น สมีรติ เอว์ นินุทาปส์สาสุ น สมุมิญชนุติ ปณุฑิตา.

ภูเขาหินแท่งทึบ ไม่สั่นสะเทือนเพราะลมฉันใด, บัณฑิตย่อมไม่หวั่นไหวในนินทาและสรรเสริญฉันนั้น.

บาลีสยามรัฐ (ขุ.ธ.๒๕/๑๖/๒๕.) ไทย,มจร (ขุ.ธ.๒๕/๘๑/๕๓.)

O

สังฆาภิถุติง (หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส)

โย โส สุปะฏิปันโน
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
อุชุปะฏิปันโน
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
ญายะปะฏิปันโน

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

ยะทิทั้ง,

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา,

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

อาหุเนยโย,

ปาหุเนยโย,

ทักขิเณยโย,

อัญชะลีกะระณีโย,

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ. พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า นั้นหมู่ใด, ปฏิบัติดีแล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติตรงแล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออก จากทุกข์แล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติสมควรแล้ว,

ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่, นับเรียงตัวบุรุษ ได้ ๘ บุรุษ,

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระ-ภาคเจ้า,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา, เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ,

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน,

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี, เป็นเนื้อนาบุญของโลก, ไม่มีนาบุญอื่น ยิ่งกว่า, ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ, ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ. ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่งเฉพาะพระสงฆ์หมู่นั้น, ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์หมู่นั้น ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกถึงพระสังฆคุณ)

ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถา

(หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะปะริกิตตะนะ ปาฐัญจะ ภะณามะ เส)

พุทโธ สุสุทโธ กะรุณามะหัณณะโว,

โยจจันตะสุทธัพพะระญาณะ-

โลจะโน,

โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะฆาตะโก,

วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ชัมโม ปะที่โป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน,

โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก,

โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะที่ปะโน, พระพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์มีพระกรุณา ดุจห้วงมหรรณพ,

พระองค์ใดมีตาคือญาณอันประเสริฐ หมดจดถึงที่สุด,

เป็นผู้ฆ่าเสียซึ่งบาปและอุปกิเลสของโลก, ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ,

พระธรรมของพระศาสดา สว่างรุ่งเรื่อง ดุจดวงประทีป,

จำแนกประเภท คือ มรรค ผล นิพพาน ส่วนใด,

ซึ่งเป็นตัวโลกุตตระ และส่วนใดที่ชี้แนว แห่งโลกุตตระนั้น, วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

สังโฆ สุเขตตาภ์ยะติเขตตะ-สัญญิโต,

โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพธะโก,

โลลัปปะหีโน อะริโย สุเมธะโส,

วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง.

อิจเจวะเมกันตะภิปูชะเนยยะกัง,
วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง,
ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ
สัพพุปัททะวา, มา โหนตุ เว
ตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา.

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น โดยใจเคารพ เอื้อเฟื้อ,

พระสงฆ์เป็นนาบุญอันยิ่งใหญ่กว่านาบุญ อันดีทั้งหลาย,

เป็นผู้เห็นพระนิพพาน ตรัสรู้ตามพระ-สุคตหมู่ใด,

เป็นผู้ละกิเลสเครื่องโลเล เป็นพระอริยเจ้า มีปัญญาดี,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น โดยใจเคารพ เอื้อเฟื้อ,

บุญใดที่ข้าพเจ้าผู้ใหว้อยู่ซึ่งวัตถุสาม, คือ พระรัตนตรัยอันควรบูชายิ่งโดยส่วนเดียว, ได้กระทำแล้วเป็นอย่างยิ่งเช่นนี้นี้, ขอ อุปัทวะทั้งหลาย จงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย, ด้วยอำนาจความสำเร็จอันเกิดจากบุญนั้น.

สังเวคะปะริกิตตะนะปาฐะ

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน, อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,

พระตถาคตเจ้าเกิดขึ้นแล้วในโลกนี้, เป็นผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบได้โดย พระองค์เอง.

รัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก,

และพระธรรมที่ทรงแสดง เป็นธรรม เครื่องออกจากทุกข์, อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก,

เป็นเครื่องสงบกิเลส เป็นไปเพื่อ ปรินิพพาน,

สัมโพธะคามี สุคะตัปปะเวทิโต,

เป็นไปเพื่อความรู้พร้อม เป็นธรรมที่ พระสุคตประกาศ,

มะยันตั้ง ธัมมัง สุต์วา เอวัง ชานามะ, พวกเราเมื่อได้ฟังธรรมนั้นแล้ว จึงได้รู้ อย่างนี้ว่า,

ชาติปี ทุกขา,

แม้ความเกิดก็เป็นทุกข์,

ชะราปี ทุกขา,

แม้ความแก่ก็เป็นทุกข์,

มะระณัมปี ทุกขัง,

แม้ความตายก็เป็นทุกข์,

โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุ-ปายาสาปี ทุกขา, แม้ความโศก ความร่ำไรรำพัน ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ ความคับแค้นใจ ก็เป็นทุกข์,

อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข,

ความประสบกับสิ่งไม่เป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นทุกข์,

ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข,

ความพลัดพรากจากสิ่งเป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นทุกข์,

ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, มีความปรารถนาสิ่งใดไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์,

สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา, ว่าโดยย่ออุปาทานขันธ์ทั้ง ๕ เป็นตัวทุกข์,

เสยยะถีทั้ง,

ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ,

รูปูปาทานักขันโธ,

ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือ รูป,

เวทะนูปาทานักขันโธ,

ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือ

เวทนา,

สัญญูปาทานักขันโธ,

ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือ

สัญญา,

สังขารูปาทานักขันโธ,

ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือ

สังขาร,

วิญญาณูปาทานักขันโธ,

ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือ

วิญญาณ,

เยสัง ปะริญญายะ,

เพื่อให้สาวกกำหนดรอบรู้อุปาทานขันธ์

เหล่านี้เอง.

ธะระมาโน โส ภะคะวา.

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เมื่อยังทรง

พระชนม์อยู่,

เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ,

ย่อมทรงแนะนำสาวกทั้งหลาย เช่นนี้

เป็นส่วนมาก,

เอวัง ภาคา จะ ปะนัสสะ

ภะคะวะโต, สาวะเกสุ อะนุสาสะนี

พะหุลา ปะวัตตะติ,

อนึ่ง คำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ย่อมเป็นไปในสาวกทั้งหลาย ส่วนมาก,

มีส่วนคือการจำแนกอย่างนี้ ว่า,

รูปัง อะนิจจัง,

รูปไม่เที่ยง,

เวทะนา อะนิจจา,

เวทนาไม่เที่ยง,

สัญญา อะนิจจา,

สัญญาไม่เที่ยง,

สังขารา อะนิจจา,
วิญญาณัง อะนิจจัง,
รูปัง อะนัตตา,

เวทะนา อะนัตตา,

สัญญา อะนัตตา,

สังขารา อะนัตตา,

วิญญาณัง อะนัตตา,

สัพเพ สังขารา อะนิจจา,

สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ.

เต (ตา)^๑ มะยัง โอติณณาม์หะ,

ชาติยา,

ชะรามะระเณนะ,

โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ,

ทุกโขติณณา,
ทุกขะปะเรตา,
อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ
ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา
ปัญญาเยถาติ.

สังขารไม่เที่ยง,

วิญญาณไม่เที่ยง,

รูปไม่ใช่ตัวตน,

เวทนาไม่ใช่ตัวตน,

สัญญาไม่ใช่ตัวตน,

สังขารไม่ใช่ตัวตน,

วิญญาณไม่ใช่ตัวตน,

สังขารทั้งหลายทั้งปวงไม่เที่ยง,

ธรรมทั้งหลายทั้งปวงไม่ใช่ตัวตน ดังนี้.

พวกเราทั้งหลายเป็นผู้ถูกครอบงำแล้ว,

โดยความเกิด,

โดยความแก่และความตาย,

โดยความโศก ความร่ำไรรำพัน, ความไม่สบายใจ,

ความคับแค้นใจทั้งหลาย,

เป็นผู้ถูกความทุกข์หยั่งเอาแล้ว,

เป็นผู้มีความทุกข์เป็นเบื้องหน้าแล้ว,

ทำไฉน การทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้

จะพึงปรากฏชัดแก่เราได้.

๑. สำหรับอุบาสิกาสวด

(สำหรับพระภิกษุ - สามเณร)

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง อุททิสสะ อะระหันตัง สัมมาสัมพุทธัง,

สัทธา อะคารัส์มา อะนะคาริยัง ปัพพะชิตา,

ตัส์มิง ภะคะวะติ พ์รัห์มะจะริยัง จะรามะ,

ภิกขูนัง (สามะเณรานัง)^๒ สิกขาสาชีวะสะมาปันนา,

ตัง โน พ์รัห์มะจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตูติ. เราทั้งหลาย อุทิศเฉพาะพระผู้มีพระ-ภาคเจ้า, ผู้ไกลจากกิเลส, ตรัสรู้ชอบ ได้โดยพระองค์เอง, แม้ปรินิพพาน นานแล้วพระองค์นั้น,

เป็นผู้มีศรัทธาออกบวชจากเรือน ไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือนแล้ว,

ประพฤติอยู่ซึ่งพรหมจรรย์ ในพระผู้มี-พระภาคเจ้าพระองค์นั้น,

ถึงพร้อมด้วยสิกขาและธรรมเป็นเครื่อง เลี้ยงชีวิตของภิกษุทั้งหลาย,

ขอให้พรหมจรรย์ของเราทั้งหลายนั้น จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ ทั้งสิ้นนี้เทอญ.

(สำหรับอุบาสก - อุบาสิกา)

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คโต,^๓ เราทั้งหลาย ผู้ถึงแล้วซึ่งพระผู้มีพระ-ภาคเจ้า, แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้นเป็นสรณะ,

ธัมมัญจะ สังฆัญจะ,

ถึงพระธรรมด้วย ถึงพระสงฆ์ด้วย,

๒. สำหรับสามเณรสวด.

๓. อุบาสก สวดว่า คะโต, อุบาสิกา สวดว่า คะตา.

ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง, ยะถาสะติ ยะถาพะลัง. มะนะสิ-กะโรมะ อะนุปะฏิปัชชามะ, สา สา โน ปะฏิปัตติ, อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ จักทำในใจอยู่ ปฏิบัติตามอยู่ ซึ่งคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น ตามสติกำลัง,

ขอให้การปฏิบัตินั้น ๆ ของเราทั้งหลาย, จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ ทั้งสิ้นนี้เทอญ.

(จบคำทำวัตรเช้า)

ธาตุปะฏิกูละปัจจะเวกขะณะปาฐะ (หันทะ มะยัง ธาตุปะฏิกูละปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส)

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ.

ยะทิทัง จีวะรัง ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,

ธาตุมัตตะโก,

นิสสัตโต.

นิชชีโว.

สุญโญ,

สัพพานิ ปะนะ อิมานิ จีวะรานิ อะชิคุจฉะนียานิ,

อิมัง ปูติกายัง ปัต์วา,

สิ่งเหล่านี้สักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิตย์, สิ่งเหล่านี้คือจีวร และบุคคลผู้ใช้สอย จีวรนั้น,

เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน.

มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,

ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

ก็จีวรทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียด มาแต่เดิม,

ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเน่าอยู่เป็นนิตย์ นี้แล้ว,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ.

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

ยะทิทั้ง ปิณฑะปาโต ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,

ธาตุมัตตะโก,

นิสสัตโต,

นิชชีโว,

สุญโญ,

สัพโพ ปะนายัง ปิณฑะปาโต อะชิคุจฉะนีโย,

อิมัง ปูติกายัง ปัต์วา,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนีโย ชายะติ.

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

ยะทิทัง เสนาสะนัง, ตะทุปะภุญชะโก จะ ปุคคะโล,

ธาตุมัตตะโก,

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่ง ไปด้วยกัน.

สิ่งเหล่านี้สักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิตย์,

สิ่งเหล่านี้คืออาหารบิณฑบาต และ บุคคลผู้บริโภคอาหารบิณฑบาตนั้น,

เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน,

มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,

ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

ก็อาหารบิณฑบาตทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของ น่าเกลียดมาแต่เดิม,

ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเน่าอยู่เป็นนิตย์ นี้แล้ว,

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่ง ไปด้วยกัน.

สิ่งเหล่านี้สักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนืองนิตย์,

สิ่งเหล่านี้คือเสนาสนะ, และบุคคลผู้ใช้-สอยเสนาสนะนั้น,

เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

นิสสัตโต,

นิชชีโว.

สุญโญ,

สัพพานิ ปะนะ อิมานิ เสนาสะนานิ อะชิคุจฉะนียานิ,

อิมัง ปูติกายัง ปัต์วา,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนียานิ ชายันติ.

ยะถาปัจจะยัง ปะวัตตะมานัง ธาตุมัตตะเมเวตัง,

ยะทิทั้ง คิลานะปัจจะยะ-เภสัชชะปะริกขาโร ตะทุปะ-ภุญชะโก จะ ปุคคะโล,

ธาตุมัตตะโก,

นิสสัตโต.

นิชชีโว,

สุญโญ,

สัพโพ ปะนายัง คิลานะปัจจะยะ-เภสัชชะปะริกขาโร อะชิคุจฉะนีโย, มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน,

มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,

ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

ก็เสนาสนะทั้งหมดนี้ ไม่เป็นของน่าเกลียด มาแต่เดิม,

ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเน่าอยู่เป็นนิตย์ นี้แล้ว,

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่งไป ด้วยกัน.

สิ่งเหล่านี้สักว่าธาตุตามธรรมชาติเท่านั้น กำลังเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยอยู่เนื่องนิตย์,

สิ่งเหล่านี้คือเภสัชบริขารอันเกื้อกูลแก่ คนไข้ และบุคคลผู้บริโภคเภสัชบริขาร นั้น,

เป็นสักว่าธาตุตามธรรมชาติ,

มิได้เป็นสัตวะอันยั่งยืน,

มิได้เป็นชีวะอันเป็นบุรุษบุคคล,

ว่างเปล่าจากความหมายแห่งความเป็นตัวตน,

ก็คิลานเภสัชบริขารทั้งหมดนี้ ไม่เป็น ของน่าเกลียดมาแต่เดิม,

อิมัง ปูติกายัง ปัต์วา,

ครั้นมาถูกเข้ากับกายอันเน่าอยู่เป็นนิตย์

นี้แล้ว,

อะติวิยะ ชิคุจฉะนีโย ชายะติ.

ย่อมกลายเป็นของน่าเกลียดอย่างยิ่ง

ไปด้วยกัน.

ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขะณะปาฐะ (หันทะ มะยัง ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส)

(พิจารณาขณะใช้สอยจีวร/เครื่องนุ่งห่ม)

ปะฏิสังขา โยนิโส จีวะรัง

เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วจึง

ปะฏิเสวามิ,

นุ่งหุ่มจีวร,

ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพียงเพื่อบำบัดความหนาว,

อุณ์หัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดความร้อน,

พังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะ- เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง

MINDIONOLIDADO S IN INIO DOGISTADO O

สัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,

เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด, และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,

ยาวะเทวะ หิริโกปินะปะฏิจฉา-

และเพียงเพื่อปกปิดอวัยวะอันให้เกิด

ทะนัตถัง.

ความละอาย.

(พิจารณาขณะบริโภคอาหารบิณฑบาต)

ปะฏิสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง

เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วจึงฉัน

ปะฏิเสวามิ,

บิณฑบาต,

เนวะ ท์วายะ,

ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเพลิดเพลิน

สนุกสนาน,

นะ มะทายะ,

ไม่ให้เป็นไปเพื่อความเมามันเกิดกำลัง พลังทางกาย,

นะ มัณฑะนายะ,

ไม่ให้เป็นไปเพื่อประดับ,

นะ วิภูสะนายะ,

ไม่ให้เป็นไปเพื่อตกแต่ง,

ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา, แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อความตั้งอยู่ได้ แห่งกายนี้.

ยาปะนายะ,

เพื่อความเป็นไปได้ของอัตภาพ,

วิหิงสุปะระติยา,

เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบากทางกาย,

พ์รัห์มะจะริยานุคคะหายะ,

เพื่ออนุเคราะห์แก่การประพฤติ พรหมจรรย์.

อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ, ด้วยการทำอย่างนี้ เราย่อมระงับเสียได้ ซึ่งทุกขเวทนาเก่าคือความหิว,

นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ, และไม่ทำทุกขเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้น,

ยาต์รา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ. อนึ่ง ความเป็นไปโดยสะดวกแห่ง อัตภาพนี้ด้วย ความเป็นผู้หาโทษ มิได้ด้วย และความเป็นอยู่โดยผาสุกด้วย จักมีแก่เราดังนี้.

(พิจารณาเสนาสนะที่อยู่อาศัย)

ปะฏิสังขา โยนิโส เสนาสะนัง

ปะฏิเสวามิ,

เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วจึง

ใช้สอยเสนาสนะ,

ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

อุณ์หัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เพียงเพื่อบำบัดความหนาว,

เพื่อบำบัดความร้อน,

สัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,

พังสะมะกะสะวาตาตะปะสีริงสะปะ- เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด, และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,

ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะ-วิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง. เพียงเพื่อบรรเทาอันตรายอันจะพึงมี จากดินฟ้าอากาศ และเพื่อความเป็น ผู้ยินดีอยู่ได้ในที่หลีกเร้นสำหรับภาวนา.

(พิจารณาขณะบริโภคคิลานเภสัช)

ปะฏิสังขา โยนิโส คิลานะ-**ปัจจะยะเภสัชชะปะริกขารัง** ปะฏิเสวามิ,

เราย่อมพิจารณาโดยแยบคายแล้วจึง บริโภคเภสัชบริขารอันเกื้อกูลแก่คนไข้,

ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ,

เพียงเพื่อบำบัดทุกขเวทนาอันบังเกิด ขึ้นแล้ว มีอาพาธต่าง ๆ เป็นมูล,

อัพ์ยาปัชณะปะระมะตายาติ.

เพื่อความเป็นผู้ที่ไม่มีโรคเบียดเบียน เป็นอย่างยิ่ง ดังนี้.

กรวดน้ำตอนเช้า ปัตติทานะคาถา

(หันทะ มะยัง ปัตติทานะคาถาโย ภะณามะ เส)

ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาสินี,

เทพยดาเหล่าใด ที่มีปกติอยู่ประจำวิหาร, **ถูเป ฆะเร โพธิฆะเร ตะหิง ตะหิง,** สิงสถิตอยู่ที่เรือนพระสถูป ที่เรือนโพธิ์ ณ ที่นั้น ๆ,

ตา ธัมมะทาเนนะ ภะวันตุ ปูชิตา,

เทพยดาเหล่านั้น เป็นผู้อันเราทั้งหลาย บูชาแล้วด้วยธรรมทาน,

โสตถิง กะโรนเตธะ วิหาระ มัณฑะเล.

จงช่วยกระทำความสวัสดี ในบริเวณ รอบวิหารนี้.

เถรา จะ มัชฌา นะวะกา จะ ภิกขะโว.

ขอภิกษุทั้งหลาย ทั้งชั้นเถระ ชั้นมัชฌิมะ และชั้นนวกะ,

สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา,

ขออุบาสกอุบาสิกาทั้งหลาย ผู้เป็น ทานบดีพร้อมทั้งอารามิกชน.

คามา จะ เทสา นิคะมา จะ อิสสะรา,

ขอชนทั้งหลาย ทั้งที่เป็นชาวบ้าน ชาวเมือง ชาวนิคม และอิสรชน,

สัปปาณะภูตา สุขิตา ภะวันตุ เต,

ขอชนผู้ยังมีชีวิตทั้งหลายเหล่านั้น จงเป็นผู้ถึงซึ่งความสุขเถิด,

ชะลาพุชา เยปิ จะ อัณฑะสัมภะวา,

อนึ่ง สัตว์ทั้งหลายเหล่าใด ที่เกิดใน ครรภ์ก็ดี ที่เกิดในฟองไข่ก็ดี.

สังเสทะชาตา อะถะโวปะปาติกา.

ที่เกิดในเถ้าไคลก็ดี ที่เกิดผุดขึ้นก็ดี,

นิยยานิกัง สัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต,

สัตว์เหล่านั้นอาศัยพระธรรมอันประเสริฐ อันเป็นเครื่องนำออกจากทุกข์,

สัพเพปิ ทุกขัสสะ กะโรนตุ สังขะยัง.

แม้สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง จงกระทำซึ่ง ความสิ้นไปแห่งทุกข์เถิด,

ฐาตุ จิรัง สะตัง ฮัมโม ฮัมมัทธะรา จะ ปุคคะลา,

สังโฆ โหตุ สะมัคโค วะ อัตถายะ จะ หิตายะ จะ,

อัมเห รักขะตุ สัทธัมโม สัพเพปิ ธัมมะจาริโน,

วุฑฒิง สัมปาปุเณยยามะ ธัมเม อะริยัปปะเวทิเต,

ปะสันนา โหนตุ สัพเพปิ
ปาณิโน พุทธะสาสะเน,
สัมมา ธารัง ปะเวจฉันโต
กาเล เทโว ปะวัสสะตุ,
วุฑฒิภาวายะ สัตตานัง
สะมิทธัง เนตุ เมทะนิง,
มาตา ปิตา จะ อัต์ระชัง
นิจจัง รักขันติ ปุตตะกัง,
เอวัง ธัมเมนะ ราชาโน
ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา.

ขอธรรมของสัตบุรุษทั้งหลาย จงดำรง อยู่ตลอดกาลนาน และขอบุคคลผู้ทรง ธรรมทั้งหลาย ก็จงดำรงอยู่ตลอด กาลนาน,

ขอพระสงฆ์จงเป็นผู้มีความสามัคคี พร้อมเพรียงกันเถิด เพื่อประโยชน์ และประโยชน์เกื้อกูล,

ขอพระสัทธรรม จงรักษาคุ้มครองเรา ทั้งหลาย ผู้มีปกติประพฤติธรรมทุก ๆ คนเถิด,

ขอเราทั้งหลาย จงถึงความเจริญใน พระธรรม อันพระอริยเจ้าทรงประกาศ ไว้ดีแล้ว,

ขอสัตว์ทั้งหลายแม้ทั้งปวง จงเป็นผู้ มีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา,

ขอฝนจงยังท่อธารให้ไหลไปโดยชอบ ตกต้องตามฤดูกาล,

จงนำไปซึ่งพื้นเมทนีดลให้สำเร็จประโยชน์ เพื่อความเจริญแก่สัตว์ทั้งหลาย,

มารดาและบิดาย่อมถนอมรักษาบุตรน้อย ผู้เกิดในตนเป็นนิจ ฉันใด,

ขอพระราชาทั้งหลายจงทรงรักษา ประชาราษฎร์โดยธรรม ในกาลทุกเมื่อ ฉันนั้น เทอญ.

สัพพะปัตติทานะคาถา (หันทะ มะยัง สัพพะปัตติทานะคาถาโย ภะณามะ เส)

ปุญญัสสิทานิ กะตัสสะ ยานัญญานิ กะตานิ เม, เตสัญจะ ภาคิโน โหนตุ สัตตานันตาปปะมาณะกา,

เย ปิยา คุณะวันตา จะมัยหัง มาตาปิตาทะโย,ทิฎฐา เม จาปะยะทิฎฐา วาอัญเญ มัชฌัตตะเวริโน,

สัตตา ติฏฐันติ โลกัส์มิง เต ภุมมา จะตุโยนิกา, ปัญเจกะจะตุโวการา สังสะรันตา ภะวาภะเว,

ญาตั้ง เย ปัตติทานัมเม
อะนุโมทันตุ เต สะยัง,
เย จิมัง นัปปะชานันติ
เทวา เตสัง นิเวทะยุง,

มะยา ทินนานะ ปุญญานัง
อะนุโมทะนะเหตุนา,
สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ
อะเวรา สุขะชีวิโน,
เขมัปปะทัญจะ ปัปโปนตุ
เตสาสา สิชฌะตัง สุภา.

สัตว์ทั้งหลายไม่มีที่สุด ไม่มีประมาณ, จงมีส่วนแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้ทำในบัดนี้, และแห่งบุญอื่นที่ได้ทำไว้ก่อนแล้ว,

คือจะเป็นสัตว์เหล่าใด, ซึ่งเป็นที่รักใคร่ และมีบุญคุณ เช่นมารดาบิดาของ ข้าพเจ้าเป็นต้นก็ดี, ที่ข้าพเจ้าเห็นแล้ว หรือไม่ได้เห็นก็ดี, สัตว์เหล่าอื่นที่เป็น กลาง หรือเป็นคู่เวรกันก็ดี,

สัตว์ทั้งหลายตั้งอยู่ในโลก, อยู่ในภูมิทั้ง สาม, อยู่ในกำเนิดทั้งสี่, มีขันธ์ห้าขันธ์ มีขันธ์ขันธ์เดียว มีขันธ์สี่ขันธ์, กำลัง ท่องเที่ยวอยู่ในภพน้อยภพใหญ่ก็ดี,

สัตว์เหล่าใดรู้ส่วนบุญที่ข้าพเจ้าแผ่ให้แล้ว, สัตว์เหล่านั้นจงอนุโมทนาเองเถิด, ส่วน สัตว์เหล่าใดยังไม่รู้ส่วนบุญนี้, ขอเทวดา ทั้งหลายจงบอกสัตว์เหล่านั้นให้รู้,

เพราะเหตุที่ได้อนุโมทนาส่วนบุญที่ ข้าพเจ้าแผ่ให้แล้ว, สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง, จงเป็นผู้ไม่มีเวร อยู่เป็นสุขทุกเมื่อ, จงถึงบทอันเกษม กล่าวคือพระนิพพาน, ความปรารถนาที่ดีงามของสัตว์เหล่า นั้น จงสำเร็จเถิด.

คำทำวัตรเย็น คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,

ส์วากขาโต เยนะ ภะคะวะตา ธัมโม,

สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

ตัมมะยัง ภะคะวันตั้ง สะธัมมัง สะสังฆัง, อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ,

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปี,

ปัจฉิมา ชะนะตานุกัมปะ-มานะสา,

อิเม สักกาเร ทุคคะตะปัณณา-การะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ,

อัมหากัง ที่ฆะรัตตั้ง หิตายะ สุขายะ. พระผู้มีพระภาคเจ้านั้นพระองค์ใด, เป็น พระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์ สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง,

พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด, ตรัสไว้ดีแล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด, ปฏิบัติดีแล้ว,

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอบูชาอย่างยิ่ง ซึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น, พร้อม ทั้งพระธรรมและพระสงฆ์, ด้วยเครื่อง สักการะทั้งหลายเหล่านี้, อันยกขึ้นตาม สมควรแล้วอย่างไร,

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ, พระผู้มีพระ-ภาคเจ้าแม้ปรินิพพานนานแล้ว, ทรง สร้างคุณอันสำเร็จประโยชน์ไว้แก่ข้าพเจ้า ทั้งหลาย,

ทรงมีพระทัยอนุเคราะห์แก่พวกข้าพเจ้า, อันเป็นชนรุ่นหลัง,

ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าจงรับเครื่อง สักการะ, อันเป็นบรรณาการของคนยาก ทั้งหลายเหล่านี้,

เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้า ทั้งหลาย, ตลอดกาลนานเทอญ. อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นพระอรหันต์

ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง ตรัสรู้

ชอบได้โดยพระองค์เอง,

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า พุทธัง ภะคะวันตั้ง อะภิวาเทมิ.

ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน. (กราบ)

พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ส์วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

ตรัสไว้ดีแล้ว,

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม. (กราบ) รัมมัง นะมัสสามิ.

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต

สาวะกะสังโฆ, ปฏิบัติดีแล้ว,

สังฆัง นะมามิ. ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์. (กราบ)

ปุพพะภาคะนะมะการะ

(หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต, ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า,

พระองค์นั้น,

ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส, อะระหะโต,

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง. สัมมาสัมพุทธัสสะ.

(๓ ครั้ง)

พุทธานุสสะติ (หันทะ มะยัง พุทธานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส)

ตัง โข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัล์ยาโณ กิตติสัทโท

อัพภุคคะโต,

อิติปิ โส ภะคะวา,

อะระหัง,

สัมมาสัมพุทโธ,

วิชชาจะระณะสัมปันโน,

สุคะโต,

ໂລກະວີທູ,

อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,

สัตถา เทวะมะนุสสานัง,

พุทโธ,

ภะคะวาติ.

ก็กิตติศัพท์อันงามของพระผู้มีพระ-ภาคเจ้านั้น, ได้ฟุ้งไปแล้วอย่างนี้ว่า,

เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ, พระผู้มีพระ-ภาคเจ้านั้น,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส,

เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง,

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ,

เป็นผู้เสด็จไปแล้วด้วยดี,

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง,

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้

อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า,

เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์

ทั้งหลาย,

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม,

เป็นผู้มีความจำเริญ จำแนกธรรม

สั่งสอนสัตว์ ดังนี้.

พุทธาภิคีติง (หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติง กะโรมะ เส)

พุทธ์วาระหันตะวะระตาทิ-คุณาภิยุตโต,

สุทธาภิญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต,

โพเธสิ โย สุชะนะตัง กะมะลังวะ สูโร,

วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทั้ง.

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

พุทธัสสาหัส์มิ ทาโส (ทาสี) ^๔ วะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร,

พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม, พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

พระพุทธเจ้าประกอบด้วยคุณ, มีความ ประเสริฐแห่งอรหันตคุณเป็นต้น,

มีพระองค์อันประกอบด้วยพระญาณ, และพระกรุณาอันบริสุทธิ์,

พระองค์ใด ทรงกระทำชนที่ดีให้ เบิกบาน, ดุจอาทิตย์ทำบัวให้บาน,

ข้าพเจ้าไหว้พระชินสีห์, ผู้ไม่มีกิเลส พระองค์นั้น, ด้วยเศียรเกล้า,

พระพุทธเจ้าพระองค์ใด, เป็นสรณะ อันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย,

ข้าพเจ้าใหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น, อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่หนึ่ง, ด้วยเศียรเกล้า,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระพุทธเจ้า, พระพุทธเจ้าเป็นนายมีอิสระเหนือ ข้าพเจ้า,

พระพุทธเจ้าเป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า, ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้แด่ พระพุทธเจ้า,

๔. อุบาสก สวดว่า ทาโส, อุบาสิกา สวดว่า ทาสี.

วันทันโตหัง (ตีหัง)^๕ จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง,

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,

พุทธัง เม วันทะมาเนนะ^b ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา. ข้าพเจ้าผู้ใหว้อยู่จักประพฤติตาม, ซึ่ง ความตรัสรู้ดีของพระพุทธเจ้า,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระพุทธเจ้าเป็นสรณะอันประเสริฐ ของข้าพเจ้า,

ด้วยการกล่าวคำสัจจ์นี้ ข้าพเจ้าพึง เจริญในพระศาสนาของพระศาสดา,

ข้าพเจ้าผู้ใหว้อยู่ซึ่งพระพุทธเจ้า, ได้ ขวนขวายบุญใดในบัดนี้,

อันตรายทั้งปวงอย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(หมอบกราบลง กล่าวว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา, ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี,

พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

พุทโธ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตั้ง,

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธ.

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำ แล้วในพระพุทธเจ้า,

ขอพระพุทธเจ้าจงงดซึ่งโทษล่วงเกิน อันนั้น,

เพื่อการสำรวมระวังในพระพุทธเจ้า ในกาลต่อไป

๕. อุบาสก สวดว่า วันทันโตหัง, อุบาสิกา สวดว่า วันทันตีหัง

๖. อุบาสก สวดว่า วันทะมาเนนะ, อุบาสิกา สวดว่า วันทะมานายะ

ธัมมานุสสะติ

(หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส)

ส์วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า

ตรัสไว้ดีแล้ว,

เป็นธรรมที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติพึงเห็นได้ สันทิฏฐิโก,

ด้วยตนเอง

เป็นธรรมที่ปฏิบัติได้และให้ผลได้ อะกาลิโก,

ไม่จำกัดกาล.

เป็นธรรมที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า เอหิปัสสิโก,

ท่านจงมาดูเถิด,

เป็นธรรมที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว, โอปะนะยิโก,

เป็นธรรมที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ดังนี้. ปัจจัตตั้ง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.

ธัมมาภิคีติง

(หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส)

ส์วากขาตะตาทิคุณะโยคะ-

วะเสนะ เสยโย.

พระธรรมเป็นธรรมที่ประเสริฐ เพราะ ประกอบด้วยคุณ, คือความที่พระผู้มี-

พระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้วเป็นต้น,

โย มัคคะปากะปะริยัตติ-

วิโมกขะเภโท.

เป็นธรรมอันจำแนกเป็น มรรค ผล

ปริยัติ และนิพพาน,

รัมโม กุโลกะปะตะนา

ตะทะธาริธารี,

เป็นธรรมทรงไว้ซึ่งผู้ทรงธรรม จากการ

ตกไปสู่โลกที่ชั่ว,

วันทามะหัง ตะมะหะรัง

วะระธัมมะเมตั้ง.

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมอันประเสริฐนั้น,

อันเป็นเครื่องขจัดเสียซึ่งความมืด,

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

รัมมัสสาหัส์มิ ทาโส (ทาสี)^๗ วะ รัมโม เม สามิกิสสะโร,

ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

รัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

วันทันโตหัง (ตีหัง)^๘ จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง,

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัทเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,

รัมมัง เม วันทะมาเนนะ^๙ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา. พระธรรมใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น, อันเป็นที่ตั้ง แห่งความระลึกองค์ที่สองด้วยเศียรเกล้า,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระธรรม, พระธรรมเป็นนายมีอิสระเหนือข้าพเจ้า,

พระธรรมเป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และ ทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้แด่ พระธรรม,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม, ซึ่ง ความเป็นธรรมดีของพระธรรม,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระธรรม เป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า,

ด้วยการกล่าวคำสัจจ์นี้, ข้าพเจ้าพึง เจริญในพระศาสนาของพระศาสดา,

ข้าพเจ้าผู้ใหว้อยู่ซึ่งพระธรรม, ได้ ขวนขวายบุญใดในบัดนี้,

อันตรายทั้งปวงอย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า, ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

๗. อุบาสก สวดว่า ทาโส, อุบาสิกา สวดว่า ทาสี.

ಡ. อุบาสก สวดว่า วันทันโตหัง, อุบาสิกา สวดว่า วันทันตีหัง.

๙. อุบาสก สวดว่า วันทะมาเนนะ, อุบาสิกา สวดว่า วันทะมานายะ.

(หมอบกราบลง กล่าวว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา, ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี,

ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง กรรมน่า

มะยา ยัง,

รัมโม ปะฏิคคัณหะตุ

อัจจะยันตั้ง,

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ

ຮັນເນ.

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้า

กระทำแล้วในพระธรรม,

ขอพระธรรมจงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น,

เพื่อการสำรวมระวังในพระธรรม

ในกาลต่อไป.

มคุคานฏุรงุคิโก เสฏุโร สจุจาน จตุโร ปทาว วิราโค เสฏุโร ธมุมาน ทิปทานญจ จกุขุมา.

บรรดาทางทั้งหลาย ทางมืองค์ ๘ ประเสริฐสุด,
บรรดาสัจจะทั้งหลาย บท ๔ ประเสริฐสุด,
บรรดาธรรมทั้งหลาย วิราคธรรม ประเสริฐสุด,
และบรรดาสัตว์ ๒ เท้าทั้งหลาย พระพุทธเจ้าผู้มีจักษุประเสริฐสุด.

บาลีสยามรัฐ (ขุ.ธ.๒๕/๓๐/๕๑.)

สังฆานุสสะติ (หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส)

สุปะฏิปันโน

ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

อุชุปะฏิปันโน

ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

ญายะปะฏิปันโน

ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สามีจิปะฏิปันโน

ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

ยะทิทั้ง.

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ

ปุริสะปุคคะลา,

เอสะ ภะคะวะโต

สาวะกะสังโฆ,

อาหุเนยโย,

ปาหุเนยโย,

ทักขิเณยโย,

อัญชะลีกะระณีโย,

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตั้ง

โลกัสสาติ.

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

หมู่ใด ปฏิบัติดีแล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

หมู่ใด ปฏิบัติตรงแล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

หมู่ใด, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออก

จากทุกข์แล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า

หมู่ใด ปฏิบัติสมควรแล้ว,

ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่ นับเรียงตัวบุรุษได้

ಷ _{ಗೆ}ಸ್ಗೆ,

นั่นแหละ สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระ-

ภาคเจ้า,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา,

เป็นสงฆ์ควรแก่สักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ,

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน,

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี,

เป็นเนื้อนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่น

ยิ่งกว่า ดังนี้.

สังฆาภิคีติง

(หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติง กะโรมะ เส)

สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติ-คุณาทิยุตโต,

โยฏฐัพพิโธ อะริยะปุคคะละ-สังฆะเสฏโฐ,

สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะ-กายะจิตโต,

วันทามะหัง ตะมะริยานะคะณัง สุสุทธัง,

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

สังฆัสสาหัส์มิ ทาโส (ทาสี)๑๐ วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร,

สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง, พระสงฆ์ที่เกิดโดยพระสัทธรรม,
ประกอบด้วยคุณมีความปฏิบัติดีเป็นต้น,
เป็นหมู่แห่งพระอริยบุคคลอันประเสริฐ
แปดจำพวก,

มีกายและจิตอันอาศัยธรรมมีศีลเป็นต้น อันบวร,

ข้าพเจ้าไหว้หมู่แห่งพระอริยเจ้าเหล่านั้น อันบริสุทธิ์ด้วยดี,

พระสงฆ์หมู่ใด เป็นสรณะอันเกษม สูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย,

ข้าพเจ้าใหว้พระสงฆ์หมู่นั้น, อันเป็นที่ตั้ง แห่งความระลึกองค์ที่สามด้วยเศียรเกล้า, ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระสงฆ์, พระสงฆ์เป็นนายมีอิสระเหนือข้าพเจ้า,

พระสงฆ์เป็นเครื่องกำจัดทุกข์, และ ทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้แด่พระสงฆ์,

วันทันโตหัง (ตีหัง)๑๑ จะริสสามิ
สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง,
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง
สังโฆ เม สะระณัง วะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,
สังฆัง เม วันทะมาเนนะ๑๒
ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม
มาเหลุง ตัสสะ เตชะสา.

ข้าพเจ้าผู้ใหว้อยู่จักประพฤติตาม
ซึ่งความปฏิบัติดีของพระสงฆ์,
สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระสงฆ์
เป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า,
ด้วยการกล่าวคำสัจจ์นี้, ข้าพเจ้าพึง
เจริญในพระศาสนาของพระศาสดา,
ข้าพเจ้าผู้ใหว้อยู่ซึ่งพระสงฆ์, ได้ขวนขวาย
บุญใดในบัดนี้,
อันตรายทั้งปวงอย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า,
ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(หมอบกราบลง กล่าวว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา, ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี,
 สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง
 กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้า
 มะยา ยัง,
 กระทำแล้วในพระสงฆ์,
 ขอพระสงฆ์จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น,
 อัจจะยันตัง.

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ. เพื่อการสำรวมระวังในพระสงฆ์ ในกาลต่อไป.

(จบคำทำวัตรเย็น)

๑๑. อุบาสก สวดว่า วันทันโตหัง, อุบาสิกา สวดว่า วันทันตีหัง ๑๒. อุบาสก สวดว่า วันทะมาเนนะ, อุบาสิกา สวดว่า วันทะมานายะ

อะตีตะปัจจะเวกขะณะปาฐะ (หันทะ มะยัง อะตีตะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส)

(พิจารณาภายหลังใช้สอยจีวร/เครื่องนุ่งห่ม)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต์วา

ยัง จีวะรัง ปะริภุตตัง,

ตั้ง ยาวะเทวะ สีตัสสะ

ปะฏิฆาตายะ,

อุณ์หัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

สัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,

ยาวะเทวะ หิริโกปินะปะฏิจฉา-

ทะนัตถัง.

จีวรใดอันเรานุ่งห่มแล้ว, ไม่ทันพิจารณา

ในวันนี้.

จิวรนั้นเรานุ่งห่มแล้ว, เพียงเพื่อบำบัด

ความหนาว,

เพื่อบำบัดความร้อน,

ทั้งสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะ- เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด, และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,

และเพียงเพื่อปกปิดอวัยวะอันให้เกิด

ความละอาย,

(พิจารณาภายหลังบริโภคอาหารบิณฑบาต)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกทิต์วา

โย ปิณฑะปาโต ปะริภุตโต,

โส เนวะ ท์วายะ,

นะ มะทายะ,

นะ มัณฑะนายะ,

นะ วิภูสะนายะ,

บิณฑบาตใดอันเราฉันแล้ว, ไม่ทัน

พิจารณาในวันนี้,

บิณฑบาตนั้นเราฉันแล้ว, ไม่ใช่เป็นไป

เพื่อความเพลิดเพลินสนุกสนาน,

ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความเมามันเกิดกำลัง

พลังทางกาย,

ไม่ใช่เป็นไปเพื่อประดับ,

ไม่ใช่เป็นไปเพื่อตกแต่ง,

ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา,

ยาปะนายะ,

วิหิงสุปะระติยา,

พ์รัมห์มะจะริยานุคคะหายะ,

อิติ ปุรานัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ,

นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ,

ยาต์รา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ. แต่ให้เป็นไปเพียงเพื่อความตั้งอยู่ได้ แห่งกายนี้,

เพื่อความเป็นไปได้ของอัตภาพ,

เพื่อความสิ้นไปแห่งความลำบากทางกาย,

เพื่ออนุเคราะห์แก่การประพฤติ พรหมจรรย์,

ด้วยการทำอย่างนี้, เราย่อมระงับเสียได้ ซึ่งทุกขเวทนาเก่าคือความหิว,

และไม่ทำทุกขเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้น,

อนึ่ง ความเป็นไปโดยสะดวกแห่ง อัตภาพนี้ด้วย, ความเป็นผู้หาโทษมิได้ ด้วย, และความเป็นอยู่โดยผาสุกด้วย, จักมีแก่เรา ดังนี้.

(พิจารณาภายหลังการใช้สอยเสนาสนะที่อยู่อาศัย)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต์วา ยัง เสนาสะนัง ปะริภุตตัง,

ตั้ง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

อุณ์หัสสะ ปะฏิฆาตายะ,

เสนาสนะใดอันเราใช้สอยแล้ว, ไม่ทัน พิจารณาในวันนี้,

เสนาสนะนั้นเราใช้สอยแล้ว, เพียงเพื่อ บำบัดความหนาว,

เพื่อบำบัดความร้อน,

สัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ,

ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะ-วิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง.

ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะ- เพื่อบำบัดสัมผัสอันเกิดจากเหลือบ ยุง ลม แดด, และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย, เพียงเพื่อบรรเทาอันตรายอันจะพึงมี จากดินฟ้าอากาศ, และเพื่อความเป็น ผู้ยินดีอยู่ได้ในที่หลีกเร้นสำหรับภาวนา.

(พิจารณาภายหลังการบริโภคคิลานเภสัช)

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต์วา โย คิลานะปัจจะยะเภสัชชะ-ปะริกขาโร ปะริภุตโต,

โส ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ,

อัพ์ยาปัชณะปะระมะตายาติ.

คิลานเภสัชบริขารใดอันเราบริโภคแล้ว, ไม่ทันพิจารณาในวันนี้.

คิลานเภสัชบริขารนั้น เราบริโภคแล้ว, เพียงเพื่อบำบัดทุกขเวทนาอันบังเกิดขึ้น แล้ว, มีอาพาธต่าง ๆ เป็นมูล,

เพื่อความเป็นผู้ไม่มีโรคเบียดเบียนเป็น อย่างยิ่ง ดังนี้

ผนุทน์ จปล์ จิตุต์ อุชุํ กโรติ เมธาวี ทุรกุข์ ทุนฺนิวารย์ อุสุกาโรว เตชน์.

คนมีปัญญาทำจิตที่ดิ้นรน กวัดแกว่ง รักษายาก ห้ามยาก ให้ตรงได้ เหมือนช่างศรทำลูกศรให้ตรงได้ฉะนั้น.

บาลีสยามรัฐ (ขุ.ธ.๒๕/๑๓/๑๙.) ไทย,มจร (ขุ.ธ.๒๕/๓๓/๓๕.)

กรวดน้ำตอนเย็น อุททิสสะนาธิฏฐานะคาถา (หันทะ มะยัง อุททิสสะนาธิฏฐานะคาถาโย ภะณามะ เส)

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ,
อุปัชฌายา คุณุตตะรา,
อาจะริยูปะการา จะ,
มาตาปิตา จะ ญาตะกา,
สุริโย จันทิมา ราชา,
คุณะวันตา นะราปิ จะ,
พ์รัห์มะมารา จะ อินทา จะ,
โลกะปาลา จะ เทวะตา,
ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ,
มัชฌัตตา เวริกาปิ จะ,

ปุญญานิ ปะกะตานิ เม,
สุขัง จะ ติวิธัง เทนตุ,
ขิปปัง ปาเปถะ โว มะตัง,
อิมินา ปุญญะกัมเมนะ,
อิมินา อุททิเสนะ จะ,

สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ,

ด้วยบุญนี้ อุทิศให้,
อุปัชฌาย์ ผู้เลิศคุณ,
แลอาจารย์ ผู้เกื้อหนุน,
ทั้งพ่อแม่ แลปวงญาติ,
สูรย์จันทร์ แลราชา,
ผู้ทรงคุณ หรือสูงชาติ,
พรหม มาร และอินทราช,
ทั้งทวยเทพ และโลกบาล,
ยมราช มนุษย์มิตร,
ผู้เป็นกลาง ผู้จองผลาญ,
ขอให้เป็นสุขศานติ์ทุกทั่วหน้า
อย่าทุกข์ทน,

บุญผองที่ข้าทำจงช่วยอำนวยศุภผล,
ให้สุข สามอย่างล้น,
ให้ลุถึงนิพพานพลัน,
ด้วยบุญนี้ที่เราทำ,
แลอุทิศให้ปวงสัตว์,

ขิปปาหัง สุละเภ เจวะ,
ตัณหุปาทานะเฉทะนัง,
เย สันตาเน หินา ธัมมา,
ยาวะ นิพพานะโต มะมัง,
นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ,
ยัตถะ ชาโต ภะเว ภะเว,
อุชุจิตตัง สะติปัญญา,
สัลเลโข วิริยัมหินา,

มารา ละภันตุ โนกาสัง, กาตุญจะ วิริเยสุ เม,

พุทธาธิปะวะโร นาโถ,
ธัมโม นาโถ วะรุตตะโม,
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ,
สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง,
เตโสตตะมานุภาเวนะ,
มาโรกาสัง ละภันตุ มา,
ทะสะปุญญานุภาเวนะ,
มาโรกาสัง ละภันตุ มา.

เราพลันได้ซึ่งการตัด,
ตัวตัณหาอุปาทาน,
สิ่งชั่วในดวงใจ,
กว่าเราจะถึงนิพพาน,
มลายสิ้นจากสันดาน,
ทุก ๆ ภพที่เราเกิด,
มีจิตตรงและสติ ทั้งปัญญาอันประเสริฐ,
พร้อมทั้งความเพียรเลิศ เป็นเครื่องขูด
กิเลสหาย.

โอกาสอย่าพึงมีแก่หมู่มารสิ้นทั้งหลาย, เป็นช่องประทุษร้าย ทำลายล้าง ความเพียรจม,

พระพุทธผู้บวรนาถ,
พระธรรมที่พึ่งอุดม,
พระปัจเจกะพุทธสมทบพระสงฆ์ที่พึ่งทั้งผอง,
ด้วยอานุภาพนั้น,
ขอหมู่มารอย่าได้ช่อง,
ด้วยเดชบุญทั้งสิบป้อง,

อย่าเปิดโอกาสแก่มาร เทอญ.



ปาโปปี ปสฺสติ ภทฺรํ ยทา จ ปจฺจติ ปาปํ ภโทฺรปี ปสฺสติ ปาปํ ยทา จ ปจฺจติ ภทฺรํ

"ตราบใดที่บาปยังไม่ให้ผล แต่เมื่อใดบาปให้ผล ตราบใดที่กรรมดียังไม่ให้ผล แต่เมื่อใดกรรมดีให้ผล ยาว ปาปํ น ปจุจติ
อถ (ปาโป) ปาปานิ ปสุสติ ฯ
ยาว ภทฺรํ น ปจุจติ
อถ (ภโทฺร) ภทฺรานิ ปสุสติ ฯ

ตราบนั้นคนชั่วจะเห็น**บาปว่าดี**เมื่อนั้นคนชั่วจะเห็น**บาปว่าชั่ว**แท้
ตราบนั้นคนดีจะเห็น**กรรมดีว่าชั่ว**เมื่อนั้นคนดีจะเห็น**กรรมดีว่าดี**แท้."

บาลีสยามรัฐ (ขุ.ธ. ๒๕/๑๙/๓๐.)

ภาค ๒ บทสวดมนต์พิเศษ

ปุ๋พพะภาคะนะมะการะ

(หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต,

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า

พระองค์นั้น.

อะระหะโต.

ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส, (๓ ครั้ง)

สัมมาสัมพุทธัสสะ.

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.

สะระณะคะมะนะปาฐะ

(หันทะ มะยัง ติสะระณะคะมะนะปาฐัง ภะณามะ เส)

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ, รัมมัง สะระณัง คัจฉามิ, สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ. ทุติยัมปี พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ. ทุติยัมปี ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ, ทุติยัมป์ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ, ตะติยัมปี พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ. ตะติยัมปี รัมมัง สะระณัง คัจฉามิ, ตะติยัมปี สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ,

ข้าพเจ้าถือเอาพระพุทธเจ้าเป็นสรณะ, ข้าพเจ้าถือเอาพระธรรมเป็นสรณะ, ข้าพเจ้าถือเอาพระสงฆ์เป็นสรณะ, แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าถือเอาพระพุทธเจ้า เป็นสรณะ. แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าถือเอาพระธรรม เป็นสรณะ, แม้ครั้งที่สอง ข้าพเจ้าถือเอาพระสงฆ์ เป็นสรณะ, แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้าถือเอาพระพุทธเจ้า เป็นสรณะ, แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้าถือเอาพระธรรม เป็นสรณะ,

แม้ครั้งที่สาม ข้าพเจ้าถือเอาพระสงฆ์

เป็นสรณะ,

เมตตานิสังสะสุตตะปาฐะ

(หันทะ มะยัง เมตตานิสังสะสุตตะปาฐัง ภะณามะ เส)

เอวัมเม สุตัง ๆ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม ๆ ตัต์ระ โข ภะคะวา ภิกขู อามันเตสิ ภิกขะโวติ ๆ ภะทันเตติ เต ภิกขู ภะคะวะโต ปัจจัสโสสุง ภะคะวา เอตะทะโวจะ

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ พะหุลี-กะตายะ ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อะนุฏฐิตายะ ปะริจิตายะ สุสะมา-รัทธายะ เอกาทะสานิสังสา ปาฏิกังขา ๆ กะตะเม เอกาทะสะ ๆ

สุขัง สุปะติ ๆ สุขัง ปะฏิพุชฌะติ ๆ นะ ปาปะกัง สุปินัง ปัสสะติ ๆ มะนุสสานัง ปิโย โหติ ๆ เทวะตา รักขันติ ๆ นาสสะ อัคคิ วา วิสัง วา สัตถัง วา กะมะติ ๆ ตุวะฏัง จิตตัง สะมาธิยะติ ๆ มุขะวัณโณ วิปปะสีทะติ ๆ อะสัมมุห์โห กาลัง กะโรติ ๆ อุตตะริง อัปปะฏิวิชณันโต พ์รัห์มะโลกูปะโค โหติ ๆ

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ พะหุลี-กะตายะ ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อะนุฏฐิตายะ ปะริจิตายะ สุสะมา-รัทธายะ อิเม เอกาทะสานิสังสา ปาฏิกังขาติ ๆ

อิทะมะโวจะ ภะคะวา ๆ อัตตะมะนา เต ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุนติ ๆ

> นตุถิ กามา ปร ทุกุข์ ทุกข์ (อื่น) ยิ่งกว่ากาม ย่อมไม่มี. บาลีสยามรัฐ(ขุ.ชา.เอกาทสก.๒๗/๓๑๕/๑๕๔๙.)

นมัสการพระอรหันต์ ๘ ทิศ (หันทะ มะยัง สะระภัญเญนะ พุทธะมังคะละคาถาโย ภะณามะ เส)

สัมพุทโธ ทิปะทัง เสฏโฐ
โกญฑัญโญ ปุพพะภาเค จะ
สารีปุตโต จะ ทักขิเณ
ปัจฉิเมปิ จะ อานันโท
โมคคัลลาโน จะ อุตตะเร
อิเม โข มังคะลา พุทธา
วันทิตา เต จะ อัมเห็หิ
เอเตสัง อานุภาเวนะ

นิสินโน เจวะ มัชฌิเม
อาคะเณยเย จะ กัสสะโป
หะระติเย อุปาลี จะ
พายัพเพ จะ คะวัมปะติ
อิสาเณปิ จะ ราหุโล
สัพเพ อิธะ ปะติฏฐิตา
สักกาเรหิ จะ ปูชิตา
สัพพะโสตถี ภะวันตุ โน ๆ

อิจเจวะมัจจันตะนะมัสสะเนยยัง
นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะยัง ยัง
ปุญญาภิสันทัง วิปุลัง อะลัตถัง
ตัสสานุภาเวนะ หะตันตะราโย ๆ

วาริโชว ถเล ขิตฺโต ปริผนทติท์ จิตต์

โอกโมกตอุพุภโต มารเธยฺยํ ปหาตเว.

จิตนี้ถูกยกขึ้นจากอาลัยคือกามคุณ เพื่อละที่ตั้งแห่งมาร ย่อมดิ้นรน เหมือนปลาถูกจับขึ้นจากน้ำโยนไปบนบกฉะนั้น.

บาลีสยามรัฐ (ขุ.ธ.๒๕/๑๓/๑๙.) ไทย,มจร (ขุ.ธ.๒๕/๓๔/๓๕.)

ේව

คาถาบูชาพระพุทธสิหิงค์

(น้ำ) (หันทะ มะยัง พุทธะปะสังสา คาถาโย พุทธะสิหิงโค นามะ ภะณามะ เส)

(รับ) อิติ ปะวะระสิหิงโค ยัตถะ กัตถะ จิตโตโส สะกาละพุทธะสาสะนัง สุระนะเรหิ มะหิโต อุตตะมะยะโสปิ เตโช
สักกาโร อุปาโท
โชตะยันโตวะ ที่โป
ธะระมาโนวะ พุทโธติ.

คำแปล

พุทธสิหิงคา
ประเสริฐ ธ เกริกไกร
เป็นที่เคารพน้อม
เปรียบเช่นชวาลา
เหมือนหนึ่งพระสัมพุทธ
แดนใดพระดำรง
ด้วยเดชสิทธิศักดิ์
พระศาสน์บ่มีสูญ
ข้า ๆ ขอเคารพน้อม
พิทักษ์ ธ รักษา
ปวงข้า ๆ จะประกาศ
ขอพระอภิบาล

อุบัติมา ณ แดนใด
ดุจกายพระศาสดา
มนุษย์พร้อมทั้งเทวา
ศาสนาที่ยืนยง
สุวิสุทธิ์พระชนม์คง
พระศาสน์คงก็จำรูญ
ธ พิทักษ์อนุกูล
พระเพิ่มพูนมหิทธา
วจีค้อมขึ้นบูชา
พระศาสน์มาตลอดกาล
พุทธศาสน์ให้ไพศาล
ชินมารนิรันดร์ เทอญ.

ท์วัตติงสาการะปาฐะ (อาการ ๓๒) (หันทะ มะยัง ท์วัตติงสาการะปาฐัง ภะณามะ เส)

อะยัง โข เม กาโย.

อุทธัง ปาทะตะลา,

อะโธ เกสะมัตถะกา,

ตะจะปะริยันโต,

ปูโร นานัปปะการัสสะ อะสุจิโน,

อัตถิ อิมัส์มิง กาเย,

เกสา

โลมา

นะขา

ทันตา

ตะโจ

มังสัง

นะหารู

อัฏฐี

อัฏฐิมิญชัง

วักกัง

หะทะยัง

ยะกะนัง

กิโลมะกัง

ปิหะกัง

ปัปผาสัง

อันตั้ง

กายของเรานี้แล.

เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา,

เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป,

มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ,

เต็มด้วยของไม่สะอาด

มีประการต่าง ๆ ดังนี้,

มือยู่ในกายนี้,

คือผมทั้งหลาย

คือขนทั้งหลาย

คือเล็บทั้งหลาย

คือฟันทั้งหลาย

คือหนัง

เนื้อ

เอ็นทั้งหลาย

กระดูกทั้งหลาย

เยื่อในกระดูก

ม้าม

หัวใจ

ตับ

พังฝืด

ไต

ปอด

ไส้ใหญ่

อิติ.

อันตะคุณัง	ไส้น้อย
อุทริยัง	อาหารใหม่
กะรีสัง	อาหารเก่า
ปิตตัง	น้ำดี
เสมหัง	น้ำเสลด
ปุพโพ	น้ำเหลือง
โลหิตัง	น้ำเลือด
เสโท	น้ำเหงื่อ
เมโท	น้ำมันข้น
อัสสุ	น้ำตา
วะสา	น้ำมันเหลว
เขโฬ	น้ำลาย
สิงฆาณิกา	น้ำมูก
ละสิกา	น้ำมันไขข้อ
มุตตัง	น้ำมูตร
มัตถะเก มัตถะลุงคัง	เยื่อมันสมองในกะโหลกศีรษะ

ดังนี้แล.

อตุตทตุถํ ปรตุเถน พหุนาปิ น หาปเย.

ไม่ควรพร่าประโยชน์ตน เพราะประโยชน์ผู้อื่นแม้มาก.

เขมาเขมะสะระณะที่ปีกะคาถา

(หันทะ มะยัง เขมาเขมะสะระณะที่ปีกะคาถาโย ภะณามะ เส)

พะหุง เว สะระณัง ยันติ ปัพพะตานิ วะนานิ จะ, อารามะรุกขะเจต์ยานิ มะนุสสา ภะยะตัชชิตา.

เนตัง โข สะระณัง เขมัง เนตัง สะระณะมุตตะมัง, เนตัง สะระณะมาคัมมะ สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ.

โย จะ พุทธัญจะ ธัมมัญจะ สังฆัญจะ สะระณัง คะโต, จัตตาริ อะริยะสัจจานิ สัมมัปปัญญายะ ปัสสะติ.

ทุกขัง ทุกขะสะมุปปาทัง
ทุกขัสสะ จะ อะติกกะมัง,
อะริยัญจัฏฐังคิกัง มัคคัง
ทุกขูปะสะมะคามินัง.

เอตัง โข สะระณัง เขมัง
เอตัง สะระณะมุตตะมัง,
เอตัง สะระณะมาคัมมะ
สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ.

มนุษย์เป็นอันมากเมื่อเกิดมีภัยคุกคาม แล้ว, ก็ถือเอาภูเขาบ้าง ป่าไม้บ้าง, อารามและรุกขเจดีย์บ้าง เป็นสรณะ.

นั่นมิใช่สรณะอันเกษมเลย, นั่นมิใช่ สรณะอันสูงสุด, เขาอาศัยสรณะนั่นแล้ว, ย่อมไม่พ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้.

ส่วนผู้ใดถือเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นสรณะแล้ว, เห็นอริยสัจจ์ คือความจริงอันประเสริฐสี่ ด้วยปัญญา อันชอบ.

คือเห็นความทุกข์, เหตุให้เกิดทุกข์, ความก้าวล่วงทุกข์เสียได้, และหนทาง มืองค์แปดอันประเสริฐ, เครื่องถึงความ ระงับทุกข์.

นั่นแหละ เป็นสรณะอันเกษม, นั่นเป็น สรณะอันสูงสุด เขาอาศัยสรณะนั่นแล้ว, ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้.

อะภิณหะปัจจะเวกขะณะปาฐะ (หันทะ มะยัง อะภิณหะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส)

ชะราธัมโมมหิ.

ชะรัง อะนะตีโต, (ตีตา)

พะยาธิธัมโมมหิ,

พะยาธิง อะนะตีโต, (ตีตา)

มะระณะธัมโมมหิ,

มะระณัง อะนะตีโต, (ตีตา)

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ

นานาภาโว วินาภาโว,

กัมมัสสะโกมหิ,

กัมมะทายาโท,

กัมมะโยนิ,

กัมมะพันธุ,

กัมมะปะฏิสะระโณ,

ยัง กัมมัง กะริสสามิ,

กัล์ยาณัง วา ปาปะกัง วา,

ตัสสะ ทายาโท ภะวิสสามิ.

อิตถิยา วา,

ปุริเสนะ วา,

เรามีความแก่เป็นธรรมดา,

จะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้,

เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา,

จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้,

เรามีความตายเป็นธรรมดา,

จะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้.

เราจะเป็นไปต่าง ๆ คือ จะพลัดพราก

จากของรักของเจริญใจ ทั้งสิ้นไป,

เรามีกรรมเป็นของ ๆ ตน,

เราเป็นทายาทผู้รับผลแห่งกรรม,

เราเป็นผู้เกิดมาแต่กรรม,

เราเป็นเผ่าพันธุ์แห่งกรรม,

เรามีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย,

เราทำกรรมอันใดไว้,

เป็นบุญหรือเป็นบาป,

เราจะได้รับผลของกรรมนั้นไป,

หญิงก็ดี,

ชายก็ดี,

คะหัฏเฐนะ วา,

ปัพพะชิเตนะ วา,

เอวัง อัมเหหิ อะภิณหัง ปัจจะเวกขิตัพพัง

อะนิจจา วะตะ สังขารา,

อุปปาทะวะยะธัมมิโน,

อุปปัชชิต์วา นิรุชฌันติ,

เตสัง วูปะสะโม สุโข.

สัพเพ สัตตา,

มะรันติ จะ,

มะริงสุ จะ,

มะริสสะเร,

ตะเถวาหัง มะริสสามิ,

นัตถิ เม เอตถะ สังสะโย.

คฤหัสถ์ก็ดี,

บรรพชิตก็ดี,

เราทั้งหลายพึงพิจารณาอย่างนี้

เนื่อง ๆ ทุกวันคืนแล.

สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ,

เกิดขึ้นแล้วย่อมเสื่อมสิ้นไปเป็นธรรมดา,

ครั้นเกิดขึ้นแล้วย่อมดับไป,

ความเข้าไปดับซึ่งสังขารทั้งหลาย

เหล่านั้นเป็นสุข.

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง,

ย่อมตายด้วย,

ตายแล้วด้วย,

จักตายด้วย,

เราจักตายอย่างนั้นด้วย,

ความสงสัยในเรื่องตายนั้น ไม่มีแก่เราเลย.

ยทตุตครหึ ตทกุพุพมาใน.

ติตนเองเพราะเหตุใด ไม่ควรทำเหตุนั้น.

(N. M. m & / @ o & / @ @ o.)

ปะราภะวะสุตตะปาฐะ* (หันทะ มะยัง ปะราภะวะสุตตะปาฐัง ภะณามะ เส)

ทุวิชาโน ปะราภะโว,

ชัมมะกาโม ภะวัง โหติ,

ชัมมะเทสสี ปะราภะโว,

อะสันตัสสะ ปิยา โหนติ

นะ สันเต กุรุเต ปิยัง,

อะสะตัง ชัมมัง โรเจติ

ตัง ปะราภะวะโต มุขัง.

สุวิชาโน ภะวัง โหติ,

นิททาสีลี สะภาสีลี
อะนุฏฐาตา จะ โย นะโร,
อะละโส โกธะปัญญาโณ
ตัง ปะราภะวะโต มุขัง.

โย มาตะรัง ปิตะรัง วา
ชิณณะกัง คะตะโยพพะนัง,
ปะหุสันโต นะ ภะระติ
ตัง ปะราภะวะโต มุขัง.

โย พ์ราห์มะณัง สะมะณัง วา อัญญัง วาปิ วะณิพพะกัง, มุสาวาเทนะ วัญเจติ ตัง ปะราภะวะโต มุขัง. ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ,

ผู้รู้ชั่วเป็นผู้เสื่อม,

ผู้ใคร่ธรรมเป็นผู้เจริญ,

ผู้เกลียดชังธรรมเป็นผู้เสื่อม,

เขานั้นทำความรักใคร่ในอสัตบุรุษ, ไม่ทำความรักใคร่ในสัตบุรุษ, เขาชอบ ใจในธรรมของอสัตบุรุษ, ข้อนั้นเป็น ทางแห่งความเสื่อม.

ผู้ใดเป็นผู้ชอบนอนหลับ ชอบพูดคุย ไม่ขยัน, เกียจคร้านการทำงาน และ เป็นคนมักโกรธ, ข้อนั้นเป็นทางแห่ง ความเสื่อม.

ผู้ใดมีความสามารถอยู่ ไม่เลี้ยงดูมารดา บิดาผู้ชรา ผู้มีวัยหนุ่มสาวผ่านไปแล้ว, ข้อนั้น เป็นทางแห่งความเสื่อม.

ผู้ใดหลอกลวงสมณพราหมณ์ หลอก แม้วณิพกคนขอทานอื่นใด ด้วยมุสา-วาท, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

^{*} บาลีสยามรัฐ (ขุ.สุ.๒๕/๓๐๔/๓๕๖.)

ปะหุตะวิตโต ปุริโส
สะหิรัญโญ สะโภชะโน,
เอโก ภุญชะติ สาทูนิ
ตัง ปะราภะวะโต มุขัง.

ชาติถัทโธ ธะนะถัทโธ
โคตตะถัทโธ จะ โย นะโร,
สัญญาติมะติมัญเญติ
ตัง ปะราภะวะโต มุขัง.

อิตถีธุตโต สุราธุตโต
อักขะธุตโต จะ โย นะโร,
ลัทธัง ลัทธัง วินาเสติ
ตัง ปะราภะวะโต มุขัง.

เสหิ ทาเรหิ อะสันตุฏโฐ เวสิยาสุ ปะทุสสะติ, ทุสสะติ ปะระทาเรสุ ตัง ปะราภะวะโต มุขัง.

อะตีตะโยพพะโน โปโส
อาเนติ ติมพะรุตถะนิง,
ตัสสา อิสสา นะ สุปปะติ
ตัง ปะราภะวะโต มุขัง.

อิตถิง โสณฑิง วิกิระณิง บุริสัง วาปิ ตาทิสัง, อิสสะริยัส์มิง ฐะเปติ ตัง ปะราภะวะโต มุขัง. ผู้ใดมีทรัพย์มีเงิน มีของเหลือกินเหลือ ใช้ เขาบริโภคของดี ๆ นั้นแต่ผู้เดียว, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

ผู้ใดหยิ่งเพราะชาติกำเนิด หยิ่งเพราะ ทรัพย์ หยิ่งเพราะโคตร และดูหมิ่น ญาติของตน, ข้อนั้นเป็นทางแห่ง ความเสื่อม.

ผู้ใดเป็นนักเลงหญิง นักเลงสุรา และนักเลงเล่นการพนัน, เขาได้ทำลาย ทรัพย์ที่หามาได้ให้พินาศฉิบหายไป, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

ผู้ใดไม่รักใคร่ในภรรยาตน กลับไป เที่ยวซุกซนกับหญิงแพศยา และ ลอบเป็นชู้กับภรรยาของผู้อื่น, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

ชายแก่ผู้มีวัยหนุ่มผ่านไปแล้ว ได้นำหญิงสาวน้อยมีถันเท่าลูกมะพลับ มาเป็นภรรยา, เขานอนไม่หลับเพราะ ความหึงหวงและห่วงอาลัยในหญิงนั้น, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม.

ชายใดตั้งหญิงนักเลงใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย มาเป็นแม่เรือน, หรือหญิงใดตั้งชาย นักเลงใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่ายมาเป็นพ่อเรือน, ข้อนั้นเป็นทางแห่งความเสื่อม. อัปปะโภโค มะหาตัณโห
ขัตติเย ชายะเต กุเล,
โส จะ รัชชัง ปัตถะยะติ
ตัง ปะราภะวะโต มุขัง.

เอเต ปะราภะเว โลเก ปัณฑิโต สะมะเวกขิยะ, อะริยะทัสสะนะสัมปันโน สะ โลกัง ภะชะเต สิวัง. ผู้ใดเกิดในตระกูลกษัตริย์ มีโภคะน้อย, แต่มีความอยากใหญ่ ปรารถนาราชสมบัติ, ข้อนั้น เป็นทางแห่งความเสื่อม.

ผู้เป็นบัณฑิตสมบูรณ์ด้วยทัศนะอัน ประเสริฐ, ได้เห็นเหตุแห่งความเสื่อม ทั้งหลายเหล่านั้นชัดเจนแล้ว, ท่านย่อม เว้นสิ่งเหล่านี้เสีย, (เมื่อเป็นเช่นนี้) ท่าน จึงพบและเสพแต่โลก ซึ่งมีแต่ความเจริญ (ฝ่ายเดียว).

ด้วยประการฉะนี้แล.

อิติ.

ธรรมทั้งหลาย มีใจเป็นหัวหน้า
มีใจเป็นใหญ่ สำเร็จด้วยใจ
ถ้าคนมีใจชั่ว ก็จะพูดชั่วหรือทำชั่วตามไปด้วยเพราะความชั่วนั้น
ทุกข์ย่อมติดตามเขาไป
เหมือนล้อหมุนตามรอยเท้าโคที่ลากเกวียนไป ฉะนั้น.

โอวาทะปาติโมกขะคาถา (หันทะ มะยัง โอวาทะปาติโมกขะคาถาโย ภะณามะ เส)

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง.

กุสะลัสสูปะสัมปะทา,

สะจิตตะปะริโยทะปะนัง.

เอตั้ง พุทธานะสาสะนัง.

ขันตี ปะระมัง ตะโป ตีติกขา.

นิพพานัง ปะระมัง วะทันติ พุทธา,

นะ หิ ปัพพะชิโต ปะรูปะฆาตี,

สะมะโณ โหติ ปะรัง วิเหฐะยันโต,

อะนูปะวาโท อะนูปะฆาโต,

ปาติโมกเข จะ สังวะโร,

มัตตัญญุตา จะ ภัตตัส์มิง,

ปันตัญจะ สะยะนาสะนัง,

อะธิจิตเต จะ อาโยโค,

เอตั้ง พุทธานะสาสะนัง.

การไม่ทำบาปทั้งปวง,

การทำกุศลให้ถึงพร้อม,

การชำระจิตของตนให้ผ่องใส,

ธรรม ๓ อย่างนี้ เป็นคำสั่งสอนของ

พระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

ขันติ คือ ความอดกลั้น เป็นธรรม

เครื่องเผากิเลสอย่างยิ่ง.

ผู้รู้ทั้งหลายกล่าวพระนิพพาน ว่าเป็น ธรรมอันยิ่ง,

ผู้กำจัดสัตว์อื่นอยู่ ไม่ชื่อว่าเป็น บรรพชิตเลย.

ผู้ทำสัตว์อื่นให้ลำบากอยู่ ไม่ชื่อว่าเป็น สมณะเลย,

การไม่พูดร้าย การไม่ทำร้าย,

การสำรวมในปาฏิโมกข์,

ความเป็นผู้รู้จักประมาณในการบริโภค,

การนอน การนั่ง ในที่อันสงัด,

ความหมั่นประกอบในการทำจิตให้ยิ่ง,

ธรรม ๖ อย่างนี้ เป็นคำสั่งสอน

ของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

ปะฐะมะพุทธะภาสิตะคาถา (หันทะ มะยัง ปะฐะมะพุทธะภาสิตะคาถาโย ภะณามะ เส)

อะเนกะชาติสังสารัง เมื่อเรายังไม่พบญาณ, ได้แล่นท่องเที่ยว

สันธาวิสสัง อะนิพพิสัง, ไปในสงสารเป็นอเนกชาติ,

คะหะการัง คะเวสันโต, แสวงหาอยู่ซึ่งนายช่างปลูกเรือน, คือ

ตัณหาผู้สร้างภพ,

ทุกขา ชาติ ปุนัปปุนัง, การเกิดบ่อย ๆ เป็นทุกข์ร่ำไป,

คะหะการะกะ ทิฏโฐสิ, นี่แน่ะนายช่างปลูกเรือน, เรารู้จักเจ้า

เสียแล้ว,

ปุนะ เคหัง นะ กาหะสิ, เจ้าจะทำเรือนให้เราไม่ได้อีกต่อไป,

สัพพา เต ผาสุกา ภัคคา, โครงเรือนทั้งหมดของเจ้าเราหักเสียแล้ว,

คะหะกูฏัง วิสังขะตัง, ยอดเรื่อนเราก็รื้อเสียแล้ว,

วิสังขาระคะตั้ง จิตตั้ง, จิตของเราถึงแล้วซึ่งสภาพที่อะไรปรุง-

แต่งไม่ได้อีกต่อไป,

ตัณหานัง ขะยะมัชฌะคา. มันได้ถึงแล้วซึ่งความสิ้นไปแห**่**งตัณหา

(คือถึงนิพพาน).

สติ โลกสุมิ ชาคโร.

สติเป็นธรรมเครื่องตื่นอยู่ในโลก.

(สั.ส.๑๕/๒๑๘/๖๑.)

ปัจฉิมะพุทโธวาทะปาฐะ (หันทะ มะยัง ปัจฉิมะพุทโธวาทะปาฐัง ภะณามะ เส)

หันทะทานิ ภิกขะเว

อามันตะยามิ โว,

วะยะธัมมา สังขารา.

อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถะ.

อะยัง ตะถาคะตัสสะ ปัจฉิมา

วาจา.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! บัดนี้เราขอเตือน

ท่านทั้งหลายว่า.

สังขารทั้งหลาย มีความเสื่อมไปเป็น

ธรรมดา,

ท่านทั้งหลาย จงยังความไม่ประมาท

ให้ถึงพร้อมเถิด

นี้ เป็นพระวาจามีในครั้งสุดท้ายของ

พระตถาคตเจ้า.

าเทพิจารณาสังขาร

(หันทะ มะยัง ธัมมะสังเวคะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภะณามะ เส)

สัพเพ สังขารา อะนิจจา,

สังขารคือร่างกายจิตใจ, และรูปธรรม นามธรรมทั้งหมดทั้งสิ้น, มันไม่เที่ยง, เกิดขึ้นแล้วดับไป มีแล้วหายไป,

สัพเพ สังขารา ทุกขา,

สังขารคือร่างกายจิตใจ, และรูปธรรม นามธรรมทั้งหมดทั้งสิ้น, มันเป็นทุกข์ ทนยาก, เพราะเกิดขึ้นแล้ว แก่ เจ็บ

ตายไป.

สัพเพ ธัมมา อะนัตตา,

สิ่งทั้งหลายทั้งปวง, ทั้งที่เป็นสังขาร และมิใช่สังขารทั้งหมดทั้งสิ้น, ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน ไม่ควรถือว่าเราว่าของเรา

ว่าตัวว่าตนของเรา.

อะธุวัง ชีวิตัง,

ฐวัง มะระณัง,

ชีวิตเป็นของไม่ยั่งยืน.

ความตายเป็นของยั่งยืน,

อะวัสสัง มะยา มะริตัพพัง,
มะระณะปะริโยสานัง เม ชีวิตัง,
ชีวิตัง เม อะนิยะตัง,
มะระณัง เม นิยะตัง,
วะตะ,
อะยัง กาโย,
อะจิรัง,
อะเปตะวิญญาโณ,
ฉุฑโฑ,
อะธิเสสสะติ,
ปะฐะวิง,
กะลิงคะรัง อิวะ,
นิรัตถัง.

อันเราจะพึงตายเป็นแท้,
ชีวิตของเรามีความตายเป็นที่สุดรอบ,
ชีวิตของเราเป็นของไม่เที่ยง,
ความตายของเราเป็นของเที่ยง,
ควรที่จะสังเวช,
ร่างกายนี้,
มิได้ตั้งอยู่นาน,
ครั้นปราศจากวิญญาณ,
อันเขาทิ้งเสียแล้ว,
จักนอนทับ,
ซึ่งแผ่นดิน,
ประดุจดังว่าท่อนไม้ และท่อนฟืน,
หาประโยชน์มิได้.

ภาระสุตตะคาถา (หันทะ มะยัง ภาระสุตตะคาถาโย ภะณามะ เส)

ภารา หะเว ปัญจักขันธา, ภาระหาโร จะ ปุคคะโล, ภาราทานัง ทุกขัง โลเก,

ภาระนิกเขปะนัง สุขัง,
นิกขิปิต์วา คะรุง ภารัง,
อัญญัง ภารัง อะนาทิยะ,
สะมูลัง ตัณ์หัง อัพพุย์หะ,
นิจฉาโต ปะรินิพพุโต.

ขันธ์ทั้งห้า เป็นของหนักเน้อ, บุคคลแหละ เป็นผู้แบกของหนักพาไป, การแบกถือของหนัก เป็นความทุกข์ ในโลก,

การสลัดของหนักทิ้งลงเสีย เป็นความสุข, พระอริยะเจ้าสลัดทิ้งของหนักลงเสียแล้ว, ทั้งไม่หยิบฉวยเอาของหนักอันอื่นขึ้นมาอีก, ก็เป็นผู้ถอนตัณหาขึ้นได้กระทั่งราก, เป็นผู้หมดสิ่งปรารถนา ดับสนิทไม่มี ส่วนเหลือ.

ภัทเทกะรัตตะคาถา (แปล)

อะตีตั้ง นานวาคะเมยยะ นัปปะฏิกังเข อะนาคะตั้ง, ยะทะตีตัมปะหีนันตั้ง อัปปัตตัญจะ อะนาคะตั้ง,

ปัจจุปปันนัญจะ โย ธัมมัง ตัตถะ ตัตถะ วิปัสสะติ, อะสังกุปปัง ตัง วิทธา มะนุพ์รูหะเย, อัชเชวะ กิจจะมาตัปปัง โก ชัญญา มะระณัง สุเว,

นะ หิ โน สังคะรันเตนะ มะหาเสเนนะ มัจจุนา, เอวัง วิหาริมาตาปิง อะโหรัตตะมะตันทิตัง, ตัง เว ภัทเทกะรัตโตติ สันโน อาจิกขะเต มุนีติ. ผู้มีปัญญาไม่ควรคำนึงถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้ว ไม่ควรหวังสิ่งที่ยังมาไม่ถึง,

สิ่งใดที่ล่วงไปแล้ว สิ่งนั้นก็เป็นอันละ ไปแล้ว อนึ่ง สิ่งที่ยังไม่ถึง สิ่งนั้นก็ยัง ไม่มาถึง.

ก็บุคคลใดมาเห็นแจ้งชัดซึ่งธรรมที่เกิดขึ้น เฉพาะหน้าในที่นั้น ๆ,

ไม่ง่อนแง่น ไม่คลอนแคลน บุคคลนั้น ได้รู้ความนั้นแล้ว ควรเจริญไว้เนื่อง ๆ, ความเพียรเผากิเลส ควรทำในวันนี้ นี่แหละ ใครเล่าจะพึงรู้ว่าความตาย จะมีในวันพรุ่งนี้,

ความต่อสู้ด้วยพญามัจจุราชผู้มีเสนา ใหญ่นั้น ย่อมไม่มีแก่เราทั้งหลายเทียว, นักปราชณ์ผัสงบระงับ ย่อมสรรเสริณ

นักปราชญ์ผู้สงบระงับ ย่อมสรรเสริญ บุคคลผู้มีธรรมเป็นเครื่องอยู่,

ผู้มีความเพียรอันเผากิเลส ไม่เกียจคร้าน แล้วทั้งกลางวันและกลางคืนอย่างนั้น แลว่า มีราตรีเดียวเจริญ (คือถึงเป็นอยู่ วันเดียวก็ยังดี) แล.

คาถาโพธิบาท (ป้องกันภัยสิบทิศ)

บูระพารัส์มิง พระพุทธะคุณัง **บูรพารัส์มิง** พระธัมเมตัง **บูรพารัส์มิง** พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ๆ

<u>หมายเหตุ</u> เที่ยวต่อ ๆ ไปให้เปลี่ยน **บูระพารัส์มิง** เป็น <u>อาคะเนย์รัส์มิง</u> ทักษิณรัส์มิง หรดีรัส์มิง ปัจจิมรัส์มิง พายัพรัส์มิง อุดรรัส์มิง อีสานรัส์มิง อากาศรัส์มิง ปฐวีรัส์มิง นอกนั้นเหมือนกันหมด

คาถามงคลจักรวาหแปดทิศ

อิมัส์มิงมงคลจักรวาหทั้งแปดทิศ ประสิทธิจงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอะนัตตา ราชะเสมานาเขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ <u>พุทธะชาละปะริกเขตเต</u> รักขันตุ สุรักขันตุ.

อิมัส์มิงมงคลจักรวาฬทั้งแปดทิศ ประสิทธิจงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอะนัตตา ราชะเสมานาเขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ <u>ธัมมะชาละปะริกเขตเต</u> รักขันตุ สุรักขันตุ.

อิมัส์มิงมงคลจักรวาหทั้งแปดทิศ ประสิทธิจงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอะนัตตา ราชะเสมานาเขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ <u>ปัจเจกะพุทธะชาละปะริกเขตเต</u> รักขันตุ สุรักขันตุ.

อิมัส์มิงมงคลจักรวาหทั้งแปดทิศ ประสิทธิจงมาเป็นกำแพงแก้วทั้งเจ็ดชั้น มาป้องกันห้อมล้อมรอบครอบทั่วอะนัตตา ราชะเสมานาเขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะสะตะสะหัสสานิ <u>สังฆะชาละปะริกเขตเต</u> รักขันตุ สุรักขันตุ.

บารมี ๓๐ ทัศ

(ฉบับดั้งเดิมของครูบาศรีวิชัย นักบุญแห่งล้านนาไทย)

ทานะปาระมี สัมปันโน ทานะอุปะปาระมี สัมปันโน ทานะปะระมัตถะ-<u>ปาระมี</u> สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวา ฯ

<u>สีละปาระมี</u> สัมปันโน <u>สีละอุปะปาระมี</u> สัมปันโน <u>สีละปะระมัตถะ</u>-<u>ปาระมี</u> สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวาฯ

<u>เนกขัมมะปาระมี</u> สัมปันโน <u>เนกขัมมะอุปะปาระมี</u> สัมปันโน <u>เนกขัมมะ</u>-ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวา ๆ

ปัญญาปาระมี สัมปันโน ปัญญาอุปะปาระมี สัมปันโน ปัญญาปะระมัตถะ-<u>ปาระมี</u> สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวาฯ

<u>วิริยะปาระมี</u> สัมปันโน <u>วิริยะอุปะปาระมี</u> สัมปันโน <u>วิริยะปะระมัตถะ</u>-<u>ปาระมี</u> สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติใ โส ภะคะวา ๆ

ขันติปาระมี สัมปันโน ขันติอุปะปาระมี สัมปันโน ขันติปะระมัตถะ-<u>ปาระมี</u> สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวา ฯ

สัจจะปาระมี สัมปันโน สัจจะอุปะปาระมี สัมปันโน สัจจะปะระมัตถะ-<u>ปาระมี</u> สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวา ฯ

<u>อธิษฐานะปาระมี</u> สัมปันโน <u>อธิษฐานะอุปะปาระมี</u> สัมปันโน <u>อธิษฐานะ-</u> ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวา ๆ

<u>เมตตาปาระมี</u> สัมปันโน <u>เมตตาอุปะปาระมี</u> สัมปันโน <u>เมตตาปะระมัตถะ</u> ปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวา ๆ

อุเปกขาปาระมี สัมปันโน อุเปกขาอุปะปาระมี สัมปันโน อุเปกขา-ปะระมัตถะปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวา ๆ

<u>ทะสะปาระมี</u> สัมปันโน <u>ทะสะอุปะปาระมี</u> สัมปันโน <u>ทะสะปะระมัตถะ</u> ปาระมี สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปาระมี สัมปันโน อิติปิ โส ภะคะวา ๆ

> พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ นะมามิหัง ๆ

> > สติมโต สุเว เสยุโย.

คนมีสติ เป็นผู้ประเสริฐทุกวัน.

(a.a.oe/com/mos.)

พระคาถาชินบัญชร

ของ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร

- ๑. ชะยาสะนากะตา พุทธาจะตุสัจจาสะภัง ระสัง
- ๒. ตัณหังกะราทะโย พุทธาสัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง
- ๓. สีเส ปะติฏฐิโต มัยหัง สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง
- ๔. หะทะเย เม อะนุรุทโธโกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัส์มิง
- ๕. ทักขิเณ สะวะเน มัยหังกัสสะโป จะ มะหานาโม
- ๒. เกสันเต ปิฏฐิภาคัส์มิงนิสินโน สิริสัมปันโน
- ๗. กุมาระกัสสะโป เถโรโส มัยหัง วะทะเน นิจจัง
- ๘. ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ เถรา ปัญจะ อิเม ชาตา
- ๙. เสสาสีติ มะหาเถราเอเตสีติ มะหาเถราชะลันตา สีละเตเชนะ

เชต์วา มารัง สะวาหะนัง เย ปิวิงสุ นะราสะภา อัฏฐะวีสะติ นายะกา มัตถะเก เต มุนิสสะรา พุทโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน อุเร สัพพะคุณากะโร สารีปุตโต จะ ทักขิเณ โมคคัลลาโน จะ วามะเก อาสุง อานันทะราหุโล อุภาสุง วามะโสตะเก สุริโยวะ ปะภังกะโร โสภีโต มุนิปุงคะโว มะเหสี จิตตะวาทะโก ปะติฏฐาสิ คุณากะโร อุปาลีนั้นทะสีวะลี นะลาเฏ ติละกา มะมะ

วิชิตา ชินะสาวะกา

ชิตะวันโต ชิโนระสา

อังคะมังเคสุ สัณฐิตา

- ๑๐. ระตะนัง ปุระโต อาสิ ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ
- ๑๑. ขันธะโมระปะริตตัญจะ อากาเส ฉะทะนัง อาสิ
- ๑๒. ชินา นานา วะระสังยุตตา วาตะปิตตาทิสัญชาตา
- ๑๓. อะเสสา วินะยัง ยันตุ วะสะโต เม สะกิจเจนะ
- ๑๔. ชินะปัญชะระมัชฌัมหิสะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ
- ๑๕. อิจเจวะมันโตชินานุภาเวนะสังฆานุภาเวนะสังฆานุภาเวนะสัทธัมมานุภาวะปาลิโต

ทักขิเณ เมตตะสุตตะกัง วาเม อังคุลิมาละกัง

อาฏานาฏิยะสุตตะกัง เสสา ปาการะสัณฐิตา

สัตตัปปาการะลังกะตา พาหิรัชฌัตตุปัททะวา

อะนันตะชินะเตชะสา สะทา สัมพุทธะปัญชะเร

วิหะรันตั้ง มะหีตะเล เต มะหาปุริสาสะภา

สุคุตโต สุรักโข
ชิตูปัททะโว
ชิตาริสังโฆ
ชิตันตะราโย
จะรามิ ชินะปัญชะเรติ ฯ

อปุโป หุตฺวา พหุ โหติ วฑฺฒเต โส อขนฺติโช.

ความโกรธน้อยแล้วมาก มันเกิดจากความไม่อดทนจึงทวีขึ้น.
บาลีสยามรัฐ(ขุ.ชา.ทสก.๒๓/๑๓๓๔/๒๗๓.)

มาค ๓ มหาสติปัฏฐานสูตร

มหาสติปัฏฐานสูตร

เอวัมเม สุตัง,

เอกัง สะมะยัง ภะคะวา.

กุรูสุ วิหะระติ,

กัมมาสะธัมมัง นามะ กุรูนัง นิคะโม.

ตัต์ระ โข ภะคะวา ภิกขู อามันเตสิ ภิกขะโวติ.

ภะทันเตติ เต ภิกขู ภะคะวะโต ปัจจัสโสสุง.

ภะคะวา เอตะทะโวจะ,

เอกายะโน อะยัง ภิกขะเว มัคโค.

สัตตานัง วิสุทธิยา, โสกะปะริเทวานัง สะมะ-ติกกะมายะ,

ทุกขะโทมะนัสสานัง อัตถัง-คะมายะ,

อันข้าพเจ้า (พระอานนท์) ได้สดับ

มาแล้วอย่างนี้

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้า

เสด็จประทับอยู่ในหมู่ชนชาวกุรุ

นิคมของชนชาวกุรฺ ชื่อกัมมาสธัมมะ

ในกาลนั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสเตือนภิกษุทั้งหลายว่า ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย ดังนี้

ภิกษุทั้งหลายเหล่านั้น ทุลรับพระ-พุทธพจน์ของพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า "พระเจ้าข้า" ดังนี้

พระผู้มีพระภาคเจ้า จึงตรัสพระพุทธ-ภาษิตนี้ว่า

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ทางนี้เป็นที่ไป อันเอก (เป็นที่ไปของบุคคลผู้เดียว เป็นที่ไปในที่แห่งเดียว)

เพื่อความหมดจดวิเศษของสัตว์ทั้งหลาย เพื่อก้าวล่วงซึ่งความโศกและความร่ำไร

เพื่ออัสดงค์ดับไปแห่งทุกข์และโทมนัส

ญายัสสะ อะธิคะมายะ,

เพื่อบรรลุญายธรรม (ธรรมที่ควรรู้ ธรรมที่ถูก คือ อริยมรรค)

นิพพานัสสะ สัจฉิกิริยายะ,

เพื่อกระทำพระนิพพานให้แจ้ง

ยะทิทัง จัตตาโร สติปัฏฐานา.

ทางนี้คือสติปัฏฐาน (ธรรมเป็นที่ตั้ง แห่งสติ) ๔ คย่าง

กะตะเม จัตตาโร.

สติปัฏฐาน ๔ อย่าง คืออะไรบ้าง?

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรม-

วินัยนี้

กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

เธอย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย

เนื่อง ๆ อยู่

อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา.

มีความเพียรให้กิเลสเร่าร้อน

มีสัมปชัญญะ มีสติ

วิเนยยะ โลเก อะภิชฌา-โทมะนัสสัง. พึ่งนำอภิชฌาและโทมนัส (ความยินดี

ยินร้าย) ในโลกเสียให้พินาศ

เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ, เธอย่อมพิจารณาเห็นเวทนาในเวทนา

เนื่อง ๆ อยู่

อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา,

มีความเพียรให้กิเลสเร่าร้อน

มีสัมปชัญญะ มีสติ

วิเนยยะ โลเก อะภิชฌา-โทมะนัสสัง, พึ่งนำอภิชฌาและโทมนัส (ความยินดี

ยินร้าย) ในโลกเสียให้พินาศ

จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ,

เธอย่อมพิจารณาเห็นจิตในจิต

เนื่อง ๆ อยู่

อาตาปี ส้มปะชาโน สะติมา.

มีความเพียรให้กิเลสเร่าร้อน

มีสัมปชัญญะ มีสติ

วิเนยยะ โลเก อะภิชฌา-

โทมะนัสสัง,

พึ่งน้ำอภิชฌาและโทมนัส (ความยินดี

ยินร้าย) ในโลกเสียให้พินาศ

ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

เธอย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม

เนื่อง ๆ อยู่

อาตาปี ส้มปะชาโน สะติมา.

มีความเพียรให้กิเลสเร่าร้อน

มีสัมปชัญญะ มีสติ

วิเนยยะ โลเก อะภิชฌา-

โทมะนัสสัง.

พึ่งน้ำอภิชฌาและโทมนัส (ความยินดี

ยินร้าย) ในโลกเสียให้พินาศ

อุทเทโส.

จบอุเทส

๑. กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน

๑.๑ หมวดอานาปานะปัพพะ (การกำหนดรู้ลมหายใจเข้าออก)

กะถัญจะ ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ. ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็อย่างไรภิกษุ ย่อมพิจารณาเห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้

อะรัญญะคะโต วา,

ไปแล้วสู่ป่าก็ดี

รุกขะมูละคะโต วา,

ไปแล้วสู่โคนไม้ก็ดี

สุญญาคาระคะโต วา,

ไปแล้วสู่เรือนว่างก็ดี

นิสีทะติ ปัลลังกัง อาภุชิต์วา,

นั่งคู้บัลลังก์ (ขัดสมาธิ)

อุชุง กายัง ปะณิธายะ,

ตั้งกายให้ตรง

ปะริมุขัง สะติง อุปัฏฐะเปต์วา. โส สะโตวะ อัสสะสะติ. สะโต ปัสสะสะติ. ที่ฆัง วา อัสสะโต, ที่ฆัง อัสสะสามีติ ปะชานาติ, ที่ฆัง วา ปัสสะสันโต. ที่ฆัง ปัสสะสามีติ ปะชานาติ, รัสสัง วา อัสสะสันโต, รัสสัง อัสสะสามีติ ปะชานาติ, รัสสัง วา ปัสสะสันโต. รัสสัง ปัสสะสามีติ ปะชานาติ, สัพพะกายะปะฏิสังเวที อัสสะสิสสามีติ สิกขะติ, สัพพะกายะปะฏิสังเวที ปัสสะสิสสามีติ สิกขะติ, ปัสสัมภะยัง กายะสังขารัง อัสสะสิสสามีติ สิกขะติ. ปัสสัมภะยัง กายะสังขารัง ปัสสะสิสสามีติ สิกขะติ. เสยยะถาปี ภิกขะเว

ทักโข ภะมะกาโร วา

ภะมะการันเตวาสี วา,

ดำรงสติเฉพาะหน้า เธอย่อมมีสติหายใจเข้า ย่อมมีสติหายใจออก เมื่อหายใจเข้ายาว ก็รู้ชัดว่า เราหายใจเข้ายาว หรือเมื่อหายใจออกยาว ก็รู้ชัดว่า เราหายใจออกยาว เมื่อหายใจเข้าสั้น ก็รู้ชัดว่า เราหายใจเข้าสั้น หรือเมื่อหายใจออกสั้น ก็รู้ชัดว่า เราหายใจออกสั้น ย่อมสำเหนียกว่า เราจักเป็นผู้กำหนดรู้ ตลอดกองลมหายใจทั้งปวง หายใจเข้า ย่อมสำเหนียกว่า เราจักเป็นผู้กำหนดรู้ ตลอดกองลมหายใจทั้งปวง หายใจออก ย่อมสำเหนียกว่า เราจักระงับกาย-สังขาร (คือลมอัสสาสะ) หายใจเข้า ย่อมสำเหนียกว่า เราจักระงับกาย-สังขาร (คือลมปัสสาสะ) หายใจออก ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย แม้ฉันใด นายช่างกลึงหรือลูกมือของนายช่างกลึง ผู้ฉลาด

ที่ฆัง วา อัญฉันโต ที่ฆัง อัญฉามีติ ปะชานาติ,

รัสสัง วา อัญฉันโต รัสสัง อัญฉามีติ ปะชานาติ,

เอวะเมวะ โข ภิกขะเว ภิกขุ,

ที่ฆัง วา อัสสะสันโต ที่ฆัง อัสสะสามีติ ปะชานาติ,

ที่ฆัง วา ปัสสะสันโต ที่ฆัง ปัสสะสามีติ ปะชานาติ,

รัสสัง วา อัสสะสันโต รัสสัง อัสสะสามีติ ปะชานาติ,

รัสสัง วา ปัสสะสันโต รัสสัง ปัสสะสามีติ ปะชานาติ.

สัพพะกายะปะฏิสังเวที อัสสะสิสสามีติ สิกขะติ,

สัพพะกายะปะฏิสังเวที ปัสสะสิสสามีติ สิกขะติ,

ปัสสัมภะยัง กายะสังขารัง อัสสะสิสสามีติ สิกขะติ,

ปัสสัมภะยัง กายะสังขารัง ปัสสะสิสสามีติ สิกขะติ.

เมื่อชักเชือกกลึงยาว ก็รู้ชัดว่าเรา ชักเชือกกลึงยาว

หรือเมื่อซักเชือกกลึงสั้น ก็รู้ชัดว่าเรา ชักเชือกกลึงสั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุก็ฉันนั้น นั่นแหละ

เมื่อหายใจเข้ายาว ก็รู้ชัดว่าเรา หายใจเข้ายาว

หรือเมื่อหายใจออกยาว ก็รู้ชัดว่าเรา หายใจออกยาว

เมื่อหายใจเข้าสั้น ก็รู้ชัดว่าเรา หายใจเข้าสั้น

หรือเมื่อหายใจออกสั้น ก็รู้ชัดว่าเรา หายใจออกสั้น

ย่อมสำเหนียกว่า เราจักเป็นผู้กำหนดรู้ ตลอดกองลมหายใจทั้งปวง หายใจเข้า

ย่อมสำเหนียกว่า เราจักเป็นผู้กำหนดรู้ ตลอดกองลมหายใจทั้งปวง หายใจออก

ย่อมสำเหนียกว่า เราจักระงับกาย-สังขารหายใจเข้า

ย่อมสำเหนียกว่า เราจักระงับกาย-สังขารหายใจออก

อิติ อัชฌัตตัง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทรา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ.

อานาปานะปัพพัง นิฏฐิตัง.

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายใน ทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

ก็หรือสติว่ากายมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดุก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

จบข้อกำหนดด้วยลมหายใจเข้าออก

๑.๒ หมวดอิริยาปะถะปัพพะ

(การกำหนดรู้อิริยาบถใหญ่ทั้ง ๔ คือ ยืน เดิน นั่ง นอน)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษ

คัจฉันโต วา คัจฉามีติ ปะชานาติ.

เมื่อเดินอยู่ก็รู้ชัดว่า (เดี๋ยวนี้) เราเดิน

ฐิโต วา ฐิโตม์หีติ ปะชานาติ.

หรือเมื่อยืนอยู่ก็รู้ชัดว่า (เดี๋ยวนี้) เรายืน

นิสินโน วา นิสินโนม์หีติ ปะชานาติ,

หรือเมื่อนั่งอยู่ก็รู้ชัดว่า (เดี๋ยวนี้) เรานั่ง

สะยาโน วา สะยาโนม์หีติ ปะชานาติ.

หรือเมื่อนอนอยู่ก็รู้ชัดว่า (เดี๋ยวนี้) เรานอน

ยะถา ยะถา วา ปะนัสสะ กาโย ปะณิหิโต โหติ,

อนึ่ง เมื่อเธอนั้น เป็นผู้ตั้งกายไว้แล้ว อย่างใด ๆ

ตะถา ตะถา นัมปะชานาติ.

ก็ย่อมรู้ชัดอาการกายนั้น อย่างนั้น ๆ

อิติ อัชฌัตตัง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็นภายในบ้าง

พะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น ภายนอกบ้าง

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ, ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายใน ทั้งภายนอกบ้าง

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ.

อิริยาปะถะปัพพัง นิฏฐิตัง.

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

ก็หรือสติว่ากายมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

จบข้อกำหนดด้วยอิริยาบถ

๑.๓ หมวดสัมปชัญญะปัพพะ

(การกำหนดรู้อิริยาบถย่อย มีการเหยียด การคู้ เป็นต้น)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษุ

อะภิกกันเต ปะฏิกกันเต สัมปะชานะการี โหติ, ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะ (ความเป็นผู้รู้ ทั่วพร้อม) ในการก้าวไปข้างหน้า และ ถอยกลับมาข้างหลัง

อาโลกิเต วิโลกิเต สัมปะชานะการี โหติ,

สัมมิญชิเต ปะสาริเต สัมปะชานะการี โหติ,

สังฆาฏิปัตตะจีวะระธาระเณ สัมปะชานะการี โหติ,

อะสิเต ปีเต ขายิเต สายิเต สัมปะชานะการี โหติ,

อุจจาระปัสสาวะกัมเม สัมปะชานะการี โหติ,

คะเต ฐิเต นิสินเน สุตเต ชาคะริเต ภาสิเต ตุณ์หีภาเว สัมปะชานะการี โหติ.

อิติ อัชฌัตตั้ง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะ ในการแลไป ข้างหน้า แลเหลียวไปข้างซ้ายข้างขวา

ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะ ในการคู้ อวัยวะเข้า เหยียดอวัยวะออก

ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะ ในการทรงผ้า สังฆาฏิ บาตร และจีวร

ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะ ในการกิน ดื่ม เคี้ยว และลิ้ม

ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะ ในการถ่าย อุจจาระและปัสสาวะ

ย่อมเป็นผู้ทำสัมปชัญญะ ในการเดิน ยืน นั่ง หลับ ตื่น พูด และความเป็น ผู้นิ่ง

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกายทั้งภายใน ทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในกายบ้าง

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ.

สัมปะชัญญะปัพพัง นิฏฐิตัง.

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

ก็หรือสติว่ากายมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

จบข้อกำหนดด้วยสัมปชัญญะ

๑.๔ หมวดปฏิกูลมนสิการ

(การกำหนดรู้ ว่ากายเป็นของน่าเกลียด ๓๑ อย่าง)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษุ

อิมะเมวะ กายัง อุทธัง
ปาทะตะลา, อะโธ
เกสะมัตถะกา, ตะจะปะริยันตัง
ปูรันนานัปปะการัสสะ อะสุจิโน
ปัจจะเวกขะติ.

ย่อมพิจารณากายนี้นี่แล เบื้องบนแต่ พื้นเท้าขึ้นไป เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงมา มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดโดยรอบ เต็มด้วย ของไม่สะอาด มีประการต่าง ๆ ว่า

อัตถิ อิมัส์มิง กาเย,

คือผมทั้งหลาย

มือยู่ในกายนี้

เกสา

วะสา

คือขนทั้งหลาย โลมา คือเล็บทั้งหลาย นะขา คือฟันทั้งหลาย ทันตา คือหนัง ตะโจ เนื้อ มังสัง เอ็นทั้งหลาย นะหารู กระดูกทั้งหลาย อัฏฐี อัฏฐิมิญชัง เยื่อในกระดูก ม้าม วักกัง หะทะยัง หัวใจ ยะกะนัง ตับ กิโลมะกัง พังผืด ปิหะกัง ไต ปัปผาสัง ปอด อันตัง ไส้ใหญ่ ไส้น้อย อันตะคุณัง อาหารใหม่ อุทะริยัง กะรีสัง อาหารเก่า น้ำดี ปิตตัง น้ำเสลด เสมหัง น้ำเหลือง ปุพโพ น้ำเลือด โลหิตัง น้ำเหงื่อ เสโท น้ำมันข้น เมโท น้ำตา อัสสุ

น้ำมันเหลว

เขโฬ สิงฆาณิกา ละสิกา

มุตตันติ.

เสยยะถาปี ภิกขะเว,

อุภะโตมุขา มูโตฬี,

ปูรา นานาวิหิตัสสะ ธัญญัสสะ,

เสยยะถีทั้ง,

สาลีนัง วีหีนัง,

มุคคานัง มาสานัง,

ติลานัง ตัณฑุลานัง,

ตะเมนัง จักขุมา ปุริโส มุญจิต์วา ปัจจะเวกเขยยะ,

อิเม สาลี,

อิเม วีหี,

อิเม มุคคา,

อิเม มาสา,

อิเม ติลา,

อิเม ตัณฑุลาติ,

เอวะเมวะ โข ภิกขะเว ภิกขุ,

น้ำลาย

น้ำมูก

น้ำมันไขข้อ น้ำมูตร ดังนี้.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย แม้ฉันใด

ไถ้มีปาก ๒ ข้าง

เต็มด้วยชัญชาติมีประการต่าง ๆ

คืออะไรบ้าง

คือ ข้าวสาลี ข้าวเปลือก

ถั่วเขียว ถั่วเหลือง

งา ข้าวสาร

บุรุษมีจักษุ แก้ไถ้นั้นออกแล้ว

พึงเห็นได้ว่า

เหล่านี้ ข้าวสาลี

เหล่านี้ ข้าวเปลือก

เหล่านี้ ถั่วเขียว

เหล่านี้ ถั่วเหลือง

เหล่านี้ งา

เหล่านี้ ข้าวสาร ดังนี้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ฉันนั้นนั่นแล ภิกษุ

ปูรันนานัปปะการัสสะ อะสุจิโน ปัจจะเวกขะติ.

อัตถิ อิมัส์มิง กาเย

เกสา โลมา

นะขา

ทันตา

ตะโจ

มังสัง

นะหารู

อัฏฐี

อัฏฐิมิญชัง

วักกัง

หะทะยัง

ยะกะนัง

กิโลมะกัง

ปิหะกัง

ปัปผาสัง

อันตั้ง

อันตะคุณัง

อุทะริยัง

กะรีสัง

ปิตตั้ง

อิมะเมวะ กายัง อุทธัง ปาทะตะลา, ย่อมพิจารณากายนี้นี่แล เบื้องบนแต่ **อะโธ เกสะมัตถะกา, ตะจะปะริยันตั้ง** พื้นเท้าขึ้นไป เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงมา มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดโดยรอบ เต็มด้วย ของไม่สะอาด มีประการต่าง ๆ ว่า

มือยู่ในกายนี้

คือผมทั้งหลาย

คือขนทั้งหลาย

คือเล็บทั้งหลาย

คือฟันทั้งหลาย

คือหนัง

เนื้อ

เอ็นทั้งหลาย

กระดูกทั้งหลาย

เยื่อในกระดูก

ม้าม

หัวใจ

ตับ

พังฝืด

ไต

ปอด

ไส้ใหญ่

ไส้น้อย

อาหารใหม่

อาหารเก่า

น้ำดี

 เสมหัง

 ปุพโพ

 โลหิตัง

 เสโท

 เมโท

 อัสสุ

 วะสา

 เขโฬ

 สิงฆาณิกา

 ละสิกา

อิติ อัชฌัตตัง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

มุตตันติ.

พะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ, น้ำเสลด น้ำเหลือง น้ำเลือด น้ำเหงื่อ น้ำมันข้น น้ำมันข้น น้ำมันเหลว

น้ำมันเหลว น้ำลาย น้ำมูก น้ำมันไขข้อ น้ำมูตร ดังนี้.

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายใน ทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

ก็หรือสติว่ากายมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ

กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ.

ปะฏิกูละมะนะสิการะปัพพัง

นิฏฐิตัง.

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

จบข้อกำหนดด้วยกายเป็นปฏิกูล

๑.๕ หมวดธาตุมนสิการ

(การกำหนดรู้ธาตุทั้ง ๔ อย่าง)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษ

อิมะเมวะ กายัง ยะถาฐิตัง ยะถาปะณิหิตัง ธาตุโส

ปัจจะเวกขะติ,

ย่อมพิจารณากายอันตั้งอยู่ ตามที่ตั้งอยู่ ตามปรกตินี้นี่แลโดยความเป็นธาตุว่า

อัตถิ อิมัส์มิง กาเย,

อาโปธาตุ,

ปะฐะวีธาตุ,

เตโชธาตุ,

วาโยธาตูติ.

เสยยะถาปี ภิกขเว,

มือยู่ในกายนี้

ธาตุดิน

ธาตุน้ำ

ธาตุไฟ

ธาตุลม ดังนี้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย แม้ฉันใด

ทักโข โคฆาตะโก วา โคฆาตะกันเตวาสี วา,

คาวิง วะธิต์วา,

จาตุมมะหาปะเถ วิละโส ปะฏิวิภะชิต์วา นิสินโน อัสสะ,

เอวะเมวะ โข ภิกขะเว ภิกขุ,

อิมะเมวะ กายัง ยะถาฐิตัง ยะถาปะณิหิตัง ธาตุโส ปัจจะเวกขะติ,

อัตถิ อิมัส์มิง กาเย,

ปะฐะวีธาตุ,

อาโปธาตุ,

เตโชธาตุ,

วาโยธาตูติ.

อิติ อัชฌัตตัง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ, คนฆ่าโคหรือลูกมือของคนฆ่าโคผู้ฉลาด

ฆ่าแม่โคแล้ว

พึงแบ่งออกเป็นส่วน ๆ แล้วนั่งอยู่ที่ หนทางใหญ่ ๔ แพร่ง

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ฉันนั้นนั่นแล ภิกษุ ย่อมพิจารณากายอันตั้งอยู่ ตามที่ตั้งอยู่ ตามปรกตินี้นี่แล โดยความเป็นธาตุว่า

มือยู่ในกายนี้

ธาตุดิน

ธาตุน้ำ

ธาตุไฟ

ธาตุลม ดังนี้

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายใน ทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในกายบ้าง วะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ.

ธาตุมะนะสิการะปัพพัง นิฏฐิตัง.

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือ ความเสื่อมไปในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือ ทั้ง ความเกิดขึ้นทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

ก็หรือสติว่ากายมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

จบข้อกำหนดด้วยการกำหนดธาตุ ๔

๑.๖ หมวดนวสีวถิกะ

(การกำหนดรู้ซากศพ ๙ ประเภท มีซากศพที่พองอืด เป็นต้น)
(ป่าช้า ๑)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษุ

เสยยะถาปี ปัสเสยยะ สะรีรัง,

สีวะถิกายะ ฉัฑฑิตัง,

เอกาหะมะตั้ง วา,

ท์วีหะมะตั้ง วา.

เหมือนกะว่าจะพึงเห็นสรีระ (ซากศพ)

ที่เขาทิ้งไว้แล้วในป่าซ้า

ตายแล้ว ๑ วันบ้าง

ตายแล้ว ๒ วันบ้าง

ตีหะมะตั้ง วา,

อุทธุมาตะกัง วินีละกัง,

วิปุพพะกะชาตั้ง.

โส อิมะเมวะ กายัง อุปะสังหะระติ,

อะยัมปี โข กาโย,

เอวังธัมโม.

เอวังภาวี,

เอวัง อะนะตีโตติ.

อิติ อัชฌัตตัง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

ตายแล้ว ๓ วันบ้าง

อันพองขึ้น มีสีเขียวน่าเกลียด

เป็นสรีระมีน้ำเหลืองไหลน่าเกลียด

เธอก็น้อมเข้ามาสู่กายนี้นี่แลว่า

ถึงร่างกายอันนี้เล่า

ก็มือย่างนี้เป็นธรรมดา

จักเป็นอย่างนี้

ไม่ล่วงความเป็นอย่างนี้ไปได้ ดังนี้

ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น ภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายใน ทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ, ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ, ปะติสสะติมัตตายะ. อะนิสสิโต จะ วิหะระติ. นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ

กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ.

ก็หรือสติว่ากายมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้ แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

(ป่าช้า ๒)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ, เสยยะถาปี ปัสเสยยะ สะรีรัง. สีวะถิกายะ ฉัทฑิตัง, กาเกหิ วา ขัชชะมานัง, กุละเลหิ วา ขัชชะมานั้ง, คิชเฌหิ วา ขัชชะมานัง, สุวาเนหิ วา ขัชชะมานัง, สิคาเลหิ วา ขัชชะมานัง, วิวิเธหิ วา ปาณะกะชาเตหิ ขัชชะมานั้ง.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษุ เหมือนกะว่าจะพึ่งเห็นสรีระ (ซากศพ) ที่เขาทิ้งไว้แล้วในป่าช้า อันฝูงกาจิกกินอยู่บ้าง ฝูงนกตะกรุมจิกกินอยู่บ้าง ฝูงแร้งจิกกินอยู่บ้าง หมู่สุนัขกัดกินอยู่บ้าง หมู่สุนัขจิ้งจอกกัดกินอยู่บ้าง หมู่สัตว์ตัวเล็ก ๆ ต่าง ๆ กัดกินอยู่บ้าง

โส อิมะเมวะ กายัง อุปะสังหะระติ,

อะยัมปี โข กาโย,

เอวังธัมโม,

เอวังภาวี,

เอวัง อะนะตีโตติ,

อิติ อัชฌัตตัง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

วะยะชัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจะปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

เธอก็น้อมเข้ามาสู่กายนี้นี่แลว่า

ถึงร่างกายอันนี้เล่า

ก็มือย่างนี้เป็นธรรมดา

จักเป็นอย่างนี้

ไม่ล่วงความเป็นอย่างนี้ไปได้ ดังนี้

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายใน ทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

ก็หรือสติว่ากายมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสิ วิหะระติ. เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

(ป่าช้า ๓)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษุ

เสยยะถาปี ปัสเสยยะ สะรีรัง.

สีวะถิกายะ ฉัทฑิตัง.

อัฏฐิสังขะลิกัง,

สะมังสะโลหิตัง,

นะหารุสัมพันธัง.

โส อิมะเมวะ กายัง อุปะสังหะระติ,

อะยัมปี โข กาโย,

เอวังธัมโม.

เอวังภาวี.

เอวัง อะนะตีโตติ.

อิติ อัชฌัตตัง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

เหมือนกะว่าจะพึ่งเห็นสรีระ (ซากศพ)

ที่เขาทิ้งไว้แล้วในป่าช้า

เป็นร่างกระดูก

ยังมีเนื้อและเลือด

อันเส้นเอ็นผูกรัดอยู่

เธอก็น้อมเข้ามาสู่กายนี้นี่แลว่า

ถึงร่างกายกันนี้เล่า

ก็มือย่างนี้เป็นธรรมดา

จักเป็นอย่างนี้

ไม่ล่วงความเป็นอย่างนี้ไปได้ ดังนี้

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย

เป็นภายในบ้าง

พะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ. ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายใน ทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

ก็หรือสติว่ากายมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

(ป่าช้า ๔)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษุ

เสยยะถาปี ปัสเสยยะ สะรีรัง,

เหมือนกะว่าจะพึ่งเห็นสรีระ (ซากศพ)

สีวะถิกายะ ฉัฑฑิตัง,

อัฏฐิสังขะลิกัง,

นิมมังสะโลหิตะมักขิตัง,

นะหารุสัมพันธัง.

โส อิมะเมวะ กายัง

อุปะสังหะระติ,

อะยัมปี โข กาโย,

เอวังธัมโม.

เอวังภาวี.

เอวัง อะนะตีโตติ.

อิติ อัชฌัตตัง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

วะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

ที่เขาทิ้งไว้แล้วในป่าซ้า

เป็นร่างกระดูก

เปื้อนด้วยเลือดแต่ปราศจากเนื้อแล้ว

ย้งมีเส้นเอ็นผูกรัดอยู่

เธอก็น้อมเข้ามาสู่กายนี้นี่แลว่า

ถึงร่างกายอันนี้เล่า

ก็มือย่างนี้เป็นธรรมดา

จักเป็นอย่างนี้

ไม่ล่วงความเป็นอย่างนี้ไปได้ ดังนี้

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย

เป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น

ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายใน

ทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ

เกิดขึ้นในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ

เสื่อมไปในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ. ก็หรือสติว่ากายมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

(ป่าช้า ๕)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก

เสยยะถาปี ปัสเสยยะ สะรีรัง.

สีวะถิกายะ ฉัทฑิตัง.

อัฏฐิสังขะลิกัง,

อะปะคะตะมังสะโลหิตัง.

นะหารุสัมพันธัง.

โส อิมะเมวะ กายัง

อุปะสังหะระติ,

อะยัมปี โข กาโย,

เอวังธัมโม,

เอวังภาวี,

ภิกษุ

เหมือนกะว่าจะพึ่งเห็นสรีระ (ซากศพ)

ที่เขาทิ้งไว้แล้วในป่าช้า

เป็นร่างกระดูก

ปราศจากเนื้อและเลือดแล้ว

ย้งมีเส้นเอ็นผูกรัดอยู่

เธอก็น้อมเข้ามาสู่กายนี้นี่แลว่า

ถึงร่างกายอันนี้เล่า

ก็มือย่างนี้เป็นธรรมดา

จักเป็นอย่างนี้

เอวัง อะนะตีโตติ.

อิติ อัชฌัตตัง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ

วะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ. ไม่ล่วงความเป็นอย่างนี้ไปได้ ดังนี้

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายใน ทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

ก็หรือสติว่ากายมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

(ป่าช้า ๖)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษ

เสยยะถาปี ปัสเสยยะ สะรีรัง,

เหมือนกะว่าจะพึ่งเห็นสรีระ (ซากศพ)

สีวะถิกายะ ฉัฑฑิตัง,

ที่เขาทิ้งไว้แล้วในป่าช้า

อัฏฐิกานิ,

คือเป็นกระดูก

อะปะคะตะนะหารุสัมพันธานิ,

ปราศจากเส้นเอ็นเครื่องผูกรัดแล้ว

ทิสาวิทิสา วิกขิตตานิ,

เรี่ยรายไปแล้วในทิศใหญ่และทิศน้อย

อัญเญนะ หัตถัฏฐิกัง,

คือกระดูกมือ (ไปอยู่) ณ ที่อื่น

อัญเญนะ ปาทัฏฐิกัง,

กระดูกเท้า (ไปอยู่) ณ ที่อื่น

อัญเญนะ ชังฆัฏฐิกัง,

กระดูกแข้ง (ไปอยู่) ณ ที่อื่น

อัญเญนะ อูรุฏฐิกัง,

กระดูกขา (ไปอยู่) ณ ที่อื่น

อัญเญนะ กะฏิฏฐิกัง,

กระดูกสะเอว (ไปอยู่) ณ ที่อื่น

อัญเญนะ ปิฏฐิกัณฎะกัฏฐิกัง,

กระดูกสันหลัง (ไปอยู่) ณ ที่อื่น

อัญเญนะ ผาสุกัฏฐิกัง,

กระดูกซี่โครง (ไปอยู่) ณ ที่อื่น

อัญเญนะ อุรัฏฐิกัง,

กระดูกหน้าอก (ไปอยู่) ณ ที่อื่น

อัญเญนะ อังสัฏฐิกัง,

กระดูกไหล่ (ไปอยู่) ณ ที่อื่น

อัญเญนะ พาหุฏฐิกัง,

กระดูกแขน (ไปอยู่) ณ ที่อื่น

อัญเญนะ คีวัฏฐิกัง,

กระดูกคอ (ไปอยู่) ณ ที่อื่น

อัญเญนะ หะนุฏฐิกัง,

กระดูกคาง (ไปอยู่) ณ ที่อื่น

อัญเญนะ ทันตัฏฐิกัง,
อัญเญนะ สีสะกะฏาหัง.
โส อิมะเมวะ กายัง
อุปะสังหะระติ,

อะยัมปี โข กาโย,
เอวังธัมโม,
เอวังภาวี.

เอวัง อะนะตีโตติ.

อิติ อัชฌัตตัง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ, กระดูกฟัน (ไปอยู่) ณ ที่อื่น กะโหลกศรีษะ (ไปอยู่) ณ ที่อื่น เธอก็น้อมเข้ามาสู่กายนี้นี่แลว่า

ถึงร่างกายอันนี้เล่า ก็มีอย่างนี้เป็นธรรมดา จักเป็นอย่างนี้

ไม่ล่วงความเป็นอย่างนี้ไปได้ ดังนี้ ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายใน ทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

ก็หรือสติว่ากายมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ. แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

(ป่าช้า ๗)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษุ

เสยยะถาปี ปัสเสยยะ สะรีรัง,

สีวะถิกายะ ฉัทฑิตัง,

อัฏฐิกานิ,

เสตานิ สังขะวัณณูปะนิภานิ,

โส อิมะเมวะ กายัง อุปะสังหะระติ,

อะยัมปี โข กาโย,

เอวังธัมโม,

เอวังภาวี,

เอวัง อะนะตีโตติ.

อิติ อัชฌัตตัง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ, เหมือนกะว่าจะพึ่งเห็นสรีระ (ซากศพ)

ที่เขาทิ้งไว้แล้วในป่าช้า

คือเป็น (ท่อน) กระดูก

มีสีขาวเปรียบด้วยสีสังข์

เธอก็น้อมเข้ามาสู่กายนี้นี่แลว่า

ถึงร่างกายอันนี้เล่า

ก็มือย่างนี้เป็นธรรมดา

จักเป็นอย่างนี้

ไม่ล่วงความเป็นอย่างนี้ไปได้ ดังนี้

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย

เป็นภายในบ้าง

พะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ. ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายใน ทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

ก็หรือสติว่ากายมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

(ป่าช้า ๘)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษุ

เสยยะถาปี ปัสเสยยะ สะรีรัง.

เหมือนกะว่าจะพึ่งเห็นสรีระ (ซากศพ)

สีวะถิกายะ ฉัทฑิตัง.

ที่เขาทิ้งไว้แล้วในป่าช้า

อัฏฐิกานิ,

คือเป็น (ท่อน) กระดูก

ปุญชะกิตานิ,

เป็นกองเรี่ยรายแล้ว

เตโรวัสสิกานิ,

มีในภายนอก (เกิน) ปีหนึ่งไปแล้ว

โส อิมะเมวะ กายัง

เธอก็น้อมเข้ามาสู่กายนี้นี่แลว่า

อุปะสังหะระติ,

อะยัมปี โข กาโย.

ถึงร่างกายอันนี้เล่า

เอวังธัมโม,

ก็มือย่างนี้เป็นธรรมดา

เอวังภาวี,

จักเป็นอย่างนี้

เอวัง อะนะตีโตติ.

ไม่ล่วงความเป็นอย่างนี้ไปได้ ดังนี้

อิติ อัชฌัตตัง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็นภายในบ้าง

พะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ, ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น ภายนอกบ้าง

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายใน ทั้งภายนอกบ้าง

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในกายบ้าง

วะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ. ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

ก็หรือสติว่ากายมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

(ป่าช้า ๙)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษุ

เสยยะถาปี ปัสเสยยะ สะรีรัง,

สีวะถิกายะ ฉัฑฑิตัง,

เหมือนกะว่าจะพึ่งเห็นสรีระ (ซากศพ)

ที่เขาทิ้งไว้แล้วในป่าช้า

อัฏฐิกานิ ปูตีนิ จุณณะกะชาตานิ.

คือเป็น (ท่อน) กระดูกผุเป็นจุณณ์ (ละเอียด) แล้ว

โส อิมะเมวะ กายัง อุปะสังหะระติ, เธอก็น้อมเข้ามาสู่กายนี้นี่แลว่า

อะยัมปี โข กาโย,

เอวังธัมโม,

เอวังภาวี,

เอวัง อะนะตีโตติ.

อิติ อัชฌัตตัง วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา กายัส์มิง วิหะระติ.

อัตถิ กาโยติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

ถึงร่างกายอันนี้เล่า

ก็มีอย่างนี้เป็นธรรมดา

จักเป็นอย่างนี้

ไม่ล่วงความเป็นอย่างนี้ไปได้ ดังนี้

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นกาย ในกายเป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย เป็น

ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นกายในกาย ทั้งภายใน

ทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ

เกิดขึ้นในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ

เสื่อมไปในกายบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในกายบ้าง

ก็หรือสติว่ากายมือยู่ เข้าไปตั้งอยู่

เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

เอวัมปี ภิกขะเว ภิกขุ กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ. นะวะสีวะถิกาปัพพัง นิฏฐิตัง. กายานุปัสสะนาสะติปัฏฐานัง.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นกายในกายเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้ จบข้อกำหนดด้วยป่าช้า ๙ ข้อ จบกายานุปัสสนาสติปัฏฐาน

๒. เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน

(เห็นเวทนาโดยลักษณะ ๙ อย่าง)

กะถัญจะ ภิกขะเว ภิกขุ เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ. อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ,

สุขัง วา เวทะนัง เวทยะมาโน, สุขัง เวทะนัง เวทยามีติ

ปะชานาติ.

ทุกขัง วา เวทะนัง เวทยะมาโน, ทุกขัง เวทะนัง เวทยามีติ

ปะชานาติ.

อะทุกขะมะสุขัง วา เวทะนัง เวทยะมาโน,

อะทุกขะมะสุขัง เวทะนัง เวทยามีติ ปะชานาติ,

สามิสัง วา สุขัง เวทะนัง เวทยะมาโน,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็อย่างไร ภิกษุ ย่อมพิจารณาเห็นเวทนา (ความเสวย อารมณ์) ในเวทนาเนื่อง ๆ อยู่

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้

อนึ่ง เมื่อเสวยสุขเวทนา

ก็รู้ชัดว่า บัดนี้เราเสวยสุขเวทนา

หรือเมื่อเสวยทุกขเวทนา

ก็รู้ชัดว่า บัดนี้เราเสวยทุกขเวทนา

หรือเมื่อเสวยอทุกขมสุขเวทนา (ไม่ทุกข์ ไม**่**สุข)

ก็รู้ชัดว่า บัดนี้เราเสวยอทุกขมสุขเวทนา

หรือเมื่อเสวยสุขเวทนามีอามิส (คือ เจือกามคุณ)

สามิสัง สุขัง เวทะนัง เวทยามีติ ปะชานาติ,

นิรามิสัง วา สุขัง เวทะนัง เวทยะมาโน,

นิรามิสัง สุขัง เวทะนัง เวทยามีติ ปะชานาติ,

สามิสัง วา ทุกขัง เวทะนัง เวทยะมาโน,

สามิสัง ทุกขัง เวทะนัง เวทยามีติ ปะชานาติ,

นิรามิสัง วา ทุกขัง เวทยะมาโน,

นิรามิสัง ทุกขัง เวทะนัง เวทยามีติ ปะชานาติ,

สามิสัง วา อะทุกขะมะสุขัง เวทะนัง เวทยามาโน,

สามิสัง อะทุกขะมะสุขัง เวทะนัง เวทยามีติ ปะชานาติ,

นิรามิสัง วา อะทุกขะมะสุขัง เวทะนัง เวทยะมาโน,

นิรามิสัง อะทุกขะมะสุขัง เวทะนัง เวทยามีติ ปะชานาติ. ก็รู้ชัดว่า บัดนี้เราเสวยสุขเวทนามีอามิส

หรือเมื่อเสวยสุขเวทนาไม่มีอามิส (คือ ไม่เจือกามคุณ)

ก็รู้ชัดว่า บัดนี้เราเสวยสุขเวทนา ไม่มีอามิส

หรือเมื่อเสวยทุกขเวทนามีอามิส

ก็รู้ชัดว่า บัดนี้เราเสวยทุกขเวทนา มีอามิส

หรือเมื่อเสวยทุกขเวทนาไม่มีอามิส

ก็รู้ชัดว่า บัดนี้เราเสวยทุกขเวทนา ไม่มีอามิส

หรือเมื่อเสวยอทุกขมสุขเวทนามีอามิส

ก็รู้ชัดว่า บัดนี้เราเสวยอทุกขมสุขเวทนา มีอามิส

หรือเมื่อเสวยอทุกขมสุขเวทนา ไม่มีอามิส

ก็รู้ชัดว่า บัดนี้เราเสวยอทุกขมสุขเวทนา ไม่มีอามิส อิติ อัชฌัตตัง วา เวทนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา เวทนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ.

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา เวทะนาสุ วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา เวทะนาสุ วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา เวทะนาสุ วิหะระติ.

อัตถิ เวทะนาติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัง โข ภิกขะเว ภิกขุ เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ.

เวทะนานุปัสสะนาสะติปัฏฐานัง.

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นเวทนา ในเวทนาเป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นเวทนาในเวทนา เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นเวทนาในเวทนา ทั้ง ภายในทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในเวทนาบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในเวทนาบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในเวทนาบ้าง

ก็หรือสติว่าเวทนามีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นเวทนาในเวทนาเนื่อง ๆ อยู่อย่างนี้

จบเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน

๓. จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน

(เห็นจิตโดยลักษณะ ๑๖ อย่าง)

กะถัญจะ ภิกขะเว ภิกขุ จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ.

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ,

สะราคัง วา จิตตั้ง

วีตะราคัง วา จิตตั้ง วีตะราคัง จิตตันติ ปะชานาติ,

สะโทสัง วา จิตตัง สะโทสัง จิตตันติ ปะชานาติ,

วีตะโทสัง วา จิตตัง วีตะโทสัง จิตตันติ ปะชานาติ,

สะโมหัง วา จิตตั้ง สะโมหัง จิตตันติ ปะชานาติ,

วีตะโมหัง วา จิตตั้ง วีตะโมหัง จิตตันติ ปะชานาติ,

สังขิตตั้ง วา จิตตั้ง สังขิตตั้ง จิตตันติ ปะชานาติ,

วิกขิตตั้ง วา จิตตั้ง วิกขิตตั้ง จิตตันติ ปะชานาติ, ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็อย่างไรภิกษุ ย่อมพิจารณาเห็นจิตในจิตเนื่อง ๆ อยู่ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรม-วินัยนี้

อนึ่ง **จิตมีราคะ** สะราคัง จิตตันติ ปะชานาติ, ก็รู้ชัดว่า จิตมีราคะ

> หรือ **จิตไม่มีราคะ** ก็รู้ชัดว่า **จิตไม่มีราคะ**

หรือ **จิตมีโทสะ** ก็รู้ชัดว่า จิตมีโทสะ

หรือ **จิตไม่มีโทสะ** ก็รู้ชัดว่า จิตไม่มีโทสะ

หรือ *จิตมีโมหะ* ก็รู้ชัดว่า จิตมีโมหะ

หรือ **จิตไม่มีโมหะ** ก็รู้ชัดว่า จิตไม่มีโมหะ

หรือ **จิตหดหู่** ก็รู้ชัดว่า **จิตหดหู่**

หรือ **จิตฟุ้งซ่าน** ก็รู้ชัดว่า จิตฟุ้งซ่าน

มะหัคคะตั้ง วา จิตตั้ง มะหัคคะตั้ง จิตตันติ ปะชานาติ, หรือ **จิตเป็นมหรคต** (คือถึงความเป็น ใหญ่ หมายเอาจิตที่เป็นฌานหรือเป็น อัปปมัญญาพรหมวิหาร) ก็รู้ชัดว่า *จิต เป็นมหรคต* ใหญ่ ด้วยพรหมวิหาร ๔

อะมะหัคคะตั้ง วา จิตตั้ง อะมะหัคคะตั้ง จิตตันติ ปะชานาติ, จิตไม่เป็นมหรคต

หรือ **จิตไม่เป็นมหรคต** ก็รู้ชัดว่า

สะอุตตะรัง วา จิตตัง สะอุตตะรัง จิตตันติ ปะชานาติ, หรือ *จิตเป็นสอุตตระ* (คือกามาวจรจิต มีจิตอื่นยิ่งกว่าไม่ถึงอุปจารสมาธิ) ก็รู้ชัด ว่า **จิตเป็นสอุตตระ**

อะนุตตะรัง วา จิตตัง อะนุตตะรัง จิตตันติ ปะชานาติ, หรือ *จิตเป็นอนุตตระ* (คือกามาวจรจิต ไม่มีจิตอื่นยิ่งกว่า หมายเอาอุปจาร-สมาธิ) ก็รู้ชัดว่า *จิตเป็นอนุตตระ*

สะมาหิตัง วา จิตตัง สะมาหิตั้ง จิตตันติ ปะชานาติ. หรือ **จิตตั้งมั่น** ก็รู้ชัดว่า **จิตตั้งมั่น**

อะสะมาหิตัง วา จิตตัง อะสะมาหิตั้ง จิตตันติ ปะชานาติ, หรือ **จิตไม่ตั้งมั่น** ก็รู้ชัดว่า จิตไม่ตั้งมั่น

วิมุตตั้ง วา จิตตั้ง วิมุตตั้ง จิตตันติ ปะชานาติ, หรือ *จิตหลุดพ้น* ก็รู้ชัดว่า *จิตหลุดพ้น*

อะวิมุตตั้ง วา จิตตั้ง อะวิมุตตั้ง จิตตันติ ปะชานาติ. หรือ *จิตยังไม่หลุดพ้น* ก็รู้ชัดว่า จิตยังไม่หลุดพ้น

อิติ อัชฌัตตัง วา จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ,

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นจิตในจิต เป็นภายในบ้าง

พะหิทธา วา จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ, ย่อมพิจารณาเห็นจิตในจิต เป็น ภายนอกบ้าง

อัชฌัตตะพะหิทธา วา จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา จิตตัส์มิง วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา จิตตัส์มิง วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา จิตตัส์มิง วิหะระติ.

อัตถิ จิตตันติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัง โข ภิกขะเว ภิกขุ จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ.

จิตตานุปัสสะนาสะติปัฏฐานัง.

ย่อมพิจารณาเห็นจิตในจิต ทั้งภายใน ทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในจิตบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในจิตบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในจิตบ้าง

ก็หรือสติว่าจิตมีอยู่เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจาณา เห็นจิตในจิตเนือง ๆ อยู่อย่างนี้

จบจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน

๔. ธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ๔.๑ หมวดนิวรณ์ ๕

(การกำหนดรู้สภาวธรรมที่ปิดกั้นจิต)

กะถัญจะ ภิกขะเว ภิกขุ ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ. ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็อย่างไร ภิกษุ ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม เนื่อง ๆ อยู่

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ, ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรม-วินัยนี้ ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม

ปัญจะสุ นิวะระเณสุ.

คือ นิวรณ์ ๕

กะถัญจะ ภิกขะเว ภิกขุ ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ, ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็อย่างไร ภิกษุ ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรมเนือง ๆ อยู่

ปัญจะสุ นีวะระเณสุ.

คือ นิวรณ์ ๕

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้

สันตัง วา อัชฌัตตัง กามะฉันทั้ง,

อนึ่ง เมื่อ *ความพอใจในกามารมณ์* มีอยู่ในจิต

อัตถิ เม อัชฌัตตัง กามะฉันโทติ ปะชานาติ, ย่อมรู้ชัดว่า มีความพอใจในกามารมณ์ อยู่ในจิตเรา

อะสันตัง วา อัชฌัตตัง กามะฉันทั้ง. หรือเมื่อไม่มีความพอใจในกามารมณ์ อยู่ในจิต

นัตถิ เม อัชฌัตตัง กามะฉันโทติ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดว่า ไม่มีความพอใจใน กามารมณ์อยู่ในจิตเรา

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ กามะฉันทัสสะ อุปปาโท โหติ, อนึ่ง ความพอใจในกามารมณ์ที่ยัง ไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้นด้วยประการใด ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ

กามะฉันทัสสะ ปะหานัง โหติ

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ ปะหีนัสสะ

กามะฉันทัสสะ อายะติง

อะนุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

สันตั้ง วา อัชฌัตตั้ง พยาปาทั้ง,

อัตถิ เม อัชฌัตตัง

พะยาปาโทติ ปะชานาติ,

อะสันตั้ง วา อัชฌัตตั้ง

พะยาปาทั้ง,

นัตถิ เม อัชฌัตตัง

พะยาปาโทติ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ พะยาปาทัสสะ อุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ

พะยาปาทัสสะ ปะหานัง โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง การละความพอใจในกามารมณ์

ที่เกิดขึ้นแล้วเสียได้ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง ความพอใจในกามารมณ์อันตน

ละเสียแล้วไม่เกิดขึ้นต่อไปได้ด้วย

ประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง เมื่อ *ความพยาบาท* มีอยู่ในจิต

ย่อมรู้ชัดว่า มีความพยาบาทอยู่ใน

จิตเรา

หรือเมื่อไม่มีความพยาบาทอยู่ในจิต

ย่อมรู้ชัดว่า ไม่มีความพยาบาทอยู่ใน

จิตเรา

อนึ่ง ความพยาบาทที่ยังไม่เกิดขึ้น

ย่อมเกิดขึ้นด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง การละความพยาบาทที่เกิดขึ้น

แล้วเสียได้ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ยะถา จะ ปะหีนัสสะ พะยาปาทัสสะ อายะติง อะนุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

สันตัง วา อัชฌัตตัง ถีนะมิทธัง,

อัตถิ เม อัชฌัตตัง ถีนะมิทธันติ ปะชานาติ,

อะสันตัง วา อัชฌัตตัง ถีนะมิทธัง,

นัตถิ เม อัชฌัตตัง ถีนะมิทธันติ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ ถีนะมิทธัสสะ อุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ ถีนะมิทธัสสะ ปะหานัง โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ ปะหีนัสสะ ถีนะมิทธัสสะ อายะติง อะนุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

อนึ่ง ความพยาบาทอันตนละเสียแล้ว ไม่เกิดขึ้นต่อไปได้ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง เมื่อถีนมิทธะ *(ความที่จิตมืดมัว และกายง่วงโงก)* มีอยู่ในจิต

ย่อมรู้ชัดว่า มีถิ่นมิทธะอยู่ในจิตเรา

หรือเมื่อไม่มีถีนมิทธะอยู่ในจิต

ย่อมรู้ชัดว่า ไม่มีถิ่นมิทธะอยู่ในจิตเรา

อนึ่ง ถีนมิทธะที่ยังไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิด ขึ้นด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง การละถีนมิทธะที่เกิดขึ้นแล้วเสีย ได้ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง ถีนมิทธะอันตนละเสียแล้ว ไม่ เกิดขึ้นต่อไปได้ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

สันตัง วา อัชฌัตตัง อุทธัจจะกุกกุจจัง,

อัตถิ เม อัชฌัตตัง อุทธัจจะกุกกุจจันติ ปะชานาติ,

อะสันตัง วา อัชฌัตตัง อุทธัจจะกุกกุจจัง,

นัตถิ เม อัชฌัตตัง อุทธัจจะกุกกุจจันติ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อนุปปันนัสสะ อุทธัจจะกุกกุจจัสสะ อุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ อุทธัจจะกุกกุจจัสสะ ปะหานัง โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ ปะหีนัสสะ อุทธัจจะกุกกุจจัสสะ อายะติง อะนุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

สันตัง วา อัชฌัตตัง วิจิกิจฉัง,

อนึ่ง เมื่อ *ความฟุ้งซ่านและรำคาญใจ* มีอยู่ในจิต

ย่อมรู้ชัดว่า มีความฟุ้งซ่านและ รำคาญใจอยู่ในจิตเรา

หรือเมื่อไม่มีความฟุ้งซ่านและรำคาญใจ อยู่ในจิต

ย่อมรู้ชัดว่า ไม่มีความฟุ้งซ่านและ รำคาญใจอยู่ในจิตเรา

อนึ่ง ความฟุ้งซ่านและรำคาญใจ ที่ยังไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้นด้วย ประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง การละความฟุ้งซ่านและรำคาญใจ ที่เกิดขึ้นแล้วเสียได้ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง ความฟุ้งซ่านและรำคาญใจ อันตนละเสียแล้ว ไม่เกิดขึ้นต่อไปได้ ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง เมื่อ *ความเคลือบแคลงสงสัย* มีอยู่ในจิต อัตถิ เม อัชฌัตตัง
วิจิกิจฉาติ ปะชานาติ,

อะสันตั้ง วา อัชฌัตตั้ง วิจิกิจฉัง,

นัตถิ เม อัชฌัตตัง
วิจิกิจฉาติ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อะนุปปันนายะ วิจิกิจฉายะ อุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อุปปันนายะ วิจิกิจฉายะ ปะหานัง โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ ปะหีนายะ วิจิกิจฉายะ อายะติง อะนุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

อิติ อัชฌัตตัง วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ, ย่อมรู้ชัดว่า มีความเคลือบแคลงสงสัย อยู่ในจิตเรา

หรือเมื่อไม่มีความเคลือบแคลงสงสัย อยู่ในจิต

ย่อมรู้ชัดว่า ไม่มีความเคลือบแคลงสงสัย อยู่ในจิตเรา

อนึ่ง ความเคลือบแคลงสงสัยที่ยัง ไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้นด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง การละความเคลือบแคลงสงสัย ที่เกิดขึ้นแล้วเสียได้ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง ความเคลือบแคลงสงสัย อันตนละเสียแล้ว ไม่เกิดขึ้นต่อไปได้ ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นธรรมใน ธรรมเป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม ทั้ง ภายในทั้งภายนอกบ้าง สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ,

อัตถิ ธัมมาติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี โข ภิกขะเว ภิกขุ ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

ปัญจะสุ นิวะระเณสุ.

นีวะระณะปัพพัง นิฏฐิตัง.

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในธรรมบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในธรรมบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในธรรมบ้าง

ก็หรือสติว่า ธรรมมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นธรรมในธรรม

คือ นิวรณ์ ๕ อย่างนี้แล

จบข้อกำหนดด้วยนิวรณ์

๔.๒ หมวดขันธ์ ๕

(การกำหนดรู้อุปาทานขันธ์ ๕)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษุ

ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

ปัญจะสุ อุปาทานักขันเธสุ.

กะถัญจะ ภิกขะเว ภิกขุ ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

ปัญจะสุ อุปาทานักขันเธสุ.

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ,

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม

คือ อุปาทานขันธ์ ๕

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็อย่างไร ภิกษุ ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม

คือ อุปาทานขันธ์ ๕

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัย นี้ (รู้ว่า)

อิติ รูปัง,

อิติ รูปัสสะ สะมุทะโย,

อิติ รูปัสสะ อัตถังคะโม,

อิติ เวทะนา,

อิติ เวทะนายะ สะมุทะโย,

อิติ เวทะนายะ อัตถังคะโม,

อิติ สัญญา,

อิติ สัญญายะ สะมุทะโย,

อิติ สัญญายะ อัตถังคะโม,

อย่างนี้ *รูป (สิ่งที่ทรุดโทรม)*

อย่างนี้ ความเกิดขึ้นของรูป

อย่างนี้ ความดับไปของรูป

อย่างนี้ *เวทนา (ความเสวยอารมณ์)*

อย่างนี้ ความเกิดขึ้นของเวทนา

อย่างนี้ ความดับไปของเวทนา

อย่างนี้ *สัญญา (ความจำ)*

อย่างนี้ ความเกิดขึ้นของสัญญา

อย่างนี้ ความดับไปของสัญญา

อิติ สังขารา,

อิติ สังขารานัง สะมุทะโย,

อิติ สังขารานัง อัตถังคะโม,

อิติ วิญญาณัง,

อิติ วิญญาณัสสะ สะมุทะโย,

อิติ วิญญาณัสสะ อัตถังคะโมติ.

อิติ อัชฌัตตัง วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ.

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ.

อัตถิ ธัมมาติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

้อย่างนี้ *สังขาร (ความคิด ความนึก)*

อย่างนี้ ความเกิดขึ้นของสังขาร

อย่างนี้ ความดับไปของสังขาร

อย่างนี้ *วิญญาณ (ความรู้สึก)*

อย่างนี้ความเกิดขึ้นของวิญญาณ

อย่างนี้ความดับไปของวิญญาณ ดังนี้

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นธรรม

ในธรรมเป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม ทั้ง ภายในทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในธรรมบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในธรรมบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้นทั้งความเสื่อมไปในธรรมบ้าง

ก็หรือสติว่าธรรมมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

ปะฏิสสะติมัตตายะ.
อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,
นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.
เอวัมปิ โข ภิกขะเว ภิกขุ
ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,
ปัญจะสุ อุปาทานักขันเธสุ.
ขันธะปัพพัง นิฏฐิตัง.

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก
เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย
ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา
เห็นธรรมในธรรม
คืออุปาทานขันธ์ ๕ อย่างนี้แล
จบข้อกำหนดด้วยขันธ์

๔.๓. หมวดอายตนะ ๑๒ (การกำหนดรู้อายตนะ ๑๒)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษุ

ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

ฉะสุ อัชฌัตติกะพาหิเรสุ อายะตะเนสุ.

กะถัญจะ ภิกขะเว ภิกขุ ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

ฉะสุ อัชฌัตติกะพาหิเรสุ อายะตะเนสุ.

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ,
จักขุญจะ ปะชานาติ,
รูเป จะ ปะชานาติ,

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม

คืออายตนะภายใน ๖ และ อายตนะภายนอก ๖

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็อย่างไร ภิกษุ ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม

คืออายตนะภายใน ๖ และ อายตนะภายนอก ๖

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้

ย่อมรู้จักตาด้วย

ย่อมรู้จักรูปด้วย

ยัญจะ ตะทุภะยัง ปะฏิจจะ อุปปัชชะติ สัญโญชะนัง, อนึ่ง สังโยชน์ (เครื่องผูกไว้ในภพ) ย่อมเกิดขึ้นอาศัยตาและรูปทั้งสองนั้น อันใด

ตัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดอันนั้นด้วย

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ สัญโญชะนัสสะ อุปปาโท โหติ, อนึ่ง สังโยชน์อันยังไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิด ขึ้นด้วยประการใด

ตัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ สัญโญชะนัสสะ ปะหานัง โหติ, อนึ่ง การละสังโยชน์ที่เกิดขึ้นแล้วเสียได้ ด้วยประการใด

ตัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ยะถา จะ ปะหีนัสสะ สัญโญชะนัสสะ อายะติง อะนุปปาโท โหติ, อนึ่ง สังโยชน์อันตนละเสียแล้ว ย่อม ไม่เกิดขึ้นต่อไปได้ด้วยประการใด

ตัญจะ ปะชานาติ.

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

โสตัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้จักหูด้วย

สัทเท จะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้จักเสียงด้วย

ยัญจะ ตะทุกะยัง ปะฏิจจะ อุปปัชชะติ สัญโญชะนัง, อนึ่ง สังโยชน์ (เครื่องผูกไว้ในภพ) ย่อม เกิดขึ้นอาศัยหูและเสียงทั้งสองนั้นอันใด

ตัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ สัญโญชะนัสสะ อุปปาโท โหติ, อนึ่ง สังโยชน์อันยังไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิด ขึ้นด้วยประการใด

ตัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ สัญโญชะนัสสะ ปะหานัง โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ ปะหีนัสสะ สัญโญชะนัสสะ อายะติง อะนุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

ฆานัญจะ ปะชานาติ,

คันเธ จะ ปะชานาติ,

ยัญจะ ตะทุกะยัง ปะฏิจจะ อุปปัชชะติ สัญโญชะนัง,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ สัญโญชะนัสสะ อุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ สัญโญชะนัสสะ ปะหานัง โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ ปะหีนัสสะ สัญโญชะนัสสะ อายะติง อะนุปปาโท โหติ, อนึ่ง การละสังโยชน์ที่เกิดขึ้นแล้วเสียได้ ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง สังโยชน์อันตนละเสียแล้ว ย่อมไม่ เกิดขึ้นต่อไปได้ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ย่อมรู้จักจมูกด้วย

ย่อมรู้จักกลิ่นด้วย

อนึ่ง สังโยชน์ (เครื่องผูกไว้ในภพ) ย่อมเกิดขึ้นอาศัยจมูกและกลิ่นทั้งสอง นั้นกันใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง สังโยชน์อันยังไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิด ขึ้นด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง การละสังโยชน์ที่เกิดขึ้นแล้วเสียได้ ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง สังโยชน์อันตนละเสียแล้ว ย่อมไม่ เกิดขึ้นต่อไปได้ด้วยประการใด ตัญจะ ปะชานาติ.

ชิวหัญจะ ปะชานาติ,

ระเส จะ ปะชานาติ,

ยัญจะ ตะทุภะยัง ปะฏิจจะ อุปปัชชะติ สัญโญชะนัง,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ สัญโญชะนัสสะ อุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ สัญโญชะนัสสะ ปะหานัง โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ ปะหีนัสสะ สัญโญชะนัสสะ อายะติง อะนุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

กายัญจะ ปะชานาติ,

โผฏฐัพเพ จะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ย่อมรู้จักลิ้นด้วย

ย่อมรู้จักรสด้วย

อนึ่ง สังโยชน์ (เครื่องผูกไว้ในภพ) ย่อมเกิดขึ้นอาศัยลิ้นและรสทั้งสองนั้น อันใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง สังโยชน์อันยังไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิด ขึ้นด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง การละสังโยชน์ที่เกิดขึ้นแล้วเสียได้ ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง สังโยชน์อันตนละเสียแล้ว ย่อมไม่ เกิดขึ้นต่อไปได้ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ย่อมรู้จักกายด้วย

ย่อมรู้จักโผฏฐัพพะ (สิ่งที่พึงถูกต้อง

ด้วยกาย) ด้วย

ยัญจะ ตะทุภะยัง ปะฏิจจะ อุปปัชชะติ สัญโญชะนัง, อนึ่ง สังโยชน์ (เครื่องผูกไว้ในภพ) ย่อมเกิดขึ้นอาศัยกายและโผฏฐัพพะ ทั้งสองนั้นอันใด

ตัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ สัญโญชะนัสสะ อุปปาโท โหติ, อนึ่ง สังโยชน์อันยังไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิด ขึ้นด้วยประการใด

ตัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ยะถา จะ อุปปะนัสสะ สัญโญชะนัสสะ ปะหานัง โหติ, อนึ่ง การละสังโยชน์ที่เกิดขึ้นแล้วเสียได้ ด้วยประการใด

ตัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ยะถา จะ ปะหีนัสสะ สัญโญชะนัสสะ อายะติง อะนุปปาโท โหติ, อนึ่ง สังโยชน์อันตนละเสียแล้ว ย่อมไม่ เกิดขึ้นต่อไปได้ด้วยประการใด

ตัญจะ ปะชานาติ.

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

มะนัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้จักใจด้วย

รัมเม จะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้จักธรรมารมณ์ (สิ่งที่พึงรู้ได้ด้วย ใจ) ด้วย

ยัญจะ ตะทุภะยัง ปะฏิจจะ อุปปัชชะติ สัญโญชะนัง, อนึ่ง สังโยชน์ (เครื่องผูกไว้ในภพ) ย่อมเกิดขึ้นอาศัยใจและธรรมารมณ์ ทั้งสองนั้นอันใด

ตัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ สัญโญชะนัสสะ อะนุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ สัญโญชะนัสสะ ปะหานัง โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ ปะหีนัสสะ สัญโญชะนัสสะ อายะติง อะนุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

อิติ อัชฌัตตัง วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ,

วะยะชัมมานุปัสสี วา ชัมเมสุ วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ. อนึ่ง สังโยชน์อันยังไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้นด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง การละสังโยชน์ที่เกิดขึ้นแล้วเสียได้ ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง สังโยชน์อันตนละเสียแล้ว ย่อมไม่ เกิดขึ้นต่อไปได้ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นธรรม ในธรรมเป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม ทั้ง ภายในทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในธรรมบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในธรรมบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในธรรมบ้าง อัตถิ ธัมมาติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี โข ภิกขะเว ภิกขุ ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

ฉะสะ อัชฌัตติกะพาหิเรสุ อายะตะเนสุ.

อายะตะนะปัพพัง นิฏฐิตัง.

ก็หรือสติว่า ธรรมมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา เห็นธรรมในธรรม

คือ อายตนะภายใน ๖ และ อายตนะภายนอก ๖ อย่างนี้แล

จบข้อกำหนดด้วยอายตนะ

๔.๔ หมวดโพชฌงค์ ๗

(การกำหนดรู้โพชฌงค์ ๗)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษุ

ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

. . .

สัตตะสุ โพชฌังเคสุ.

ย่อมพิจารณา เห็นธรรมในธรรม

คือโพชฌงค์ ๗ (องค์แห่งปัญญาเป็น

เครื่องตรัสรู้ ๗ อย่าง)

กะถัญจะ ภิกขะเว ภิกขุ, ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ, ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็อย่างไร ภิกษุ ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม สัตตะสุ โพชฌังเคสุ.

คือโพชฌงค์ ๗ (องค์แห่งปัญญาเป็น เครื่องตรัสรู้ ๗ อย่าง)

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัย นี้

สันตัง วา อัชฌัตตัง สะติสัมโพชฌังคัง, อนึ่ง เมื่อ *สติสัมโพชฌงค์* มีอยู่ในจิต (องค์แห่งปัญญาเป็นเครื่องตรัสรู้ คือสติ)

อัตถิ เม อัชฌัตตัง สะติสัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ, ย่อมรู้ชัดว่า สติสัมโพชฌงค์มีอยู่ใน จิตเรา

อะสันตั้ง วา อัชฌัตตั้ง สะติสัมโพชฌังคัง, หรือเมื่อสติสัมโพชฌงค์ไม่มีอยู่ในจิต

นัตถิ เม อัชฌัตตัง สะติสัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ, ย่อมรู้ชัดว่า สติสัมโพชฌงค์ไม่มีอยู่ใน จิตเรา

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ สะติสัมโพชฌังคัสสะ อุปปาโท โหติ, อนึ่ง สติสัมโพชฌงค์อันยังไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้นด้วยประการใด

ตัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ สะติสัมโพชฌังคัสสะ ภาวะนาปาริปูริ โหติ, อนึ่ง ความเจริญบริบูรณ์ของสติ-สัมโพชฌงค์ที่เกิดขึ้นแล้วย่อมเป็นไป ด้วยประการใด

ตัญจะ ปะชานาติ.

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

สันตัง วา อัชฌัตตัง ธัมมะวิจะยะสัมโพชฌังคัง, อนึ่ง เมื่อ *ธัมมวิจยะสัมโพชฌงค์* มีอยู่ในจิต (องค์แห่งปัญญาเป็นเครื่อง ตรัสรู้คือ ความเลือกเฟ้นธรรม) อัตถิ เม อัชณัตตัง ธัมมะ-วิจะยะสัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ,

อะสันตัง วา อัชฌัตตัง ธัมมะวิจะยะสัมโพชฌังคัง,

นัตถิ เม อัชฌัตตัง ธัมมะ-วิจะยะสัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ ธัมมะวิจะยะสัมโพชฌังคัสสะ อุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ ธัมมะวิจะยะสัมโพชฌังคัสสะ ภาวะนาปาริปูริ โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

สันตัง วา อัชฌัตตัง วิริยะสัมโพชฌังคัง,

อัตถิ เม อัชฌัตตัง
วิริยะสัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ,

อะสันตัง วา อัชฌัตตัง วิริยะสัมโพชฌังคัง,

นัตถิ เม อัชฌัตตัง วิริยะ-สัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ, ย่อมรู้ชัดว่า ธัมมวิจยะสัมโพชฌงค์ มีอยู่ในจิตเรา

หรือเมื่อชัมมวิจยะสัมโพชฌงค์ ไม่มีอยู่ในจิต

ย่อมรู้ชัดว่า ธัมมวิจยะสัมโพชฌงค์ ไม่มีอยู่ในจิตเรา

อนึ่ง ธัมมวิจยะสัมโพชฌงค์อันยัง ไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้นด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง ความเจริญบริบูรณ์ของชัมม-วิจยะสัมโพชฌงค์ที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อม เป็นไปด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง เมื่อ *วิริยะสัมโพชฌงค์* มีอยู่ใน จิต (องค์แห่งปัญญาเป็นเครื่องตรัสรู้ คือความเพียร)

ย่อมรู้ชัดว่า วิริยะสัมโพชฌงค์มีอยู่ใน จิตเรา

หรือเมื่อวิริยะสัมโพชฌงค์ไม่มีอยู่ในจิต

ย่อมรู้ชัดว่า วิริยะสัมโพชฌงค์ไม่มีอยู่ ในจิตเรา ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ วิริยะสัมโพชฌังคัสสะ อุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ วิริยะสัมโพชฌังคัสสะ ภาวะนาปาริปูริ โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

สันตัง วา อัชฌัตตัง ปีติสัมโพชฌังคัง,

อัตถิ เม อัชฌัตตัง ปีติสัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ,

อะสันตั้ง วา อัชฌัตตั้ง ปีติสัมโพชฌังคัง,

นัตถิ เม อัชฌัตตัง ปีติสัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ ปีติสัมโพชฌังคัสสะ อุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

อนึ่ง วิริยะสัมโพชฌงค์อันยังไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้นด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง ความเจริญบริบูรณ์ของวิริยะ-สัมโพชฌงค์ที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมเป็นไป ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง เมื่อ *ปิติสัมโพชฌงค์* มีอยู่ในจิต (องค์แห่งปัญญาเป็นเครื่องตรัสรู้คือ ปีติ ความปลื้มกาย ปลื้มใจ)

ย่อมรู้ชัดว่า ปีติสัมโพชฌงค์มีอยู่ใน จิตเรา

หรือเมื่อปีติสัมโพชฌงค์ไม่มีอยู่ในจิต

ย่อมรู้ชัดว่า ปีติสัมโพชฌงค์ไม่มีอยู่ใน จิตเรา

อนึ่ง ปีติสัมโพชฌงค์อันยังไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้นด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ ปีติสัมโพชฌังคัสสะ ภาวะนาปาริปูริ โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

สันตัง วา อัชฌัตตัง ปัสสัทธิสัมโพชฌังคัง,

อัตถิ เม อัชฌัตตัง ปัสสัทธิสัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ,

อะสันตั้ง วา อัชฌัตตั้ง ปัสสัทธิสัมโพชฌังคัง,

นัตถิ เม อัชฌัตตัง ปัสสัทธิสัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ ปัสสัทธิสัมโพชฌังคัสสะ อุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ ปัสสัทธิสัมโพชฌังคัสสะ ภาวะนาปาริปูริ โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

อนึ่ง ความเจริญบริบูรณ์ของปีติ-สัมโพชฌงค์ที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมเป็นไป ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง เมื่อ **ปัสสัทธิสัมโพชฌงค์** มีอยู่ ในจิต (องค์แห่งปัญญาเป็นเครื่องตรัสรู้ คือปัสสัทธิ ความสงบกาย สงบจิต)

ย่อมรู้ชัดว่า ปัสสัทธิสัมโพชฌงค์มีอยู่ใน จิตเรา

หรือเมื่อปัสสัทธิสัมโพชฌงค์ไม่มีอยู่ใน จิต

ย่อมรู้ชัดว่า ปัสสัทธิสัมโพชฌงค์ไม่มีอยู่ ในจิตเรา

อนึ่ง ปัสสัทธิสัมโพชฌงค์อันยังไม่เกิด ขึ้น ย่อมเกิดขึ้นด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง ความเจริญบริบูรณ์ของปัสสัทธิ-สัมโพชฌงค์ที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมเป็นไป ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

สันตัง วา อัชฌัตตัง สะมาธิสัมโพชฌังคัง, อนึ่ง เมื่อ สมาธิสัมโพชณงค์ มีอยู่ใน จิต (องค์แห่งปัญญาเป็นเครื่องตรัสรู้คือ สมาธิ ความที่จิตตั้งมั่นอยู่ในอารมณ์ อันเดียว)

อัตถิ เม อัชฌัตตัง สะมาธิสัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ, ย่อมรู้ชัดว่า สมาธิสัมโพชฌงค์มีอยู่ใน จิตเรา

อะสันตัง วา อัชฌัตตัง สะมาธิสัมโพชฌังคัง, หรือเมื่อสมาธิสัมโพชฌงค์ไม่มีอยู่ในจิต

นัตถิ เม อัชฌัตตัง สะมาธิสัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ, ย่อมรู้ชัดว่า สมาธิสัมโพชฌงค์ไม่มีอยู่ ในจิตเรา

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ สะมาธิสัมโพชฌังคัสสะ อุปปาโท โหติ, อนึ่ง สมาธิสัมโพชฌงค์อันยังไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้นด้วยประการใด

ตัญจะ ปะชานาติ,

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ สะมาธิสัมโพชฌังคัสสะ ภาวะนาปาริปูริ โหติ, อนึ่ง ความเจริญบริบูรณ์ของสมาธิ-สัมโพชฌงค์ที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมเป็นไป ด้วยประการใด

ตัญจะ ปะชานาติ.

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

สันตัง วา อัชฌัตตัง อุเปกขาสัมโพชฌังคัง,

อนึ่ง เมื่อ *อุเบกขาสัมโพชณงค์* มีอยู่ ในจิต (องค์แห่งปัญญาเป็นเครื่องตรัสรู้ คืออุเบกขา ความที่จิตมัธยัสถ์เป็นกลาง)

อัตถิ เม อัชฌัตตัง อุเปกขาสัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ, ย่อมรู้ชัดว่า อุเบกขาสัมโพชฌงค์มีอยู่ ในจิตเรา อะสันตัง วา อัชฌัตตัง อุเปกขาสัมโพชฌังคัง,

นัตถิ เม อัชฌัตตัง อุเปกขาสัมโพชฌังโคติ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อะนุปปันนัสสะ อุเปกขาสัมโพชฌังคัสสะ อุปปาโท โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ,

ยะถา จะ อุปปันนัสสะ อุเปกขาสัมโพชฌังคัสสะ ภาวะนาปาริปูริ โหติ,

ตัญจะ ปะชานาติ.

อิติ อัชฌัตตัง วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

อัชฌัตตะพะหิทธา วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ, หรือเมื่ออุเบกขาสัมโพชฌงค์ไม่มีอยู่ใน จิต

ย่อมรู้ชัดว่า อุเบกขาสัมโพชฌงค์ไม่มีอยู่ ในจิตเรา

อนึ่ง อุเบกขาสัมโพชฌงค์อันยัง ไม่เกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้นด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

อนึ่ง ความเจริญบริบูรณ์ของอุเบกขา สัมโพชฌงค์ที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมเป็นไป ด้วยประการใด

ย่อมรู้ชัดประการนั้นด้วย

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นธรรม ในธรรมเป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม เป็น ภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม ทั้ง ภายในทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในธรรมบ้าง

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในธรรมบ้าง สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ.

อัตถิ ธัมมาติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี โข ภิกขะเว ภิกขุ ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

สัตตะสุ โพชฌังเคสุติ.

โพชฌังคะปัพพัง นิฏฐิตัง.

ย่อมพิจารณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในธรรมบ้าง

ก็หรือสติว่า ธรรมมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อมพิจารณา

เห็นธรรมในธรรม

คือโพชฌงค์ ๗ อย่างนี้แล

จบข้อกำหนดด้วยโพชฌงค์

๔.๕ หมวดสัจจะ ๔

(การกำหนดรู้อริยสัจ ๔)

ปุนะ จะปะรัง ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ภิกษุ

ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ.

กะถัญจะ ภิกขะเว ภิกขุ, ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ,

ย่อมพิจาณาเห็นธรรมในธรรม

คืออริยสัจ ๔

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็อย่างไร ภิกษุ ย่อมพิจารณาเห็นธรรมในธรรม

คืออริยสัจ ๔

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ,
อิทัง ทุกขันติ ยะถาภูตัง
ปะชานาติ,

อะยัง ทุกขะสะมุทะโยติ ยะถาภูตัง ปะชานาติ,

อะยัง ทุกขะนิโรโธติ ยะถาภูตัง ปะชานาติ,

อะยัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทาติ ยะถาภูตัง ปะชานาติ.

กะตะมัญจะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง.

ชาติปี ทุกขา,

ชะราปิ ทุกขา,

มะระณัมปี ทุกขัง,

โสกะปริเทวะทุกขะโทมะนัส-สุปายาสาปี ทุกขา,

อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข,

ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ย่อมรู้ชัดตามความเป็นจริงว่า นี่ทุกข์

ย่อมรู้ชัดตามความเป็นจริงว่า นี่ ทุกขสมุทัย (เหตุให้เกิดทุกข์)

ย่อมรู้ชัดตามความเป็นจริงว่า นี่ทุกขนิโรธ (ธรรมเป็นที่ดับทุกข์)

ย่อมรู้ชัดตามความเป็นจริงว่า นี่ ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา (ข้อปฏิบัติให้ ถึงธรรมเป็นที่ดับทุกข์)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อริยสัจ คือทุกข์ เป็นอย่างไรเล่า

แม้ความเกิดก็เป็นทุกข์

แม้ชราความแก่ก็เป็นทุกข์

แม้ความตายก็เป็นทุกข์

แม้ความโศก ความร่ำไรรำพัน ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ ความคับแค้นใจก็เป็นทุกข์

ความประสบกับสิ่งไม่เป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นทุกข์

ความพลัดพรากจากสิ่งอันเป็นที่รัก ที่พอใจก็เป็นทุกข์ ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง,

สังขิตเตนะ ปัญจุปาทา-นักขันธา ทุกขา.

กะตะมา จะ ภิกขะเว ชาติ.

ยา เตสัง เตสัง สัตตานัง
ตัมหิ ตัมหิ สัตตะนิกาเย ชาติ
สัญชาติ โอกกันติ นิพพัตติ
อะภินิพพัตติ ขันธานัง ปาตุภาโว
อายะตะนานัง ปะฏิลาโภ,

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว ชาติ.

กะตะมา จะ ภิกขะเว ชะรา,

ยา เตสัง เตสัง สัตตานัง
ตัมหิ ตัมหิ สัตตะนิกาเย ชะรา
ชีระณะตา ขัณฑิจจัง ปาลิจจัง
วะลิตะจะตา อายุโน สังหานิ
อินท์ริยานัง ปะริปาโก,

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว ชะรา.

กะตะมัญจะ ภิกขะเว มะระณัง.

มีความปราถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์

ว่าโดยย่ออุปาทานขันธ์ทั้ง ๕ เป็นตัวทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *ความเกิด* เป็นอย่างไร

การเกิด การกำเนิด การหยั่งลง การบังเกิด การบังเกิดโดยยิ่ง ความปรากฏแห่งขันธ์ ความได้อายตนะ ครบในหมู่สัตว์นั้น ๆ ของเหล่าสัตว์นั้น ๆ อันใด

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า "ความเกิด"

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *ความแก่* เป็นอย่างไร

ความแก่ ความคร่ำคร่า ความที่ฟันหลุด ความที่ผมหงอก ความที่หนังหดเหี่ยว ความเสื่อมแห่งอายุ ความแก่หง่อมแห่ง อินทรีย์ในหมู่สัตว์นั้น ๆ ของเหล่าสัตว์ นั้น ๆ อันใด

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า "ความแก่"

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *ความตาย* เป็นอย่างไร ยา เตสัง เตสัง สัตตานัง ตัมหา ตัมหา สัตตะนิกายา จุติ จะวะนะตา เภโท อันตะระธานัง มัจจุ มะระณัง กาลกิริยา ขันธานัง เภโท กะเหวะรัสสะ นิกเขโป ชีวิตินท์ริยัสสะ อุปัจเฉโท,

ความจุติ ความเคลื่อนไป ความแตก-ทำลาย ความหายไป มฤตยู ความตาย ความทำกาละ ความแตกแห่งขันธ์ ความทิ้งซากศพไว้ ความขาดไปแห่ง ชีวิตินทรีย์ จากหมู่สัตว์นั้น ๆ ของเหล่า สัตว์นั้น ๆ อันใด

อิทัง วุจจะติ ภิกขะเว มะระณัง.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า "ความตาย"

กะตะโม จะ ภิกขะเว โสโก.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความโศกเศร้า เป็นอย่างไร

โย โข ภิกขะเว อัญญะตะรัญญะตะเรนะ พ์ยะสะเนนะ
สะมันนาคะตัสสะ อัญญะตะรัญญะตะเรนะ ทุกขะธัมเมนะ
ผุฏฐัสสะ โสโก โสจะนา
โสจิตัตตัง อันโตโสโก
อันโตปะริโสโก,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความโศก ความเศร้าใจ ความแห้งใจ ความผาก ณ ภายใน ความเศร้าโศก ณ ภายใน ของสัตว์ผู้ประกอบด้วยความฉิบหาย อันใดอันหนึ่ง และผู้ที่ความทุกข์อันใด อันหนึ่งมาถูกต้องแล้ว อันใด

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว โสโก.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า "ความโศกเศร้า"

กะตะโม จะ ภิกขะเว ปะริเทโว ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *ความร่ำไรรำพัน* เป็นอย่างไร โย โข ภิกขะเว
อัญญะตะรัญญะตะเรนะ
พ์ยะสะเนนะ สะมันนาคะตัสสะ
อัญญะตะรัญญะตะเรนะ
ทุกขะธัมเมนะ ผุฏฐัสสะ อาเทโว
ปะริเทโว อาเทวะนา ปะริเทวะนา
อาเทวิตัตตั้ง ปะริเทวิตัตตั้ง,

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว ปะริเทโว

กะตะมัญจะ ภิกขะเว ทุกขัง.

ยัง โข ภิกขะเว กายิกัง
ทุกขัง กายิกัง อะสาตัง
กายะสัมผัสสะชัง ทุกขัง
อะสาตัง เวทะยิตัง,

อิทัง วุจจติ ภิกขะเว ทุกขัง.

กะตะมัญจะ ภิกขะเว โทมะนัสสัง.

ยัง โข ภิกขะเว เจตะสิกัง
ทุกขัง เจตะสิกัง อะสาตัง
เจโตสัมผัสสะชัง ทุกขัง
อะสาตัง เวทะยิตัง,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความคร่ำครวญ ความร่ำไรรำพัน กิริยาที่คร่ำครวญ กิริยาที่ร่ำไรรำพัน ความที่สัตว์คร่ำครวญ ความที่สัตว์ร่ำไรรำพันของสัตว์ผู้ประกอบ ด้วยความฉิบหายอันใดอันหนึ่ง และผู้ที่ ความทุกข์อันใดอันหนึ่งมาถูกต้องแล้ว อันใด

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า "ความร่ำไรรำพัน"

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *ความไม่สบายกาย* เป็นอย่างไร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความทุกข์เกิดใน กาย ความไม่สบายเกิดขึ้นในกาย เวทนาที่เป็นทุกข์ไม่สบายเกิดแต่สัมผัส ทางกายอันใด

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า "ความไม่สบายกาย"

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *ความไม่สบายใจ* เป็นอย่างไร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความทุกข์เกิดในใจ ความไม่สบายเกิดในใจ เวทนาที่เป็นทุกข์ ไม่สบายเกิดแต่สัมผัสทางใจอันใด อิทัง วุจจะติ ภิกขะเว โทมะนัสสัง.

กะตะโม จะ ภิกขะเว อุปายาโส.

โย โข ภิกขะเว อัญญะตะรัญญะ-ตะเรนะ พ์ยะสะเนนะ สะมันนา-คะตัสสะ อัญญะตะรัญญะตะเรนะ ทุกขะธัมเมนะ ผุฏฐัสสะ อายาโส อุปายาโส อายาสิตัตตัง อุปายาสิตัตตัง,

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว อุปายาโส.

กะตะโม จะ ภิกขะเว อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข.

อิธะ ภิกขะเว ยัสสะ เต โหนติ
อะนิฏฐา อะกันตา อะมะนาปา
รูปา สัททา คันธา ระสา
โผฏฐัพพา,

เย วา ปะนัสสะ เต โหนติ
อะนัตถะกามา อะหิตะกามา
อะผาสุกะกามา
อะโยคักเขมะกามา,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า "ความไม่สบายใจ"

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *ความคับแค้นใจ* เป็นอย่างไร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความแค้น ความ คับแค้น ความที่สัตว์แค้น ความที่สัตว์ คับแค้นของสัตว์ผู้ประกอบด้วยความ ฉิบหายอันใดอันหนึ่ง และผู้ที่ความทุกข์ อันใดอันหนึ่งมาถูกต้องแล้ว อันใด

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า "ความคับแค้นใจ"

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *ความประสบกับ สิ่งไม่เป็นที่รักที่พอใจ* เป็นทุกข์อย่างไร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อารมณ์เหล่าใดใน โลกนี้ซึ่งไม่เป็นที่ปรารถนา ไม่เป็นที่ รักใคร่ ไม่เป็นที่ปลื้มใจ คือ รูป เสียง กลิ่น รส และอารมณ์ที่ถูกต้องด้วยกาย ย่อมมีแก่ผู้นั้น

อนึ่ง หรือชนเหล่าใด เป็นผู้ไม่หวัง ประโยชน์ ไม่หวังความเกื้อกูล ไม่หวัง ความผาสุก และไม่หวังความเกษมจาก เครื่องประกอบ ย่อมมีแก่ผู้นั้น เตสัง สังคะติ สะมาคะโม สะโมธานัง มิสสีภาโว,

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข.

กะตะโม จะ ภิกขะเว ปีเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข.

อิธะ ภิกขะเว ยัสสะ เต
โหนติ อิฏฐา กันตา มะนาปา
รูปา สัททา คันธา ระสา
โผฏฐัพพา,

เย วา ปะนัสสะ เต โหนติอัตถะกามา หิตะกามาผาสุกะกามา โยคักเขมะกามา,

มาตา วา ปิตา วา,
ภาตา วา ภะคินี วา,
มิตตา วา อะมัจจา วา,
ญาติสาโลหิตา วา,

การไปด้วยกัน การมาด้วยกัน การอยู่ ร่วมกัน การคลุกคลีกันด้วยอารมณ์กับ บุคคลเหล่านั้น อันใด

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า "ความประสบกับสิ่งไม่เป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นทุกข์"

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย **ความพลัดพราก จากสิ่งอันเป็นที่รักที่พอใจ** เป็นทุกข์ อย่างไร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อารมณ์เหล่าใดใน โลกนี้ซึ่งเป็นที่ปรารถนา เป็นที่รักใคร่ เป็นที่ปลื้มใจ คือ รูป เสียง กลิ่น รส และอารมณ์ที่ถูกต้องด้วยกาย ย่อมมีแก่ผู้นั้น

อนึ่ง หรือชนเหล่าใด เป็นผู้หวัง ประโยชน์ หวังความเกื้อกูล หวังความ ผาสุก และหวังความเกษมจากเครื่อง ประกอบ ย่อมมีแก่ผู้นั้น

คือ มารดาหรือบิดา
พี่ชายน้องชาย หรือพี่หญิงน้องหญิง
มิตร หรืออำมาตย์
หรือญาติสาโลหิต

เตสัง อะสังคะติ อะสะมาคะโม อะสะโมธานัง อะมิสสีภาโว.

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข.

กะตะมัญจะ ภิกขะเว ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปี ทุกขัง.

ชาติธัมมานั้ง ภิกขะเว สัตตานัง เอวัง อิจฉา อุปปัชชะติ,

อะโห วะตะ มะยัง นะ ชาติธัมมา อัสสามะ,

นะ จะ วะตะ โน ชาติ อาคัจเฉยยาติ,

นะ โข ปะเนตั้ง อิจฉายะ ปัตตัพพัง,

อิทัมป์ ยัมปัจฉัง นะ ละภะติ ตัมปี ทุกขัง.

ชะราธัมมานั้ง ภิกขะเว สัตตานัง เอวัง อิจฉา อุปปัชชะติ,

การไม่ได้ไปร่วม การไม่ได้มาร่วม การไม่ได้อยู่ร่วม การไม่ได้คลุกคลีกัน ด้วยอารมณ์กับบุคคลเหล่านั้น อันใด ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า "ความพลัดพรากจากสิ่งอันเป็นที่รักที่ พอใจก็เป็นทุกข์"

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *มีความปรารถนา สิ่งใดไม่ได้สิ่งนั้น* เป็นทุกข์อย่างไร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความปรารถนา ้ย่อมเกิดขึ้น แก่เหล่าสัตว์ที่มีความ เกิดเป็นธรรมดา อย่างนี้ว่า

โอ้หนอ! ขอเราพึ่งเป็นผู้ไม่มี ความเกิดเป็นธรรมดาเถิด

อนึ่ง ขอความเกิดอย่ามีมาถึงแก่เรา เลยหนอ ดังนี้

ข้อนั้นบุคคลไม่พึ่งได้ตามความ ปรารถนาโดยแท้

แม้ข้อนี้ก็ชื่อว่า มีความปรารถนา สิ่งใดไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความปรารถนา ย่อมเกิดขึ้นแก่เหล่าสัตว์ที่มีความแก่ เป็นธรรมดา อย่างนี้ว่า

อะโห วะตะ มะยัง นะ ชะราธัมมา อัสสามะ,

นะ จะ วะตะ โน ชะรา อาคัจเฉยยาติ,

นะ โข ปะเนตัง อิจฉายะ ปัตตัพพัง,

อิทัมป์ ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมป์ ทุกขัง.

พ์ยาธิธัมมานั้ง ภิกขะเว สัตตานั้ง เอวัง อิจฉา อุปปัชชะติ,

อะโห วะตะ มะยัง นะ พ์ยาธิธัมมา อัสสามะ,

นะ จะ วะตะ โน พ์ยาธี อาคัจเฉยยุนติ,

นะ โข ปะเนตั้ง อิจฉายะ ปัตตัพพัง,

อิทัมปิ ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง.

มะระณะธัมมานั้ง ภิกขะเว สัตตานั้ง เอวัง อิจฉา อุปปัชชะติ, โอ้หนอ! ขอเราพึ่งเป็นผู้ไม่มีความแก่ เป็นธรรมดาเถิด

อนึ่ง ขอความแก่อย่ามีมาถึงแก่เรา เลยหนอ ดังนี้

ข้อนั้น บุคคลไม่พึงได้ตามความ ปรารถนาโดยแท้

แม้ข้อนี้ก็ชื่อว่า มีความปรารถนา สิ่งใดไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความปรารถนา ย่อมเกิดขึ้นแก่เหล่าสัตว์ที่มีความ เจ็บไข้เป็นธรรมดาอย่างนี้ว่า

โอ้หนอ! ขอเราพึ่งเป็นผู้ไม่มีความเจ็บไข้ เป็นธรรมดาเถิด

อนึ่ง ขอความเจ็บไข้อย่าได้มีมาถึงเรา เลยหนอ ดังนี้

ข้อนั้น บุคคลไม่พึงได้ตามความ ปรารถนาโดยแท้

แม้ข้อนี้ก็ชื่อว่า มีความปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความปรารถนา ย่อมเกิดขึ้นแก่เหล่าสัตว์ที่มีความตาย เป็นธรรมดา อย่างนี้ว่า อะโห วะตะ มะยัง นะ มะระณะธัมมา อัสสามะ,

นะ จะ วะตะ โน มะระณัง อาคัจเฉยยาติ, นะ โข ปะเนตัง อิจฉายะ ปัตตัพพัง,

อิทัมปิ ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง.

โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสะธัมมานัง ภิกขะเว
สัตตานัง เอวัง อิจฉา
อุปปัชชะติ,

อะโห วะตะ มะยัง นะ โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัส-สุปายาสะธัมมา อัสสามะ,

นะ จะ วะตะ โน โสกะ-ปะริเทวะทุกขะโทมะนัส-สุปายาสา อาคัจเฉยยุนติ,

นะ โข ปะเนตัง อิจฉายะ ปัตตัพพัง,

อิทัมป์ ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมป์ ทุกขัง. โอ้หนอ! ขอเราพึ่งเป็นผู้ไม่มีความตาย เป็นธรรมดาเถิด

อนึ่ง ขอความตายอย่ามีมาถึงแก่เรา เลยหนอ ดังนี้

ข้อนั้น บุคคลไม่พึ่งได้ตามความ ปรารถนาโดยแท้

แม้ข้อนี้ก็ชื่อว่า มีความปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความปรารถนา ย่อมเกิดขึ้นแก่เหล่าสัตว์ที่มีโสกะ ปริเทวะ ทุกขะ โทมนัสสะ อุปายาส เป็นธรรมดาอย่างนี้ว่า

โอ้หนอ! ขอเราพึ่งเป็นผู้ไม่มีโสกะ ปริเทวะ ทุกขะ โทมนัสสะ อุปายาส เป็นธรรมดาเถิด

อนึ่ง ขอโสกะ ปริเทวะ ทุกขะ โทมนัส อุปายาส อย่ามีมาถึงแก่เรา เลยหนอ ดังนี้

ข้อนั้น บุคคลไม่พึ่งได้ตามความ ปรารถนาโดยแท้

แม้ข้อนี้ก็ชื่อว่า มีความปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์ กะตะเม จะ ภิกขะเว สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานัก-ขันธา ทุกขา. ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ว่าโดยย่อ อุปาทานขันธ์ทั้ง ๕ เป็นทุกข์อย่างไร

เสยยะถีทั้ง,

ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ

รูปูทานักขันโธ,

ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือ รูป

เวทะนูปาทานักขันโธ,

ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือ

สัญญูปาทานักขันโธ,

ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือ สัญญา

สังขารูปาทานักขันโธ,

ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือ สังขาร

วิญญาณูปาทานักขันโธ,

ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือ วิญญาณ

อิเม วุจจันติ ภิกขะเว สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานัก-ขันธา ทุกขา. ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เหล่านี้เรากล่าว โดยย่ออุปาทานขันธ์ ๕ เป็นทุกข์

อิทัง วุจจะติ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง. ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า "ทุกขอริยสัจจะ"

กะตะมัญจะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง. ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อริยสัจ คือ ทุกขสมุทัย (เหตุให้เกิดทุกข์) เป็น อย่างไรเล่า

ยายัง ตัณหา,

ความทะยานอยากนี้ อันใด

โปโนพภะวิกา,

มีความเกิดอีกเป็นปกติ

นั้นที่ราคะสะหะคะตา,

ประกอบด้วยความกำหนัด ด้วยอำนาจ

แห่งความเพลิดเพลิน

มักเพลินยิ่งในอารมณ์นั้น ๆ

ตัต์ระ ตัต์ราภินันทินี,

ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ

เสยยะถีทั้ง,

กามะตัณหา,

ความอยากในกาม คืออารมณ์ที่สัตว์

รักใคร่

ภะวะตัณหา,

ความอยากมี อยากเป็น

วิภะวะตัณหา.

ความอยากไม่มี อยากไม่เป็น

สา โข ปะเนสา ภิกขะเว ตัณหา.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็แลตัณหานั้น

นั่นแล

กัตถะ อุปปัชชะมานา อุปปัชชะติ,

กัตถะ นิวิสะมานา นิวิสะติ.

ยัง โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา

อุปปัชชะมานา อุปปัชชะติ,

เอตถะ นิวิสะมานา นิวิสะติ.

กิญจะ โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง.

จักขุง โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา

อุปปัชชะมานา อุปปัชชะติ,

เอตถะ นิวิสะมานา นิวิสะติ.

เมื่อจะเกิดขึ้น ย่อมเกิดขึ้นที่ไหน

เมื่อจะตั้งอยู่ ย่อมตั้งอยู่ที่ไหน

สิ่งใดเป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้นเมื่อจะเกิดขึ้น ก็ย่อมเกิดขึ้น ในที่นั้น

เมื่อจะตั้งอยู่ ก็ย่อมตั้งอยู่ในที่นั้น

ก็อะไรเล่าเป็นที่รัก ที่ยินดีในโลก

ตา เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้นเมื่อจะเกิดขึ้น ก็ย่อมเกิดขึ้น

ที่ตานั้น

เมื่อจะตั้งอยู่ ก็ย่อมตั้งอยู่ที่ตานั้น

โสตัง, หูฆานัง, จมูกชิวหา, ลิ้น

กาโย, กาย

มะโน, ใจ

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง, เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

เอตเถสา ตัณหา ตัณหานั้นเมื่อจะเกิดขึ้น ก็ย่อมเกิดขึ้นที่ อุปปัชชะมานา อุปปัชชะติ, หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นั้น

เอตถะ นิวิสะมานา นิวิสะติ.* เมื่อจะตั้งอยู่ ก็ย่อมตั้งอยู่ที่หู จมูก

ลิ้น กาย ใจ นั้น

รูปา, รูป

สัททา, เสียง

คันธา, กลิ่น

ระสา, รส

โผฏฐัพพา, โผฏฐัพพะ (สิ่งที่พึงถูกต้องด้วยกาย)

ธัมมา, ธัมมารมณ์ (สิ่งที่พึงถูกต้องด้วยใจ)

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง, เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

เอตเถสา ตัณหา ตัณหานั้นเมื่อจะเกิดขึ้น ก็ย่อมเกิดขึ้น อุปปัชชะมานา อุปปัชชะติ, ที่ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

รับมารมณ์นั้น

^{*} บาลีสยามรัฐ. ที่.ม.๑๐/๒๙๗/๓๔๔.

เอตถะ นิวิสะมานา นิวิสะติ.

จักขุวิญญาณัง,

โสตะวิญญาณัง,

ฆานะวิญญาณัง,

ชิวหาวิญญาณัง,

กายะวิญญาณัง,

ມະໂນວີ໙ູ໙ູາ໙ັ້ຈ,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา

อุปปัชชะมานา อุปปัชชะติ,

เอตถะ นิวิสะมานา นิวิสะติ.

จักขุสัมผัสโส,

โสตะสัมผัสโส,

ฆานะสัมผัสโส,

ชิวหาสัมผัสโส,

กายะสัมผัสโส,

มะโนสัมผัสโส,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เมื่อจะตั้งอยู่ ก็ย่อมตั้งอยู่ที่รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

ความรู้ทางตา

ความรู้ทางหู

ความรู้ทางจมูก

ความรู้ทางลิ้น

ความรู้ทางกาย

ความรู้ทางใจ

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้น เมื่อจะเกิดขึ้นก็ย่อมเกิดขึ้นที่ ความรู้ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

นั้น

เมื่อจะตั้งอยู่ ก็ย่อมตั้งอยู่ที่ความรู้ ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นั้น

ความกระทบทางตา

ความกระทบทางหู

ความกระทบทางจมูก

ความกระทบทางลิ้น

ความกระทบทางกาย

ความกระทบทางใจ

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

เอตเถสา ตัณหา อุปปัชชะมานา อุปปัชชะติ, ตัณหานั้นเมื่อจะเกิดขึ้น ก็ย่อมเกิดขึ้นที่ ความกระทบทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นั้น

เอตถะ นิวิสะมานา นิวิสะติ.

เมื่อจะตั้งอยู่ ก็ย่อมตั้งอยู่ที่ความกระทบ ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นั้น

จักขุสัมผัสสะชา เวทะนา,

โสตะสัมผัสสะชา เวทะนา,

ฆานะสัมผัสสะชา เวทะนา,

ชิวหาสัมผัสสะชา เวทะนา,

กายะสัมผัสสะชา เวทะนา,

มะโนสัมผัสสะชา เวทะนา,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา

อุปปัชชะมานา อุปปัชชะติ,

เอตถะ นิวิสะมานา นิวิสะติ.

เวทนาที่เกิดแต่สัมผัสทางตา

เวทนาที่เกิดแต่สัมผัสทางหู

เวทนาที่เกิดแต่สัมผัสทางจมูก

เวทนาที่เกิดแต่สัมผัสทางลิ้น

เวทนาที่เกิดแต่สัมผัสทางกาย

เวทนาที่เกิดแต่สัมผัสทางใจ

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้นเมื่อจะเกิดขึ้น ก็ย่อมเกิดขึ้นที่ เวทนาซึ่งเกิดแต่สัมผัสทางตา หู จมูก

ลิ้น กาย ใจ นั้น

เมื่อจะตั้งอยู่ ก็ย่อมตั้งอยู่ที่เวทนาซึ่งเกิด แต่สัมผัสทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นั้น

รูปะสัญญา,

สัททะสัญญา,

คันธะสัญญา,

ระสะสัญญา,

ความจำรูป

ความจำเสียง

ความจำกลิ่น

ความจำรส

โผฏฐัพพะสัญญา,

ธัมมะสัญญา,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา อุปปัชชะมานา อุปปัชชะติ,

เอตถะ นิวิสะมานา นิวิสะติ.

รูปะสัญเจตะนา,

สัททะสัญเจตะนา,

คันธะสัญเจตะนา,

ระสะสัญเจตะนา,

โผฏฐัพพะสัญเจตะนา,

ธัมมะสัญเจตะนา,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา

อุปปัชชะมานา อุปปัชชะติ,

เอตถะ นิวิสะมานา นิวิสะติ.

ความจำโผฏฐัพพะ

ความจำฮัมมารมณ์

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้นเมื่อจะเกิดขึ้น ก็ย่อมเกิดขึ้นที่ ความจำรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

์ ชัมมารมณ์ นั้น

เมื่อจะตั้งอยู่ ก็ย่อมตั้งอยู่ที่ความจำรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์

ะ นั้น

ความคิดถึงรูป

ความคิดถึงเสียง

ความคิดถึงกลิ่น

ความคิดถึงรส

ความคิดถึงโผฏฐัพพะ

ความคิดถึงธัมมารมณ์

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้นเมื่อจะเกิดขึ้น ก็ย่อมเกิดขึ้นที่

ความคิดถึงรูป เสียง กลิ่น รส

โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

เมื่อจะตั้งอยู่ ก็ย่อมตั้งอยู่ที่ความคิดถึง

รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

รัมมารมณ์ นั้น

รูปะตัณหา, ความอยากในรูป

สัททะตัณหา, ความอยากในเสียง

คันธะตัณหา, ความอยากในกลิ่น

ระสะตัณหา, ความอยากในรส

โผฏฐัพพะตัณหา, ความอยากในโผฏฐัพพะ

ธัมมะตัณหา, ความอยากในฮัมมารมณ์

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง, เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

เอตเถสา ตัณหา ตัณหา ตัณหานั้นเมื่อจะเกิดขึ้น ก็ย่อมเกิดขึ้นที่

อุปปัชชะมานา อุปปัชชะติ, ความอยากในรูป เสียง กลิ่น รส

โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

เอตถะ นิวิสะมานา นิวิสะติ. เมื่อจะตั้งอยู่ ก็ย่อมตั้งอยู่ที่ความอยาก

ในรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

รัมมารมณ์ นั้น

รูปะวิตักโก, ความตรึกถึงรูป

สัททะวิตักโก, ความตรึกถึงเสียง

คันธะวิตักโก. ความตรึกถึงกลิ่น

ระสะวิตักโก, ความตรึกถึงรส

โผฏฐัพพะวิตักโก, ความตรึกถึงโผฏฐัพพะ

ธัมมะวิตักโก, ความตรึกถึงธัมมารมณ์

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง, เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

เอตเถสา ตัณหา อุปปัชชะมานา อุปปัชชะติ, ตัณหานั้นเมื่อจะเกิดขึ้น ก็ย่อมเกิดขึ้นที่ ความตรึกถึงรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

เอตถะ นิวิสะมานา นิวิสะติ.

เมื่อจะตั้งอยู่ ก็ย่อมตั้งอยู่ที่ความตรึก ถึงรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

รูปะวิจาโร,

ความตรองถึงรูป

สัททะวิจาโร,

ความตรองถึงเสียง

คันธะวิจาโร,

ความตรองถึงกลิ่น

ระสะวิจาโร,

ความตรองถึงรส

โผฏฐัพพะวิจาโร,

ความตรองถึงโผกฐัพพะ

ธัมมะวิจาโร,

ความตรองถึงธัมมารมณ์

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เป็นที่รักยินดีในโลก

เอตเถสา ตัณหา อุปปัชชะมานา อุปปัชชะติ, ตัณหานั้นเมื่อจะเกิดขึ้น ก็ย่อมเกิดขึ้นที่ ความตรองถึงรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

เอตถะ นิวิสะมานา นิวิสะติ.

เมื่อจะตั้งอยู่ ก็ย่อมตั้งอยู่ที่ความตรอง ถึงรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

อิทัง วุจจะติ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง. ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า "ทุกขสมุทัย" (เหตุให้เกิดทุกข์) กะตะมัญจะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง.

โย ตัสสาเยวะ ตัณหายะ
อะเสสะวิราคะนิโรโธ จาโค
ปะฏินิสสัคโค มุตติ อะนาละโย.
สา โข ปะเนสา ภิกขะเว ตัณหา,

กัตถะ ปะหียยะมานา ปะหียยะติ,

กัตถะ นิรุชฌะมานา นิรุชฌะติ. ยัง โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา ปะหียยะมานา ปะหียยะติ,

เอตถะ นิรุชฌะมานา นิรุชฌะติ.

กิญจะ โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง.

จักขุง โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา ปะหียยะมานา ปะหียยะติ,

เอตถะ นิรุชฌะมานา นิรุชฌะติ.

โสตัง,

ฆานัง,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อริยสัจ คือ ทุกขนิโรธ (ธรรมเป็นที่ดับทุกข์) เป็น อย่างไร

คือความสำรอกและความดับโดยไม่เหลือ ความสละ ความส่งคืน ความปล่อยวาง ความไม่มีอาลัยในตัณหานั้นนั่นแลอันใด ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ตัณหานั้นนั่นแล เมื่อบุคคลจะละเสีย ย่อมละเสียได้ใน ที่ไหน

เมื่อจะดับ ย่อมดับในที่ไหน สิ่งใดเป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้น เมื่อบุคคลจะละเสีย ก็ย่อม ละเสียได้ในที่นั้น

เมื่อจะดับ ก็ย่อมดับในที่นั้น

ก็อะไรเล่า เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตาเป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้น เมื่อบุคคลจะละเสีย ก็ย่อม ละเสียได้ที่ตานั้น

เมื่อจะดับ ก็ย่อมดับที่ตานั้น

หู

จมูก

ชิวหา,

กาโย,

มะโน,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา

ปะหียยะมานา ปะหียยะติ,

เอตถะ นิรุชฌะมานา

นิรุชฌะติ.

รูปา,

สัททา,

คันธา,

ระสา,

โผฏฐัพพา,

ธัมมา,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา

ปะหียยะมานา ปะหิยยะติ,

เอตถะ นิรุชฌะมานา

นิรุชฌะติ.

จักขุวิญญาณัง,

ลิ้น

กาย

ใจ

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้น เมื่อบุคคลจะละเสีย ก็ย่อม ละเสียได้ที่หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นั้น

เมื่อจะดับ ก็ย่อมดับที่หู จมูก ลิ้น

กาย ใจ นั้น

รูป

เสียง

กลิ่น

รส

โผฏฐัพพะ

รัมมารมณ์

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้นเมื่อบุคคลจะละเสีย ก็ย่อมละเสียได้ที่รูป เสียง กลิ่น

รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์นั้น

เมื่อจะดับก็ย่อมดับที่รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

ความรู้ทางตา

โสตะวิญญาณัง,

ฆานะวิญญาณัง,

ชิวหาวิญญาณัง,

กายะวิญญาณัง,

ມະ**ໂ**นวิญญาณัง,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา

ปะหียยะมานา ปะหียยะติ,

เอตถะ นิรุชฌะมานา

นิรุชฌะติ.

จักขุสัมผัสโส,

โสตะสัมผัสโส,

ฆานะสัมผัสโส,

ชิวหาสัมผัสโส,

กายะสัมผัสโส,

มะโนสัมผัสโส,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา ปะหียยะมานา ปะหียยะติ, ความรู้ทางหู

ความรู้ทางจมูก

ความรู้ทางลิ้น

ความรู้ทางกาย

ความรู้ทางใจ

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้นเมื่อบุคคลจะละเสีย ก็ย่อม ละเสียได้ที่ความรู้ทางตา หู จมูก ลิ้น

กาย ใจ นั้น

เมื่อจะดับ ก็ย่อมดับที่ความรู้ทางตา

หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นั้น

ความกระทบทางตา

ความกระทบทางหู

ความกระทบทางจมูก

ความกระทบทางลิ้น

ความกระทบทางกาย

ความกระทบทางใจ

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้นเมื่อบุคคลจะละเสีย ก็ย่อมละ เสียได้ที่ความกระทบทางตา หู จมูก

ลิ้น กาย ใจ นั้น

เอตถะ นิรุชณะมานา นิรุชณะติ.

จักขุสัมผัสสะชา เวทะนา,
โสตะสัมผัสสะชา เวทะนา,
ฆานะสัมผัสสะชา เวทะนา,
ชิวหาสัมผัสสะชา เวทะนา,
กายะสัมผัสสะชา เวทะนา,
มะโนสัมผัสสะชา เวทะนา,
โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,
เอตเถสา ตัณหา

เอตถะ นิรุชฌะมานา นิรุชฌะติ.

ปะหียยะมานา ปะหียยะติ.

รูปะสัญญา,

สัททะสัญญา,

คันธะสัญญา,

ระสะสัญญา,

โผฏฐัพพะสัญญา,

ธัมมะสัญญา,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เมื่อจะดับ ก็ย่อมดับที่ความกระทบ ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นั้น

เวทนาที่เกิดแต่สัมผัสทางตา

เวทนาที่เกิดแต่สัมผัสทางหู

เวทนาที่เกิดแต่สัมผัสทางจมูก

เวทนาที่เกิดแต่สัมผัสทางลิ้น

เวทนาที่เกิดแต่สัมผัสทางกาย

เวทนาที่เกิดแต่สัมผัสทางใจ

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้นเมื่อบุคคลจะละเสีย ก็ย่อมละ เสียได้ที่เวทนาที่เกิดแต่สัมผัสทาง ตา หู

จมูก ลิ้น กาย ใจ นั้น

เมื่อจะดับก็ย่อมดับที่เวทนาซึ่งเกิดแต่ สัมผัสทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นั้น

ความจำรูป

ความจำเสียง

ความจำกลิ่น

ความจำรส

ความจำโผฏฐัพพะ

ความจำธัมมารมณ์

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

เอตเถสา ตัณหา ปะหียยะมานา ปะหียยะติ,

เอตถะ นิรุชฌะมานา นิรุชฌะติ.

รูปะสัญเจตะนา,

สัททะสัญเจตะนา,

คันธะสัญเจตะนา,

ระสะสัญเจตะนา,

โผฏฐัพพะสัญเจตะนา,

ธัมมะสัญเจตะนา,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา

ปะหียยะมานา ปะหียยะติ,

เอตถะ นิรุชณะมานา นิรุชณะติ.

รูปะตัณหา,

สัททะตัณหา,

คันธะตัณหา,

ระสะตัณหา,

ตัณหานั้นเมื่อบุคคลจะละเสีย ก็ย่อมละ เสียได้ที่ความจำรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

เมื่อจะดับ ก็ย่อมดับที่ความจำรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

ความคิดถึงรูป

ความคิดถึงเสียง

ความคิดถึงกลิ่น

ความคิดถึงรส

ความคิดถึงโผฏฐัพพะ

ความคิดถึงธัมมารมณ์

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้นเมื่อบุคคลจะละเสีย ก็ย่อมละ เสียได้ที่ความคิดถึงรูป เสียง กลิ่น รส

โผฎฐัพพะ ฮัมมารมณ์ นั้น

เมื่อจะดับ ก็ย่อมดับที่ความคิดถึงรูป
เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์

์ นั้น

ความอยากในรูป

ความอยากใน เสียง

ความอยากในกลิ่น

ความอยากในรส

โผฏฐัพพะตัณหา,

ธัมมะตัณหา,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา ปะหียยะมานา ปะหียยะติ.

เอตถะ นิรุชฌะมานา นิรุชฌะติ.

รูปะวิตักโก,

สัททะวิตักโก,

คันธะวิตักโก,

ระสะวิตักโก,

โผฏฐัพพะวิตักโก,

รัมมะวิตักโก,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา ปะหียยะมานา ปะหียยะติ,

เอตถะ นิรุชฌะมานา นิรุชฌะติ. ความอยากในโผฏฐัพพะ

ความอยากในชัมมารมณ์

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้นเมื่อบุคคลจะละเสีย ก็ย่อมละ เสียได้ที่ความอยากในรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ซัมมารมณ์ นั้น

เมื่อจะดับ ก็ย่อมดับที่ความอยากในรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

ความตรึกถึงรูป

ความตรึกถึงเสียง

ความตรึกถึงกลิ่น

ความตรึกถึงรส

ความตรึกถึงโผฏฐัพพะ

ความตรึกถึงชัมมารมณ์

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้นเมื่อบุคคลจะละเสีย ก็ย่อมละ เสียได้ที่ความตรึกถึง รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

เมื่อจะดับ ก็ย่อมดับที่ความตรึกถึงรูป
เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์
นั้น

รูปะวิจาโร,

สัททะวิจาโร,

คันธะวิจาโร,

ระสะวิจาโร,

โผฏฐัพพะวิจาโร,

ธัมมะวิจาโร,

โลเก ปิยะรูปัง สาตะรูปัง,

เอตเถสา ตัณหา ปะหียยะมานา ปะหียยะติ,

เอตถะ นิรุชณะมานา นิรุชณะติ.

อิทัง วุจจะติ ภิกขะเว ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง.

กะตะมัญจะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง.

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค,

เสยยะถีทั้ง,

สัมมาทิฏฐิ,

ความตรองถึงรูป

ความตรองถึงเสียง

ความตรองถึงกลิ่น

ความตรองถึงรส

ความตรองถึงโผฏฐัพพะ

ความตรองถึงธัมมารมณ์

เป็นที่รักที่ยินดีในโลก

ตัณหานั้นเมื่อบุคคลจะละเสีย ก็ย่อมละ เสียได้ที่ความตรองถึงรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

เมื่อจะดับ ก็ย่อมดับที่ความตรองถึงรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณ์ นั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า "ทุกขนิโรธ (ธรรมเป็นที่ดับทุกข์)"

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อริยสัจ คือ ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา (ข้อปฏิบัติให้ ถึงธรรมเป็นที่ดับทุกข์) เป็นอย่างไรเล่า

ทางอันประเสริฐประกอบด้วยองค์ ๘ ทางเดียวนี่แล

ทางนี้เป็นอย่างไรเล่า

ความเห็นชอบ

สัมมาสังกัปโป,

สัมมาวาจา,

สัมมากัมมันโต,

สัมมาอาชีโว,

สัมมาวายาโม,

สัมมาสะติ.

สัมมาสะมาถิ.

กะตะมา จะ ภิกขะเว สัมมาทิฏฐิ.

ยัง โข ภิกขะเว ทุกเข ญานัง
ทุกขะสะมุทะเย ญาณัง
ทุกขะนิโรเธ ญาณัง
ทุกขะนิโรธะคามินิยา
ปะฏิปะทายะ ญาณัง,

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาทิฏฐิ.

กะตะโม จะ ภิกขะเว สัมมาสังกัปโป.

เนกขัมมะสังกัปโป,

อัพ์ยาปาทะสังกัปโป, อะวิหิงสาสังกัปโป, ความดำริชอบ

การเจรจาชอบ

การกระทำชอบ

การเลี้ยงชีพชอบ

ความพยายามชอบ

ความระลึกชอบ

ความตั้งใจมั่นชอบ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *สัมมาทิฏฐิ* (ความเห็นชอบ) เป็นอย่างไร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ความรู้ในทุกข์ ความรู้ในเหตุให้เกิดทุกข์ ความรู้ใน ธรรมเป็นที่ดับทุกข์ ความรู้ในข้อปฏิบัติ ให้ถึงธรรมเป็นที่ดับทุกข์ อันใดแล

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า สัมมาทิฏฐิ (ความเห็นชอบ)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *สัมมาสังกัปปะ* (ความดำริชอบ) เป็นอย่างไร

ความดำริในการออกบวช คือออกจาก

กามารมณ์

ความดำริในความไม่พยาบาท

ความดำริในการไม่เบียดเบียน

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาสังกัปโป.

กะตะมา จะ ภิกขะเว สัมมาวาจา.

มุสาวาทา เวระมะณี,
ปิสุณายะ วาจายะ เวระมะณี,
ผะรุสายะ วาจายะ เวระมะณี,
สัมผัปปะลาปา เวระมะณี,

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาวาจา.

กะตะโม จะ ภิกขะเว สัมมากัมมันโต.

ปาณาติปาตา เวระมะณี, อะทินนาทานา เวระมะณี,

กาเมสุ มิจฉาจารา เวระมะณี,

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมากัมมันโต.

กะตะโม จะ ภิกขะเว สัมมาอาชีโว. ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า สัมมาสังกัปปะ (ความดำริชอบ)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *สัมมาวาจา* (การเจรจาชอบ) เป็นอย่างไร

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการกล่าวเท็จ เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากวาจาส่อเสียด เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากวาจาหยาบคาย เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการเจรจา เพ้อเจ้อ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า สัมมาวาจา (การเจรจาชอบ)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *สัมมากัมมันตะ* (การกระทำชอบ) เป็นอย่างไร

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการฆ่าสัตว์

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการถือเอา สิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้

เจตนาเป็นเครื่องเว้นจากการประพฤติ ผิดในกาม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า สัมมากัมมันตะ (การกระทำชอบ)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *สัมมาอาชีวะ* (การเลี้ยงชีพชอบ) เป็นอย่างไร

อิธะ ภิกขะเว อะริยะสาวะโก,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พระอริยสาวกใน ธรรมวินัยนี้

มิจฉาอาชีวัง ปะหายะ,

ละการเลี้ยงชีพที่ผิดเสีย

สัมมาอาชีเวนะ ชีวิกัง กัปเปติ,

ย่อมสำเร็จความเป็นอยู่ ด้วยการเลี้ยง ชีพที่ชอบ

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาอาชีโว. ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า สัมมาอาชีวะ (การเลี้ยงชีพชอบ)

กะตะโม จะ ภิกขะเว สัมมาวายาโม. ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *สัมมาวายามะ* (ความพยายามชอบ) เป็นอย่างไร

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้

อะนุปปันนานัง ปาปะกานัง อะกุสะลานัง ธัมมานัง อะนุปปาทายะ, เพื่อจะยังอกุศลธรรมอันเป็นบาปที่ยังไม่ เกิดขึ้น ไม่ให้เกิดขึ้น

ฉันทั้ง ชะเนติ,

ย่อมทำความพอใจให้เกิดขึ้น

วายะมะติ,

ย่อมพยายาม

วิริยัง อาระภะติ,

ย่อมปรารภความเพียร

จิตตั้ง ปัคคัณหาติ ปะทะหะติ,

ย่อมประคองตั้งจิตไว้

อุปปันนานัง ปาปะกานัง อะกุสะลานัง ธัมมานัง

เพื่อจะละอกุศลธรรมอันเป็นบาปที่เกิด

ปะหานายะ,

ขึ้นแล้ว

ฉันทั้ง ชะเนติ,

ย่อมทำความพอใจให้เกิดขึ้น

วายะมะติ,

ย่อมพยายาม

วิริยัง อาระภะติ,

จิตตั้ง ปัคคัณหาติ ปะทะหะติ,

อะนุปปันนานัง กุสะลานัง ธัมมานัง อุปปาทายะ,

ฉันทั้ง ชะเนติ,

วายะมะติ,

วิริยัง อาระภะติ,

จิตตั้ง ปัคคัณหาติ ปะทะหะติ.

อุปปันนานัง กุสะลานัง ธัมมานัง ฐิติยา อะสัมโมสายะ ภิยโยภาวายะ เวปุลลายะ ภาวะนายะ ปาริปูริยา,

ฉันทั้ง ชะเนติ,

วายะมะติ,

วิริยัง อาระภะติ,

จิตตั้ง ปัคคัณหาติ ปะทะหะติ.

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาวายาโม.

กะตะมา จะ ภิกขะเว สัมมาสะติ.

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ,

ย่อมปรารภความเพียร

ย่อมประคองตั้งจิตไว้

เพื่อจะยังกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้น ให้เกิดขึ้น

ย่อมทำความพอใจให้เกิดขึ้น

ย่อมพยายาม

ย่อมปรารภความเพียร

ย่อมประคองตั้งจิตไว้

เพื่อความตั้งอยู่ไม่ให้สาบสูญ เจริญยิ่ง ไพบูลย์มีขึ้นเต็มเปี่ยมแห่งกุศลธรรมที่ เกิดขึ้นแล้ว

ย่อมทำความพอใจให้เกิดขึ้น

ย่อมพยายาม

ย่อมปรารภความเพียร

ย่อมประคองตั้งจิตไว้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า สัมมาวายามะ (ความพยายามชอบ)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย **สัมมาสติ** (ความระลึกชอบ) เป็นอย่างไร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้

กาเย กายานุปัสสี วิหะระติ,

ย่อมเป็นผู้พิจารณาเห็นกายในกาย เนื่อง ๆ อยู่

อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา,

มีความเพียรเผากิเลส มีสัมปชัญญะมีสติ

วิเนยยะ โลเก อะภิชฌาโทมะนัสสัง, พึ่งน้ำอภิชฌาและโทมนัส (ความยินดี และความยินร้าย) ในโลกออกเสียให้ พินาศ

เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ, ย่อมเป็นผู้พิจารณาเห็นเวทนาในเวทนา เนือง ๆ อยู่

อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา,

มีความเพียรเผากิเลส มีสัมปชัญญะมีสติ

วิเนยยะ โลเก อะภิชฌาโทมะนัสสัง, พึ่งนำอภิชฌาและโทมนัส (ความยินดี และความยินร้าย) ในโลกออกเสียให้ พินาศ

จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ,

ย่อมเป็นผู้พิจารณาเห็นจิตในจิตเนื่อง ๆ อยู่

อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา,

มีความเพียรเผากิเลส มีสัมปชัญญะมีสติ

วิเนยยะ โลเก อภิชฌาโทมะนัสสัง,

พึ่งนำอภิชฌาและโทมนัส (ความยินดี และความยินร้าย) ในโลกออกเสียให้ พินาศ

ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

ย่อมเป็นผู้พิจารณาเห็นธรรมในธรรม เนื่อง ๆ อยู่

อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา,

มีความเพียรเผากิเลส มีสัมปชัญญะมีสติ

วิเนยยะ โลเก อภิชฌาโทมะนัสสัง,

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาสะติ.

กะตะโม จะ ภิกขะเว สัมมาสะมาธิ.

อิธะ ภิกขะเว ภิกขุ,

วิวิจเจวะ กาเมหิ วิวิจจะ อะกุสะเลหิ ฮัมเมหิ,

สะวิตักกัง สะวิจารัง
วิเวกะชัง ปีติสุขัง ปะฐะมัง
ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ,

วิตักกะวิจารานัง วูปะสะมา,

อัชฌัตตัง สัมปะสาทะนัง
เจตะโส เอโกทิภาวัง อะวิตักกัง
อะวิจารัง สะมาธิชัง ปีติสุขัง
ทุติยัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ
วิหะระติ,

ปีติยา จะ วิราคา,

อุเปกขะโก จะ วิหะระติ

สะโต จะ สัมปะชาโน,

พึ่งน้ำอภิชฌาและโทมนัส (ความยินดี และความยินร้าย) ในโลกออกเสียให้ พินาศ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า สัมมาสติ (ความระลึกชอบ)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย *สัมมาสมาธิ* (ความตั้งจิตมั่นชอบ) เป็นอย่างไร

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในธรรมวินัยนี้ สงัดแล้วจากกามารมณ์ สงัดแล้วจาก ธรรมที่เป็นอกุศล

เข้าถึงปฐมฌาน (ความเพ่งที่ ๑) ประกอบด้วยวิตกและวิจาร มีปีติ และ สุขอันเกิดจากวิเวก

เพราะความที่วิตกและวิจารทั้ง ๒ ระงับลง

เข้าถึงทุติยฌาน (ความเพ่งที่ ๒) เป็น เครื่องผ่องใสใจ ณ ภายใน ให้สมาธิ เป็นธรรมอันเอกผุดมีขึ้น ไม่มีวิตก ไม่มี วิจาร มีแต่ปีติและสุขที่เกิดจากสมาธิ

อนึ่ง เพราะความที่ปีติจางหายไป ย่อมเป็นผู้เพิกเฉยอยู่และมีสติ-สัมปชัญญะ สุขัญจะ กาเยนะ ปะฏิสังเวเทติ, ยันตัง อะริยา อาจิกขันติ อุเปกขะโก สะติมา สุขะวิหารีติ,

ตะติยัง ฌานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ,

สุขัสสะ จะ ปะหานา,
ทุกขัสสะ จะ ปะหานา,
ปุพเพวะ โสมะนัสสะโทมะนัสสานัง อัตถังคะมา,

อะทุกขะมะสุขัง
อุเปกขาสะติปาริสุทธิง
จะตุตถัง ฌานัง
อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ.

อะยัง วุจจะติ ภิกขะเว สัมมาสะมาธิ.

อิทัง วุจจะติ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง.

อิติ อัชฌัตตัง วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

พะหิทธา วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ, และเสวยความสุขด้วยกาย

อาศัยคุณ คืออุเบกขา สติสัมปชัญญะ
และเสวยสุขอันใดเล่าเป็นเหตุ พระอริยเจ้าทั้งหลายย่อมกล่าวสรรเสริญ
ผู้นั้นว่าเป็นผู้อุเบกขา มีสติ อยู่เป็นสุข
เข้าถึงตติยฌาน (ความเพ่งที่ ๓)

เพราะละสุขเสียได้

และเพราะละทุกข์เสียได้

เพราะความที่โสมนัสและโทมนัสทั้ง ๒ ในกาลก่อนอัสดงค์ดับไป

เข้าถึงจตุตถฌาน (ความเพ่งที่ ๔) ไม่มีทุกข์ไม่มีสุข มีแต่ความที่สติ เป็นธรรมชาติบริสุทธิ์เพราะอุเบกขา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า สัมมาสมาธิ (ความตั้งจิตมั่นชอบ)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันนี้เรากล่าวว่า
"ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา"
(ข้อปฏิบัติให้ถึงธรรมเป็นที่ดับทุกข์)

ดังนี้ ภิกษุย่อมพิจารณาเห็นธรรม ในธรรม เป็นภายในบ้าง

ย่อมพิจาณาเห็นธรรมในธรรม เป็น ภายนอกบ้าง อัชณัตตะพะหิทธา วา ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ,

สะมุทะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ,

วะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ,

สะมุทะยะวะยะธัมมานุปัสสี วา ธัมเมสุ วิหะระติ.

อัตถิ ธัมมาติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัฏฐิตา โหติ,

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ,

ปะฏิสสะติมัตตายะ.

อะนิสสิโต จะ วิหะระติ,

นะ จะ กิญจิ โลเก อุปาทิยะติ.

เอวัมปี โข ภิกขะเว ภิกขุ ธัมเมสุ ธัมมานุปัสสี วิหะระติ, จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ.

สัจจะปัพพัง นิฏฐิตัง.

รัมมานุปัสสะนาสะติปัฏฐานัง.

ย่อมพิจาณาเห็นธรรมในธรรม ทั้ง ภายในทั้งภายนอกบ้าง

ย่อมพิจาณาเห็นธรรมดา คือความ เกิดขึ้นในธรรมบ้าง

ย่อมพิจาณาเห็นธรรมดา คือความ เสื่อมไปในธรรมบ้าง

ย่อมพิจาณาเห็นธรรมดา คือทั้งความ เกิดขึ้น ทั้งความเสื่อมไปในธรรมบ้าง

ก็หรือสติว่า ธรรมมีอยู่ เข้าไปตั้งอยู่ เฉพาะหน้าแก่เธอนั้น

แต่เพียงสักว่าเป็นที่รู้

แต่เพียงสักว่าเป็นที่อาศัยระลึก

เธอย่อมไม่ติดอยู่ด้วย

ย่อมไม่ยึดถืออะไร ๆ ในโลกด้วย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุย่อม
พิจารณาเห็นธรรมในธรรมเนื่อง ๆ อยู่
คืออริยสัจ ๔ อย่างนี้แล
จบข้อกำหนดด้วยสัจจะของจริง

จบธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน

อานิสงส์การเจริญสติปัฏฐาน ๔

โย หิ โกจิ ภิกขะเว,

อิเม จัตตาโร สะติปัฏฐาเน เอวัง ภาเวยยะ สัตตะ วัสสานิ,

ตัสสะ ท์วินนัง ผะลานัง อัญญะตะรัง ผะลัง ปาฏิกังขัง,

ทิฎเฐ วะ ธัมเม อัญญา,

สะติ วา อุปาทิเสเส อะนาคามิตา.

ติฏฐันตุ ภิกขะเว สัตตะ วัสสานิ.

โย หิ โกจิ ภิกขะเว,

อิเม จัตตาโร สะติปัฏฐาเน เอวัง ภาเวยยะ,

ฉะ วัสสานิ.

ปัญจะ วัสสานิ.

จัตตาริ วัสสานิ.

ตีณิ วัสสานิ.

เท็ว วัสสานิ.

เอกัง วัสสัง.

สัตตะ มาสานิ.

ฉะ มาสานิ.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ผู้ใดผู้หนึ่ง

พึงเจริญสติปัฏฐานทั้ง ๔ นี้ อย่างนั้นตลอด ๗ ปี

ผู้นั้น พึงหวังผลทั้ง ๒ ผล อันใดอันหนึ่ง

คือ พระอรหัตตผล ในปัจจุบันชาตินี้ ๑

หรือเมื่อยังมีอุปาทิเหลืออยู่ ก็จะเป็น พระอนาคามี ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ๗ ปี ยกไว้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ผู้ใดผู้หนึ่ง

พึงเจริญสติปัฏฐานทั้ง ๔ นี้ อย่างนั้น

ตลอด ๖ ปี

ตลอด ๕ ปี

ตลอด ๔ ปี

ตลอด ๓ ปี

ตลอด ๒ ปี

ตลอด ๑ ปี

ตลอด ๗ เดือน

ตลอด ๖ เดือน

ปัญจะ มาสานิ. ตลอด ๕ เดือน

ตลอด ๔ เดือน จัตตาริ มาสานิ

ตลอด ๓ เดือน ตีณิ มาสานิ.

ตลอด ๒ เดือน เท็ว มาสานิ.

ตลอด ๑ เดือน เอกัง มาสัง.

ตลอดกึ่งเดือน อัฑฒะมาสัง,

สัตตาหัง, ตลอด ๗ วัน

ผู้นั้นพึงหวังผลทั้ง ๒ ผล อันใดอันหนึ่ง ตัสสะ ท์วินนัง ผะลานัง

อัญญะตะรัง ผะลัง ปาฏิกังขัง,

คือพระอรหัตตผล ในปัจจุบันชาตินี้ ๑ ทิฎเฐ วะ ชัมเม อัญญา,

หรือเมื่ออุปาทิยังเหลืออยู่ ก็จะเป็น สะติ วา อุปาทิเสเส

พระอนาคามี ๑ อะนาคามิตา.

คะมายะ,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ทางนี้เป็นที่ไป เอกายะโน อะยัง ภิกขะเว อันเอก (เป็นที่ไปของบุคคลผู้เดียว มัคโค,

เป็นที่ไปในที่แห่งเดียว)

เพื่อความหมดจดวิเศษของสัตว์ทั้งหลาย สัตตานัง วิสุทธิยา,

เพื่อก้าวล่วงซึ่งความโศกและความร่ำไร โสกะปะริเทวานัง สะมะ-

ติกกะมายะ,

ทุกขะโทมะนัสสานัง อัตถัง-เพื่ออัสดงค์ดับไปแห่งทุกข์และโทมนัส

เพื่อบรรลุญายธรรม (ธรรมที่ควรรู้ ญายัสสะ อะธิคะมายะ,

ธรรมที่ถูก คือ อริยมรรค)

นิพพานัสสะ สัจฉิกิริยายะ. ยะทิทัง จัตตาโร สะติปัฏฐานาติ.

อิติ ยันตั้ง วุตตั้ง.

อิทะเมตั้ง ปะฏิจจะ วุตตันติ.

อิทะมะโวจะ ภะคะวา. อัตตะมะนา เต ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุนติ.

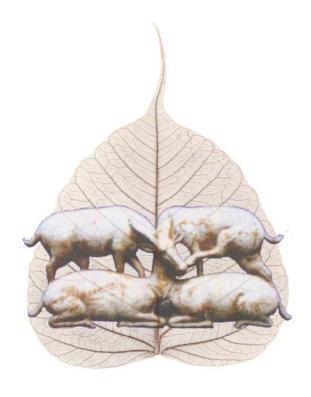
เพื่อกระทำพระนิพพานให้แจ้ง ทางนี้คือสติปัฏฐาน (ธรรมเป็นที่ตั้ง แห่งสติ) ๔ อย่าง ด้วยประการฉะนี้ คำอันใดเรากล่าวแล้วอย่างนี้

คำอันนั้นเราอาศัยหนทางอันเอก (คือ สติปัฏฐาน ๔) นี้ กล่าวแล้วด้วย ประการฉะนี้

พระผู้มีพระภาคตรัสพระสูตรนี้จบแล้ว ภิกษุเหล่านั้นมีความยินดี ชื่นชมใน พระพุทธภาษิตแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้า ด้วยประการฉะนี้แล

โย มาตร์ ปิตร์ วา มจุโจ ธมุเมน โปสติ อิเธว นํ ปสํสนติ เปจจ สคเค ปโมทติ.

ผู้ใดเลี้ยงมารดาบิดาโดยธรรม บัณฑิตย่อมสรรเสริญ ผู้นั้นในโลกนี้, เขาละไปแล้ว ย่อมบันเทิงในสวรรค์.



เอกายโน อย์ ภิกุขเว มคุโค สตุตาน วิสุทุธิยา โสกปริเทวาน สมติกุกมาย ทุกุขโทมนสุสาน อตุถงุคมาย ญายสุส อธิคมาย นิพุพานสุส สจุฉิกิริยาย ยทิท จตุตาโร สติปฏุจานา ฯ

ภิกษุทั้งหลาย ทางนี้เป็นทางเดียวเพื่อความบริสุทธิ์ของเหล่าสัตว์ เพื่อล่วงโสกะและปริเทวะ เพื่อดับทุกข์และโทมนัส เพื่อบรรลุญายธรรม เพื่อทำให้แจ้งนิพพาน ทางนี้คือสติปัฎฐาน ๔ ประการ.

บาลีสยามรัฐ (ที่.ม.๑๐/๒๓/๓/๓๒๒.)



บทชุมนุมเทวดา

สะรัชชัง สะเสนัง สะพันธุง นะรินทั้ง ปะริตตานุภาโว สะทา รักขะตูติ ผะริต์วานะ เมตตัง สะเมตตา ภะทันตา อะวิกขิตตะจิตตา ปะริตตัง ภะณันตุ ๆ

สัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะเฏ จันตะลิกเข วิมาเน ทีเป รัฏเฐ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต ภุมมา จายันตุ เทวา ชะละถะละวิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เม สุณันตุ ๆ

รัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา รัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา รัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา ฯ

ปุพพะภาคะนะมะการะปาฐะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ๆ

นะมะการะสิทธิคาถา

โย จักขุมา โมหะมะลาปะกัฏโฐ สามัง วะ พุทโธ สุคะโต วิมุตโต มารัสสะ ปาสา วินิโมจะยันโต ปาเปสิ เขมัง ชะนะตัง วิเนยยัง ๆ พุทธัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ โลกัสสะ นาถัญจะ วินายะกัญจะ ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ๆ

ชัมโม ธะโช โย วิยะ ตัสสะ สัตถุ
ทัสเสสิ โลกัสสะ วิสุทธิมัคคัง
นิยยานิโก ชัมมะธะรัสสะ ธารี
สาตาวะโห สันติกะโร สุจิณโณ ๆ
ชัมมัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ
โมหัปปะทาลัง อุปะสันตะทาหัง
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ๆ

สัทธัมมะเสนา สุคะตานุโค โย โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะเชตา สันโต สะยัง สันตินิโยชะโก จะ ส์วากขาตะธัมมัง วิทิตัง กะโรติ ฯ สังฆัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ พุทธานุพุทธัง สะมะสีละทิฏฐิง ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

นะมะการะสิทธิคาถา (เก่า)

สัมพุทเธ อัฏฐะวีสัญจะ ปัญจะสะตะสะหัสสานิ เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ นะมะการานุภาเวนะ อะเนกา อันตะรายาปิ

สัมพุทเธ ปัญจะปัญญาสัญจะ
ทะสะสะตะสะหัสสานิ
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ
นะมะการานุภาเวนะ
อะเนกา อันตะรายาปิ

สัมพุทเธ นะวุตตะระสะเต
วีสะติสะตะสะหัสสานิ
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ
นะมะการานุภาเวนะ
อะเนกา อันตะรายาปิ

ท็วาทะสัญจะ สะหัสสะเก นะมามิ สิระสา อะหัง อาทะเรนะ นะมามิหัง หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว วินัสสันตุ อะเสสะโต ๆ

จะตุวีสะติสะหัสสะเก
นะมามิ สิระสา อะหัง
อาทะเรนะ นะมามิหัง
หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว
วันัสสันตุ อะเสสะโต ๆ

อัฏฐะจัตตาฬิสะสะหัสสะเก นะมามิ สิระสา อะหัง อาทะเรนะ นะมามิหัง หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว วินัสสันตุ อะเสสะโต ๆ

นะโมการะอัฏฐะกะ

นะโม อะระหะโต สัมมานะโม อุตตะมะธัมมัสสะ
นะโม มะหาสังฆัสสาปิ
นะโม โอมาต์ยารัทธัสสะ
นะโม โอมะกาตีตัสสะ
นะโม การัปปะภาเวนะ
นะโม การัสสะ เตเชนะ

สัมพุทธัสสะ มะเหสิโน
ส์วากขาตัสเสวะ เตนิธะ
วิสุทธะสีละทิฏฐิโน
ระตะนัตตะยัสสะ สาธุกัง
ตัสสะ วัตถุตตะยัสสะปิ
วิคัจฉันตุ อุปัททะวา
สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา
วิธิม์หิ โหมิ เตชะวา ๆ

มังคะละสุตตั้ง

เอวัมเม สุตัง ๆ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม ๆ อะถะโข อัญญะตะรา เทวะตา อะภิกกันตายะ รัตติยา อะภิกกันตะวัณณา เกวะละกัปปัง เชตะวะนัง โอภาเสต์วา เยนะ ภะคะวา เตนุปะสังกะมิ อุปะสังกะมิต์วา ภะคะวันตัง อะภิวาเทต์วา เอกะมันตัง อัฎฐาสิ ๆ เอกะมันตัง ฐิตา โข สา เทวะตา ภะคะวันตัง คาถายะ อัชณะภาสิ ๆ (หยุด)

พะหู เทวา มะนุสสา จะ อากังขะมานา โสตถานัง อะเสวะนา จะ พาลานัง ปูชา จะ ปูชะนียานัง ปะฏิรูปะเทสะวาโส จะ อัตตะสัมมาปะณิธิ จะ พาหุสัจจัญจะ สิปปัญจะ สุภาสิตา จะ ยา วาจา มาตาปิตุอุปัฏฐานัง อะนากุลา จะ กัมมันตา ทานัญจะ ธัมมะจะริยา จะ อะนะวัชชานิ กัมมานิ อาระตี วิระตี ปาปา อัปปะมาโท จะ ธัมเมสุ คาระโว จะ นิวาโต จะ กาเลนะ รัมมัสสะวะนัง ขันตี จะ โสวะจัสสะตา กาเลนะ ธัมมะสากัจฉา ตะโป จะ พ์รัห์มะจะริยัญจะ

มังคะลานิ อะจินตะยุง พ์รูหิ มังคะละมุตตะมัง ๆ ปัณฑิตานัญจะ เสวะนา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ วินะโย จะ สุสิกขิโต เอตัมมังคะละมุตตะมัง ๆ ปุตตะทารัสสะ สังคะโห เอตัมมังคะละมุตตะมัง ๆ ญาตะกานัญจะ สังคะโห เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ มัชชะปานา จะ สัญญะโม เอตัมมังคะละมุตตะมัง ๆ สันตุฏฐี จะ กะตัญญุตา เอตัมมังคะละมุตตะมัง ๆ สะมะณานัญจะ ทัสสะนัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ อะริยะสัจจานะ ทัสสะนัง

นิพพานะสัจฉิกิริยา จะ
ผุฎฐัสสะ โลกะธัมเมหิ
อะโสกัง วิระชัง เขมัง
เอตาทิสานิ กัต์วานะ
สัพพัตถะ โสตถิง คัจฉันติ

เอตัมมังคะละมุตตะมัง ๆ
จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ๆ
สัพพัตถะมะปะราชิตา
ตันเตสัง มังคะละมุตตะมันติ ๆ

ระตะนะสุตตั้ง

ยานี่ ชะ ภูตานิ สะมาคะตานิ

ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข

สัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภะวันตุ

อะโถปิ สักกัจจะ สุณันตุ ภาสิตัง

ตัส์มา หิ ภูตา นิสาเมถะ สัพเพ

เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ปะชายะ

ทิวา จะ รัตโต จะ หะรันติ เย พะลิง

ตัส์มา หิ เน รักขะถะ อัปปะมัตตา ๆ

ยังกิญจิ วิตตัง อิธะ วา หุรัง วา สัคเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณีตัง นะ โน สะมัง อัตถิ ตะถาคะเตนะ อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

ขะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณีตัง ยะทัชฌะคา สัก็ยะมุนี สะมาหิโต นะ เตนะ ธัมเมนะ สะมัตถิ กิญจิ อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๆ ยัมพุทธะเสฏโฐ ปะริวัณณะยี สุจิง สะมาธิมานั้นตะริกัญญะมาหุ สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

เย ปุคคะลา อัฏฐะ สะตั้ง ปะสัฏฐา จัตตาริ เอตานิ ยุคานิ โหนติ เต ทักขิเณยยา สุคะตัสสะ สาวะกา เอเตสุ ทินนานิ มะหัปผะลานิ อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตั้ง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

เย สุปปะยุตตา มะนะสา ทัพเหนะ
นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ
เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ
ลัทธา มุธา นิพพุติง ภุญชะมานา
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

ยะถินทะขีโล ปะฐะวิง สิโต สิยา จะตุพภิ วาเตภิ อะสัมปะกัมปิโย ตะถูปะมัง สัปปุริสัง วะทามิ โย อะริยะสัจจานิ อะเวจจะ ปัสสะติ อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

เย อะริยะสัจจานิ วิภาวะยันติ
คัมภีระปัญเญนะ สุเทสิตานิ
กิญจาปี เต โหนติ ภุสัปปะมัตตา
นะ เต ภะวัง อัฏฐะมะมาทิยันติ
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

สะหาวัสสะ ทัสสะนะสัมปะทายะ ตะยัสสุ ธัมมา ชะหิตา ภะวันติ สักกายะทิฏฐิ วิจิกิจฉิตัญจะ สีลัพพะตัง วาปิ ยะทัตถิ กิญจิ จาตูหะปาเยหิ จะ วิปปะมุตโต ฉะ จาภิฐานานิ อะภัพโพ กาตุง อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

กิญจาปิ โส กัมมัง กะโรติ ปาปะกัง
กาเยนะ วาจายุทะ เจตะสา วา
อะภัพโพ โส ตัสสะ ปะฏิจฉะทายะ
อะภัพพะตา ทิฏฐะปะทัสสะ วุตตา
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

วะนัปปะคุมเพ ยะถา ผุสสิตัคเค
คิมหานะมาเส ปะฐะมัส์มิง คิมเห
ตะถูปะมัง ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ
นิพพานะคามิง ปะระมัง หิตายะ
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

วะโร วะรัญญู วะระโท วะราหะโร อะนุตตะโร ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

ขีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง
วิรัตตะจิตตายะติเก ภะวัส์มิง
เต ขีณะพีชา อะวิรุหหิฉันทา
นิพพันติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

ยานี้ธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง พุทธัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

ยานี้ธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง ธัมมัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

ยานี้ธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง สังฆัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ๆ

กะระณียะเมตตะสุตตัง*

กะระณียะมัตถะกุสะเลนะ
สักโก อุชู จะ สุหุชู จะ
สันตุสสะโก จะ สุภะโร จะ
สันตินท์ริโย จะ นิปะโก จะ
นะ จะ ขุททัง สะมาจะเร กิญจิ
สุขิโน วา เขมิโน โหนตุ
เย เกจิ ปาณะภูตัตถิ
ทีฆา วา เย มะหันตา วา
ทิฏฐา วา เย จะ อะทิฏฐา
ภูตา วา สัมภะเวสี วา
นะ ปะโร ปะรัง นิกุพเพถะ
พ์ยาโรสะนา ปะฏีฆะสัญญา
มาตา ยะถา นิยัง ปุตตัง
เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ

เมตตัญจะ สัพพะโลกัส์มิง
อุทธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ
ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา
เอตัง สะติง อะธิฏเฐยยะ
ทิฏฐิญจะ อะนุปะคัมมะ
กาเมสุ วิเนยยะ เครัง

ยันตั้ง สันตั้ง ปะทั้ง อะภิสะเมจจะ สุวะโจ จัสสะ มุทุ อะนะติมานี อัปปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ อัปปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิทโธ เยนะ วิญญู ปะเร อุปะวะเทยยุง สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา มัชฌิมา รัสสะกา อะณุกะถูลา เย จะ ทูเร วะสันติ อะวิทูเร สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา นาติมัญเญละ กัตละจิ นัง กิญจิ นาญญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง ๆ มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทโธ พ์รัห์มะเมตั้ง วิหารัง อิธะมาหุ สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปันโน นะ หิ ชาตุ คัพภะเสยยัง ปุนะเรตีติ ฯ

^{*} บาลีสยามรัฐ (ขุ.ขุ.๒๕/๑๐/๑๓.)

ขันธะปะริตตั้ง

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง
ฉัพ์ยาปุตเตหิ เม เมตตัง
อะปาทะเกหิ เม เมตตัง
จะตุปปะเทหิ เม เมตตัง
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ
มา มัง จะตุปปะโท หิงสิ
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา
สัพเพ ภัท์รานิ ปัสสันตุ

เมตตั้ง เอราปะเถหิ เม

เมตตั้ง กัณหาโคตะมะเกหิ จะ
เมตตั้ง ทิปาทะเกหิ เม

เมตตั้ง พะหุปปะเทหิ เม

มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก

มา มัง หิงสิ พะหุปปะโท

สัพเพ ภูตา จะ เกวะลา

มา กิญจิ ปาปะมาคะมา

อัปปะมาโณ พุทโธ อัปปะมาโณ ธัมโม อัปปะมาโณ สังโฆ ปะมาณะ-วันตานิ สิริงสะปานิ อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที อุณณานาภี สะระพู มูสิกา กะตา เม รักขา กะตา เม ปะริตตา ปะฏิกกะมันตุ ภูตานิ โสหัง นะโม ภะคะวะโต นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานัง ๆ

โมระปะริตตั้ง

(เช้า) อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง
เย พ์ราห์มะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัต์วา โมโร จะระติ เอสะนา ฯ
(เย็น) อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส

ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติง เย พ์ราห์มะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา อิมัง โส ปะริตตัง กัต์วา โมโร วาสะมะกัปปะยีติ ๆ

วัฏฏะกะปะริตตั้ง

อัตถิ โลเก สีละคุโณ
เตนะ สัจเจนะ กาหามิ
อาวัชชิต์วา ธัมมะพะลัง
สัจจะพะละมะวัสสายะ
สันติ ปักขา อะปัตตานา
มาตา ปิตา จะ นิกขันตา
สะหะ สัจเจ กะเต มัยหัง
วัชเชสิ โสหะสะ กะรีสานิ
สัจเจนะ เม สะโม นัตถิ

สัจจัง โสเจยยะนุททะยา สัจจะกิริยะมะนุตตะรัง สะริต์วา ปุพพะเก ชิเน สัจจะกิริยะมะกาสะหัง สันติ ปาทา อะวัญจะนา ชาตะเวทะ ปะฏิกกะมะ มะหาปัชชะลิโต สิขี อุทะกัง ปัต์วา ยะถา สิขี เอสา เม สัจจะปาระมีติ ๆ

ระชัคคะปะริตตั้ง *

เอวัมเม สุตัง ๆ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม ๆ ตัตระ โข ภะคะวา ภิกขู อามันเตสิ ภิกขะโวติ ๆ ภะทันเตติ เต ภิกขู ภะคะวะโต ปัจจัสโสสุง ๆ ภะคะวา เอตะทะโวจะ ภูตะปุพพัง ภิกขะเว เทวาสุระสังคาโม สะมุปัพ์ยุห์โห อะโหสิ ๆ อะถะโข ภิกขะเว สักโก เทวานะมินโท เทเว ตาวะติงเส อามันเตสิ สะเจ มาริสา เทวานัง สังคามะคะตานัง อุปปัชเชยยะ

^{*} บาลีสยามรัฐ (ส์.ส.๑๕/๘๖๓/๓๒๐.)

ภะยัง วา ฉัมภิตัตตั้ง วา โลมะหังโส วา มะเมวะ ตัส์มิง สะมะเย ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ ฯ มะมัง หิ โว ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง ยัม-กะวิสสะติ กะยัง วา ฉัมกิตัตตั้ง วา โลมะหังโส วา โส ปะหียิสสะติ ๆ โน เจ เม ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ อะถะ ปาชาปะติสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ ๆ ปะชาปะติสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตั้ง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตั้ง วา โลมะหังโห วา โส ปะหียิสสะติ ๆ โน เจ ปะชาปะติสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโล-เกยยาถะ อะถะ วะรุณัสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ ฯ วะรุณัสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตั้ง วา โลมะหังโส วา โส ปะหียิสสะติ ฯ โน เจ วะรุณัสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ อะถะ อีสานัสสะ เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลเกยยาถะ ฯ อีสานัสสะ หิ โว เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตั้ง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตั้ง วา โลมะ-หังโส วา โส ปะหียิสสะตีติ ๆ ตั้ง โข ปะนะ ภิกขะเว สักกัสสะ วา เทวานะมินทัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตั้ง ปะชาปะติสสะ วา เทวะราชัสสะ ธะชัคคัง อุลโลกะยะตั้ง วะรุณัสสะ วา เทวะราชัสสะ ธะชัคคั้ง อุลโล-กะยะตั้ง อีสานัสสะ วา เทวะราชัสสะ ธะชัคคั้ง อุลโลกะยะตั้ง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหีเยถาปี โนปี ปะหีเยถะ ตั้ง กิสสะ เหตุ สักโก หิ ภิกขะเว เทวานะมินโท อะวีตะราโค อะวีตะโทโส อะวีตะโมโห ภิรุ ฉัมภี อุต์ราสี ปะลายีติ ๆ

อะหัญจะ โข ภิกขะเว เอวัง วะทามิ สะเจ ตุม์หากัง ภิกขะเว อะรัญญะคะตานัง วา รุกขะมูละคะตานัง วา สุญญาคาระคะตานัง วา อุปปัชเชยยะ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา มะเมวะ ตัส์มิง สะมะเย อะนุสสะเรยยาถะ อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ ๆ มะมัง หิ โว ภิกขะเว อะนุสสะระตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา โลมะหังโส วา

โส ปะหียิสสะติ ฯ โน เจ มัง อะนุสสะเรยยาถะ อะถะ ธัมมัง อะนุสสะเรยยาถะ ส์วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก
โอปะนะยิโก ปัจจัตตั้ง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ ฯ ธัมมัง หิ โว ภิกขะเว
อะนุสสะระตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตัดตั้ง วา โลมะหังโส วา
โส ปะหียิสสะติ ฯ โน เจ ธัมมัง อะนุสสะเรยยาถะ อะถะ สังฆัง อะนุสสะเรยยาถะ สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ
อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย
ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง
โลกัสสาติ ฯ สังฆัง หิ โว ภิกขะเว อะนุสสะระตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง
วา ฉัมภิตัดตั้ง วา โลมะหังโส วา โส ปะหียิสสะติ ตั้ง กิสสะ เหตุ
ตะถาคะโต หิ ภิกขะเว อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วีตะราโค วีตะโทโส
วีตะโมโห อะภีรุ อัจฉัมภี อะนุต์ราสี อะปะลายีติ ฯ

อิทะมะโวจะ ภะคะวา อิทัง วัต์วานะ สุคะโต อะถาปะรัง เอตะ-ทะโวจะ สัตถา

อะรัญเญ รุกขะมูเล วา
อะนุสสะเรถะ สัมพุทธัง
โน เจ พุทธัง สะเรยยาถะ
อะถะ ธัมมัง สะเรยยาถะ
โน เจ ธัมมัง สะเรยยาถะ
อะถะ สังฆัง สะเรยยาถะ
เอวัมพุทธัง สะรันตานัง
ภะยัง วา ฉัมภิตัตตัง วา

สุญญาคาเร วะ ภิกขะโว
ภะยัง ตุมหากะ โน สิยา
โลกะเชฏฐัง นะราสะภัง
นิยยานิกัง สุเทสิตัง
นิยยานิกัง สุเทสิตัง
ปุญญักเขตตัง อะนุตตะรัง
ธัมมัง สังฆัญจะ ภิกขะโว
โลมะหังโส นะ เหสสะตีติ ๆ

อาฏานาฏิยะปะริตตั้ง

วิปัสสิสสะ นะมัตถุ
สิขิสสะปี นะมัตถุ
เวสสะภุสสะ นะมัตถุ
นะมัตถุ กะกุสันธัสสะ
โกนาคะมะนัสสะ นะมัตถุ
กัสสะปัสสะจะ นะมัตถุ
อังคีระสัสสะ นะมัตถุ
โย อิมัง ธัมมะมะเทเสสิ
เย จาปี นิพพุตา โลเก
เต ชะนา อะปิสุณา
หิตัง เทวะมะนุสสานัง
วิชชาจะระณะสัมปันนัง
(วิชชาจะระณะสัมปันนัง

นะโม เม สัพพะพุทธานัง
ตัณหังกะโร มะหาวีโร
สะระณังกะโร โลกะหิโต
โกณฑัญโญ ชะนะปาโมกโข
สุมะโน สุมะโน ธีโร
โสภีโต คุณะสัมปันโน
ปะทุโม โลกะปัชโชโต
ปะทุมุตตะโร สัตตะสาโร
สุชาโต สัพพะโลกัคโค
อัตถะทัสสี การุณิโก
สิทธัตโถ อะสะโม โลเก
ปุสโส จะ วะระโท พุทโธ
สีขี สัพพะหิโต สัตถา

จักขุมันตัสสะ สิรีมะโต สัพพะภูตานุกัมปิโน น์หาตะกัสสะ ตะปัสสิโน มาระเสนัปปะมัททิโน พ์ราห์มะณัสสะ วุสีมะโต วิปปะมุตตัสสะ สัพพะธิ สัก์ยะปุตตัสสะ สิรีมะโต สัพพะทุกขาปะนูทะนัง ยะถาภูตั้ง วิปัสสิสุง มะหันตา วีตะสาระทา ยัง นะมัสสันติ โคตะมัง มะหันตั้ง วีตะสาระทั้ง ๆ พุทธัง วันทามะ โคตะมันติ ฯ) อุปปันนานัง มะเหสินัง เมธังกะโร มะหายะโส ที่ปังกะโร ชุตินธะโร มังคะโล ปุริสาสะโภ เราะโต ระติวัฑฒะโน อะโนมะทัสสี ชะนุตตะโม นาระโท วะระสาระถี สุเมโธ อัปปะฏิปุคคะโล ปิยะทัสสี นะราสะโภ ธัมมะทัสสี ตะโมนุโท ติสโส จะ วะทะตั้ง วะโร วิปัสสี จะ อะนูปะโม เวสสะภู สุขะทายะโก

กะกุสันโธ สัตถะวาโห กัสสะโป สิริสัมปันโน

โกนาคะมะโน ระณัญชะโห โคตะโม สัก็ยะปุงคะโว ฯ

สักกัต์วา

สักกัต์วา พุทธะระตะนัง
หิตัง เทวะมะนุสสานัง
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ
สักกัต์วา ธัมมะระตะนัง
ปะริหาหูปะสะมะนัง
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ
สักกัต์วา สังฆะระตะนัง
อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง
นัสสันตุปัททะวา สัพเพ

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก
ระตะนัง พุทธะสะมัง นัตถิ
ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก
ระตะนัง ธัมมะสะมัง นัตถิ
ยังกิญจิ ระตะนัง โลเก
ระตะนัง สังฆะสะมัง นัตถิ

โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
พุทธะเตเชนะ โสตถินา
ทุกขา วูปะสะเมนตุ เต
โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
ธัมมะเตเชนะ โสตถินา
ภะยา วูปะสะเมนตุ เต
โอสะถัง อุตตะมัง วะรัง
สังฆะเตเชนะ โสตถินา
โรคา วูปะสะเมนตุ เต ๆ

พุทโธ เม สะระณัง วะรัง
โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
ธัมโม เม สะระณัง วะรัง
โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
สังโฆ เม สะระณัง วะรัง
โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ

วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต
วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต
วิชชะติ วิวิธัง ปุถุ
ตัส์มา โสตถี ภะวันตุ เต ๆ

อังคุลิมาละปะริตตั้ง

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ๆ เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ๆ ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ๆ เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ๆ ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ๆ เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ๆ

โพชฌังคะปะริตตัง

โพชฌังโค สะติสังขาโต
วิริยัมปีติปัสสัทธิสะมาธุเปกขะโพชฌังคา
มุนินา สัมมะทักขาตา
สังวัตตันติ อะภิญญายะ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

เอกัส์มิง สะมะเย นาโถ
คิลาเน ทุกขิเต ทิส์วา
เต จะ ตัง อะภินันทิต์วา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

เอกะทา ธัมมะราชาปิ
จุนทัตเถเรนะ ตัญเญวะ
สัมโมทิต์วา จะ อาพาธา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ปะหีนา เต จะ อาพาธา มัคคาหะตะกิเลสา วะ เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

รัมมานั้ง วิจะโย ตะถา โพชฌังคา จะ ตะถาปะเร สัตเตเต สัพพะทัสสินา ภาวิตา พะหุลีกะตา นิพพานายะ จะ โพธิยา โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ๆ โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง โพชญังเค สัตตะ เทสะยิ โรคา มุจจิงสุ ตั้งขะเณ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ เคลัญเญนาภิปีหิโต ภะณาเปต์วานะ สาทะรัง ตัมหา วุฏฐาสิ ฐานะโส โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ๆ ติณณันนัมปี มะเหสินัง ปัตตานุปปัตติธัมมะตั้ง โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ๆ

อะภะยะปะริตตั้ง

ยันทุนนิมิตตั้ง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตั้ง
พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ๆ
ยันทุนนิมิตตั้ง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตั้ง
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ๆ
ยันทุนนิมิตตั้ง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตั้ง
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ๆ

เทวะตาอุยโยชะนะคาถา

ทุกขับปัตตา จะ นิททุกขา
โสกับปัตตา จะ นิสโสกา
เอตตาวะตา จะ อัมเหหื
สัพเพ เทวานุโมทันตุ
ทานัง ทะทันตุ สัทธายะ
ภาวะนาภิระตา โหนตุ
สัพเพ พุทธา พะลับปัตตา
อะระหันตานัญจะ เตเชนะ

ภะยัปปัตตา จะ นิพภะยา
โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน
สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง
สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สีลัง รักขันตุ สัพพะทา
คัจฉันตุ เทวะตาคะตา ๆ (หยุด)
ปัจเจกานัญจะ ยัง พะลัง
รักขัง พันธามิ สัพพะโส ๆ

มงคลจักรวาฬใหญ่

สิริธิติมะติเตโชชะยะสิทธิมะหิทธิมะหาคุณาปะริมิตะปุญญาธิการัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสะมัตถัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุท-ธัสสะ ท์วัตติงสะมะหาปุริสะลักขะณานุภาเวนะ อะสีต์ยานุพ์ยัญชะนานุ-ภาเวนะ อัฏฐตตะระสะตะมังคะลานุภาเวนะ ฉัพพัณณะรังสิยานุภาเวนะ เกตุมาลานุภาเวนะ ทะสะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะอุปะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะปะระมัตถะปาระมิตานุภาเวนะ สีละสะมาธิปัญญานุภาเวนะ พุทธานุ-ภาเวนะ ฮัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาเวนะ เตชานุภาเวนะ อิทธานุภาเวนะ พะลานุภาเวนะ เญยยะฮัมมานุภาเวนะ จะตุราสีติสะหัสสะฮัมมักขันธานุ-ภาเวนะ นะวะโลกุตตะระธัมมานุภาเวนะ อัฏฐังคิกะมัคคานุภาเวนะ อัฏฐะ-สะมาปัตติยานุภาเวนะ ฉะหะภิญญานุภาเวนะ จะตุสัจจะญาณานุภาเวนะ ทะสะพะละญาณานุภาเวนะ สัพพัญญุตะญาณานุภาเวนะ เมตตากะรุณา-มุทิตาอุเปกขานุภาเวนะ สัพพะปะริตตานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะสะระณา-นุภาเวนะ ตุย์หัง สัพพะโรคะโสกุปัททะวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา วินัสสันตุ สัพพะอันตะรายาปี วินัสสันตุ สัพพะสังกัปปา ตุย์หัง สะมิชฌันตุ ที่ฆายุตา ตุยหัง โหตุ สะตะวัสสะชีเวนะ สะมังคิโก โหตุ สัพพะทา ๆ อากาสะ-ปัพพะตะวะนะภูมิคังคามะหาสะมุททา อารักขะกา เทวะตา สะทา ตุม์เห อะนุรักขันตุ ฯ

กะวะตุ สัพพะมังคะลัง
สัพพะพุทธานุภาเวนะ
กะวะตุ สัพพะมังคะลัง
สัพพะธัมมานุภาเวนะ
กะวะตุ สัพพะมังคะลัง
สัพพะสังฆานุภาเวนะ

รักขันตุ สัพพะเทวะตา สะทา โสตถี ภะวันตุ เต รักขันตุ สัพพะเทวะตา สะทา โสตถี ภะวันตุ เต รักขันตุ สัพพะเทวะตา สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ๆ

นักขัตตะยักขะภูตานัง ปะริตตัสสานุภาเวนะ นักขัตตะยักขะภูตานัง ปะริตตัสสานุภาเวนะ นักขัตตะยักขะภูตานัง ปะริตตัสสานุภาเวนะ

ปาปัคคะหะนิวาระณา หันต์วา เตสัง อุปัททะเว ปาปัคคะหะนิวาระณา หันต์วา เตสัง อุปัททะเว ปาปัคคะหะนิวาระณา หันต์วา เตสัง อุปัททะเว ฯ

อตุตา หิ อตุตโน นาโถ โก หิ นาโถ ปโร สิยา อตุตนา หิ สุทนุเตน

นาถ์ ลภติ ทุลุลภ์.

ตนแล เป็นที่พึ่งของตน คนอื่น ใครเล่าจะเป็นที่พึ่งได้ ก็บุคคลมีตนฝึกฝนดีแล้ว ย่อมได้ที่พึ่งที่ได้ยาก.

บาลีสยามรัฐ (ขุ.ธ.๒๕/๒๒/๓๖.) ไทย,มจร (ขุ.ธ.๒๕/๑๖๐/๘๒.)

อปฺปกา เต มนุสฺเสสุ เย ชนา ปารคามิโน อถาย์ อิตรา ปชา

้ ตีรเมวานุธาวติ.

ในหมู่มนุษย์ คนที่ถึงฝั่ง (นิพพาน) มีน้อย, ส่วนประชานอกนี้ วิ่งอยู่ตามชายฝั่ง.

บาลีสยามรัฐ (ขุ.ธ.๒๕/๑๖/๒๖.) ไทย,มจร (ขุ.ธ.๒๕/๘๕/๕๕.)

ถวายพรพระ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ (๓ จบ)

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวะติ ๆ

ส์วากขาโต ภะคะวา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตั้ง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ ๆ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ ฯ (หยุด)

พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง
ค์รีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ๆ
มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาหะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทันตะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ๆ
นาหาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ๆ

อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณันตัง ธาวันติโยชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

กัต์วานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินียา จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ๆ

สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง
วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะที่ปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ๆ

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต อิทธูปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ๆ

ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง พ์รัห์มัง วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิธานัง ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ๆ

เอตาปี พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที
หิต์วานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ ๆ

ชะยะปะริตตั้ง

มะหาการุณิโก นาโถ ปูเรต์วา ปาระมี สัพพา เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ ชะยันโต โพธิยา มูเล เอวัง ต์วัง วิชะโย โหหิ อะปะราชิตะปัลลังเก อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุขะโณ สุมุหุตโต จะ ปะทักขิณัง กายะกัมมัง ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะทักขิณานิ กัต์วานะ ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง สัพพะพุทธานุภาเวนะ ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง สัพพะธัมมานุภาเวนะ ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง สัพพะสังฆานุภาเวนะ

หิตายะ สัพพะปาณินัง ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ สัก็ยานัง นันทิวัฑฒะโน ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล สีเส ปะฐะวิโปกขะเร อัคคับปัตโต ปะโมทะติ ฯ สุปะภาตั้ง สุหุฏฐิตั้ง สุยิฏฐัง พ์รัห์มะจาริสุ วาจากัมมัง ปะทักขิณัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ ๆ รักขันตุ สัพพะเทวะตา สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ รักขันตุ สัพพะเทวะตา สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ รักขันตุ สัพพะเทวะตา สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ

ชะยะปะริตตั้ง (ย่อ)

โส อัตถะลัทโธ สุขิโต
อะโรโค สุขิโต โหหิ
สา อัตถะลัทธา สุขิตา
อะโรคา สุขิตา โหหิ
เต อัตถะลัทธา สุขิตา
อะโรคา สุขิตา โหถะ

วิรุฬโห พุทธะสาสะเน
สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ
วิรุฬหา พุทธะสาสะเน
สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ
วิรุฬหา พุทธะสาสะเน
สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ ฯ

ภาค ๕ พระสูตร ปาฐะ คาถา พระอภิธรรม

บทขัดธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสูตร

อะนุตตะรัง อะภิสัมโพธิง
ปะฐะมัง ยัง อะเทเสสิ
สัมมะเทวะ ปะวัตเตนโต
ยัตถากขาตา อุโภ อันตา
จะตูส์วาริยะสัจเจสุ
เทสิตัง ธัมมะราเชนะ
นาเมนะ วิสสุตัง สุตตัง
เวยยากะระณะปาเฐนะ

สัมพุชณิต์วา ตะถาคะโต ชัมมะจักกัง อะนุตตะรัง โลเก อัปปะฏิวัตติยัง ปะฏิปัตติ จะ มัชฌิมา วิสุทธัง ญาณะทัสสะนัง สัมมาสัมโพธิกิตตะนัง ชัมมะจักกัปปะวัตตะนัง สังคีตันตัมภะณามะ เส ๆ

ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสุตตั้ง *

เอวัมเม สุตัง ๆ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา พาราณะสิยัง วิหะระติ อิสิปะตะเน มิคะทาเย ๆ ตัตระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขู อามันเตสิ ๆ เท็วเม ภิกขะเว อันตา ปัพพะชิเตนะ นะ เสวิตัพพา ๆ โย จายัง กาเมสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค หีโน คัมโม โปถุชชะนิโก อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต โย จายัง อัตตะกิละมะถานุโยโค ทุกโข อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต ๆ

เอเตเต ภิกขะเว อุโภ อันเต อะนุปะศัมมะ มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ๆ

กะตะมา จะ สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิ-สัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ๆ

อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค ๆ เสยยะถีทั้ง ๆ สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ๆ

^{*} บาลีสยามรัฐ (วิ.ม.๔/๑๓/๑๗.)

อะยัง โข สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ๆ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง ฯ ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา* มะระณัมปิ ทุกขัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปี ทุกขัง สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา ๆ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ฯ ยายัง ตัณหา โปโนพภะวิกา นั้นทิราคะสะหะคะตา ตัต์ระ ตัต์ราภินันทินี ฯ เสยยะ-ถีทั้ง ๆ กามะตัณหา ภะวะตัณหา วิภะวะตัณหา ๆ

อิทั้ง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง ๆ โย ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะวิราคะนิโรโธ จาโค ปะฏินิสสัคโค มุตติ อะนาละโย ๆ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ๆ อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค ๆ เสยยะถีทั้ง ๆ สัมมาทิฏฐิ สัมมา-สังกัปโป สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมา-สะติ สัมมาสะมาธิ ฯ (หยุด)

อิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตั้ง โข ปะนิทั้ง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญเญยยันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ตั้ง โข ปะนิทั้ง ทุกขั้ง อะริยะสัจจัง ปะริญญาตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา

^{*} ในพระไตรปิฎกฉบับบาลีสยามรัฐ. วิ.ม.๔/๑๔/๑๘. มีพระบาลีว่า พุยาธีปี ทุกฺขา แต่บทนี้ในคัมภีร์วิภังค์ไม่มี-้ในบาลีนิเทศน์แห่งทุกขสัจจ์ ฉะนั้น ในคัมภีร์วิสุทธิมรรคท่านจึงไม่ได้แสดงบทนี้ไว้ในนิเทศน์แห่งทุกขสัจจ์

อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

อิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุส-สุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ๆ

ตั้ง โข ปะนิทั้ง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหาตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ๆ

ตั้ง โข ปะนิทั้ง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหีนั้นติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ๆ

อิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ๆ

ตั้ง โข ปะนิทั้ง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกาตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ๆ

ตั้ง โข ปะนิทั้ง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกะตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ๆ

อิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ๆ

ตั้ง โข ปะนิทั้ง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาเว ตัพพันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ
 ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ๆ
 ตั้ง โข ปะนิทั้ง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาวิตันติ

เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ ฯ

ยาวะกีวัญจะ เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ เอวันติ-ปะริวัฏฏัง ท์วาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ สุวิสุทธัง อะโหสิ ๆ

เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพ์รัห์มะเก สัสสะมะณะพ์ราห์มะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ อะนุตตะรัง สัมมา-สัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง ๆ

ยะโต จะ โข เม ภิกขะว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ เอวันติ-ปะริวัฏฏัง ท์วาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง สุวิสุทธัง อะโหสิ ๆ

อะถาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพ์รัห์มะเก สัส-สะมะณะพ์ราห์มะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ อะนุตตะรัง สัมมา-สัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง ๆ

ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาทิ อะกุปปา เม วิมุตติ อะยะมันติมา ชาติ นัตถิทานิ ปุนัพภะโวติ ฯ

อิทะมะโวจะ ภะคะวา ๆ อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง ๆ อิมัส์มิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัส์มิง ภัญญะมาเน อายัส์มะโต โกณฑัญญัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง ธัมมะจักขุง อุทะปาทิ ยังกิญจิ สะมุทะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติ ๆ

ปะวัตติเต จะ ภะคะวะตา ธัมมะจักเก ภุมมา เทวา สัททะมะนุสสา-เวสุง เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตั้ง อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พ์ราห์มะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พ์รัห์มุนา วา เกนะจิ วา โลกัส์มินติ ฯ (หยุด)

ภุมมานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา

จาตุมมะหาราชิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ จาตุมมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา

ตาวะติงสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ ตาวะติงสานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา

ยามา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ ยามานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา ตุสิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ ตุสิตานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา นิมมานะระตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ นิมมานะระตีนัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา

ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ ปะระนิมมิตะ-วะสะวัตตีนัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา (เมื่อจะสวดย่อเพียงสวรรค์ชั้น ๖ ครั้นสวด มาถึงตรงนี้แล้วสวด พ์รัห์มะกายิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ แล้วลง เอตัม-ภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย ๆลๆ เหมือนกันไปจนจบ)

พ์รัห์มะปาริสัชชา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ พ์รัห์มะปาริสัชชานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา

พ์รัห์มะปะโรหิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ พ์รัห์มะปะโรหิตานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา

มะหาพ์รัห์มา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ มะหาพ์รัห์มานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา

ปะริตตาภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ ปะริตตาภานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา

อัปปะมาณาภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ อัปปะมาณาภานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา

อาภัสสะรา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ อาภัสสะรานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา

ปะริตตะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ ปะริตตะสุภานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา

อัปปะมาณะสุภา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ อัปปะมาณะสุภานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา

สุภะกิณ์หะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ สุภะกิณ์หะกานัง เทวานัง สัททั้ง สูต์วา

อะสัญญิสัตตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ อะสัญญิสัตตานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา

เวหัปผะลา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ เวหัปผะลานัง เทวานัง สัททั้ง สต์วา

อะวิหา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ อะวิหานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา อะตัปปา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ อะตัปปานัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา

สุทัสสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ สุทัสสานัง เทวานัง สัททั้ง สูต์วา

สุทัสสี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ สุทัสสีนัง เทวานัง สัททั้ง สุต์วา อะกะนิฏฐะกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ๆ

เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตั้ง อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พ์ราห์มะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พ์รัห์มุนา วา เกนะจิ วา โลกัส์มินติ ฯ (หยุด)

อิติหะ เตนะ ขะเณนะ เตนะ มุหุตเตนะ ยาวะ พ์รัห์มะโลกา สัทโท อัพภุคคัจฉิ ๆ อะยัญจะ ทะสะสะหัสสี โลกะธาตุ สังกัมปิ สัมปะกัมปิ สัมปะเวธิ ๆ อัปปะมาโณ จะ โอหาโร โอภาโส โลเก ปาตุระโหสิ อะติก-กัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง ๆ

อะถะโข ภะคะวา อุทานัง อุทาเนสิ อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญ อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญติ ฯ

อิติหิทั้ง อายัส์มะโต โกณฑัญญัสสะ อัญญาโกณฑัญโญเต็ววะ นามัง อะโหสีติ ๆ

อะนัตตะลักขะณะสุตตัง *

เอวัมเม สุตัง ๆ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา พาราณะสิยัง วิหะระติ อิสิปะตะเน มิคะทาเย ๆ ตัต์ระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขู อามันเตสิ ๆ

รูปัง ภิกขะเว อะนัตตา ๆ รูปัญจะ หิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสะ นะยิทัง รูปัง อาพาธายะ สังวัตเตยยะ ลัพเภถะ จะ รูเป เอวัง เม รูปัง โหตุ เอวัง เม รูปัง มา อะโหสีติ ๆ ยัส์มา จะ โข ภิกขะเว รูปัง อะนัตตา ตัส์มา รูปัง อาพาธายะ สังวัตตะติ นะ จะ ลัพภะติ รูเป เอวัง เม รูปัง โหตุ เอวัง เม รูปัง มา อะโหสีติ ๆ

เวทะนา อะนัตตา ๆ เวทะนา จะ หิทั้ง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสะ นะยิทั้ง เวทะนา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ ลัพเภถะ จะ เวทะนายะ เอวัง เม เวทะนา มา อะโหสีติ ๆ ยัส์มา จะ โข ภิกขะเว เวทะนา อะนัตตา ตัส์มา เวทะนา อาพาธายะ สังวัตตะติ นะ จะ ลัพภะติ เวทะนายะ เอวัง เม เวทะนา โหตุ เอวัง เม เวทะนา มา อะโหสีติ ๆ

สัญญา อะนัตตา ๆ สัญญา จะ หิทั้ง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสะ นะยิทัง สัญญา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ ลัพเภถะ จะ สัญญายะ เอวัง เม สัญญา โหตุ เอวัง เม สัญญา มา อะโหสีติ ๆ ยัส์มา จะ โข ภิกขะเว สัญญา อะนัตตา ตัส์มา สัญญา อาพาธายะ สังวัตตะติ นะ จะ ลัพภะติ สัญญายะ เอวัง เม สัญญา โหตุ เอวัง เม สัญญา มา อะโหสีติ ๆ

สังขารา อะนัตตา ๆ สังขารา จะ หิทั้ง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสังสุ นะยิทั้ง สังขารา อาพาธายะ สังวัตเตยยุง ลัพเภถะ จะ สังขาเรสุ เอวัง เม สังขารา โหนตุ เอวัง เม สังขารา มา อะเหสุนติ ๆ ยัส์มา จะ โข ภิกขะเว สังขารา อะนัตตา ตัส์มา สังขารา อาพาธายะ สังวัตตันติ นะ จะ ลัพภะติ สังขาเรสุ เอวัง เม สังขารา โหนตุ เอวัง เม สังขารา มา อะเหสุนติ ๆ

^{*} บาลีสยามรัฐ (วิ.ม.๔/๒๐/๒๔.)

วิญญาณัง อะนัตตา ๆ วิญญาณัญจะ หิทั้ง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสะ นะยิทั้ง วิญญาณัง อาพาธายะ สังวัตเตยยะ ลัพเภถะ จะ วิญญาเณ เอวัง เม วิญญาณัง โหตุ เอวัง เม วิญญาณัง มา อะโหสีติ ฯ ยัส์มา จะ โข ภิกขะเว วิญญาณัง อะนัตตา ตัส์มา วิญญาณัง อาพาธายะ สังวัตตะติ นะ จะ ลัพภะติ วิญญาเณ เอวัง เม วิญญาณัง โหตุ เอวัง เม วิญญาณัง มา อะโหสีติ ฯ (หยุด)

ตั้ง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว รูปัง นิจจัง วา อะนิจจัง วาติ ๆ อะนิจจัง ภันเต ฯ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตั้ง สุขัง วาติ ฯ ทุกขัง ภันเต ๆ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง เอตั้ง มะมะ เอโสหะมัส์มิ เอโส เม อัตตาติ ๆ โน เหตัง ภันเต ฯ

ตั้ง กิ้ง มัญญะถะ ภิกขะเว เวทะนา นิจจา วา อะนิจจา วาติ ๆ อะนิจจา ภันเต ๆ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตั้ง สุขัง วาติ ๆ ทุกขัง ภันเต ๆ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง เอตั้ง มะมะ เอโสหะมัส์มิ เอโส เม อัตตาติ ๆ โน เหตัง ภันเต ฯ

ตั้ง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว สัญญา นิจจา วา อะนิจจา วาติ ๆ อะนิจจา ภันเต ๆ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตั้ง สุขัง วาติ ๆ ทุกขัง ภันเต ๆ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง เอตัง มะมะ เอโสหะมัส์มิ เอโส เม อัตตาติ ๆ โน เหตัง ภันเต ฯ

ตั้ง กิ้ง มัญญะถะ ภิกขะเว สังขารา นิจจา วา อะนิจจา วาติ ฯ อะนิจจา ภันเต ฯ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ ฯ ทุกขัง ภันเต ๆ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สะมะนุ-ปัสสิตุง เอตัง มะมะ เอโสหะมัส์มิ เอโส เม อัตตาติ ๆ โน เหตัง ภันเต ๆ

ตั้ง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว วิญญาณัง นิจจัง วา อะนิจจัง วาติ ๆ อะนิจจัง ภันเต ๆ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ ๆ ทุกขัง ภันเต ๆ ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง เอตัง มะมะ เอโสหะมัส์มิ เอโส เม อัตตาติ ๆ โน เหตัง ภันเต ๆ

ตัส์มาติหะ ภิกขะเว ยังกิญจิ รูปัง อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนัง อัชฌัตตัง วา พะหิทธา วา โอหาริกัง วา สุขุมัง วา หีนัง วา ปะณีตัง วา ยันทูเร สันติเก วา สัพพัง รูปัง เนตัง มะมะ เนโสหะมัส์มิ นะ เมโส อัตตาติ ๆ เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง ๆ

ยา กาจิ เวทะนา อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนา อัชฌัตตา วา พะหิทธา วา โอหาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ปะณีตา วา ยา ทูเร สันติเก วา สัพพา เวทะนา เนตัง มะมะ เนโสหะมัส์มิ นะ เมโส อัตตาติ ๆ เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง ๆ

ยา กาจิ สัญญา อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนา อัชฌัตตา วา พะหิทธา วา โอหาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ปะณีตา วา ยา ทูเร สันติเก วา สัพพา สัญญา เนตัง มะมะ เนโสหะมัส์มิ นะ เมโส อัตตาติ ๆ เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง ๆ

เย เกจิ สังขารา อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนา อัชฌัตตา วา พะหิทธา วา โอหาริกา วา สุขุมา วา หีนา วา ปะณีตา วา เย ทูเร สันติเก วา สัพเพ สังขารา เนตัง มะมะ เนโสหะมัส์มิ นะ เมโส อัตตาติ ๆ เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง ๆ

ยังกิญจิ วิญญาณัง อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนัง อัชฌัตตัง วา พะหิทธา วา โอหาริกัง วา สุขุมัง วา หีนัง วา ปะณีตัง วา ยันทูเร สันติเก วา สัพพัง วิญญาณัง เนตัง มะมะ เนโสหะมัส์มิ นะ เมโส อัตตาติ ๆ เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง ๆ (หยุด)

เอวัง ปัสสัง ภิกขะเว สุต์วา อะริยะสาวะโก รูปัส์มิงปิ นิพพินทะติ เวทะนายะปิ นิพพินทะติ สัญญายะปิ นิพพินทะติ สังขาเรสุปิ นิพพินทะติ วิญญาณัส์มิงปิ นิพพินทะติ ๆ นิพพินทัง วิรัชชะติ ๆ วิราคา วิมุจจะติ ๆ วิมุตตัส์มิง วิมุตตะมิติ ญาณัง โหติ ขีณา ชาติ วุสิตัง พ์รัห์มะจะริยัง

กะตั้ง กะระณียัง นาปะรัง อิตถัตตายาติ ปะชานาตีติ ฯ

อิทะมะโวจะ ภะคะวา ๆ อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง ๆ อิมัส์มิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัส์มิง ภัญญะมาเน ปัญจะวัคคิยานัง ภิกขูนัง อะนุปาทายะ อาสะเวหิ จิตตานิ วิมุจจิงสูติ ๆ

อาทิตตะปะริยายะสุตตั้ง *

เอวัมเม สุตัง ๆ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา คะยายัง วิหะระติ คะยาสีเส สัทธิง ภิกขุสะหัสเสนะ ๆ

ตัต์ระ โข ภะคะวา ภิกขู อามันเตสิ ฯ

สัพพัง ภิกขะเว อาทิตตั้ง ฯ กิญจะ ภิกขะเว สัพพัง อาทิตตั้ง ฯ จักขุง ภิกขะเว อาทิตตัง รูปา อาทิตตา จักขุวิญญาณัง อาทิตตัง จักขุสัมผัสโส อาทิตโต ยัมปิทั้ง จักขุสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เกนะ อาทิตตั้ง ๆ อาทิตตั้ง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา อาทิตตั้ง ชาติยา ชะรามะระเณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ วะทามิ ฯ

โสตัง อาทิตตัง สัททา อาทิตตา โสตะวิญญาณัง อาทิตตัง โสตะสัมผัสโส อาทิตโต ยัมปิทั้ง โสตะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ๆ เกนะ อาทิตตั้ง ๆ อาทิตตั้ง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา อาทิตตั้ง ชาติยา ชะรามะระเณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ วะทามิ ฯ

ฆานัง อาทิตตัง คันธา อาทิตตา ฆานะวิญญาณัง อาทิตตัง ฆานะสัมผัสโส อาทิตโต ยัมปิทั้ง ฆานะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ๆ เกนะ อาทิตตั้ง ๆ อาทิตตั้ง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา อาทิตตั้ง

^{*} บาลีสยามรัฐ (วิ.ม.๔/๕๕/๖๒.)

ชาติยา ชะรามะระเณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ วะทามิ ๆ

ชิวหา อาทิตตา ระสา อาทิตตา ชิวหาวิญญาณัง อาทิตตัง ชิวหาสัมผัสโส อาทิตโต ยัมปิทัง ชิวหาสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เกนะ อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ วะทามิ ฯ

กาโย อาทิตโต โผฏฐัพพา อาทิตตา กายะวิญญาณัง อาทิตตัง กายะสัมผัสโส อาทิตโต ยัมปีทั้ง กายะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตั้ง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัมปี อาทิตตั้ง ฯ เกนะ อาทิตตั้ง ฯ อาทิตตั้ง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา อาทิตตั้ง ชาติยา ชะรามะระเณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ วะทามิ ฯ

มะโน อาทิตโต ธัมมา อาทิตตา มะโนวิญญาณัง อาทิตตัง มะโนสัมผัสโส อาทิตโต ยัมปิทัง มะโนสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เกนะ อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ วะทามิ ฯ (หยุด)

เอวัง ปัสสัง ภิกขะเว สุต์วา อะริยะสาวะโก

จักขุส์มิงปิ นิพพินทะติ รูเปสุปิ นิพพินทะติ จักขุวิญญาเณปิ นิพพินทะติ จักขุสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัส์มิงปิ นิพพินทะติ ๆ

โสตัส์มิงปิ นิพพินทะติ สัทเทสุปิ นิพพินทะติ โสตะวิญญาเณปิ นิพพินทะติ โสตะสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ ยัมปิทัง โสตะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัส์มิงปิ นิพพินทะติ ฯ

ฆานัส์มิงปี นิพพินทะติ คันเธสุปี นิพพินทะติ ฆานะวิญญาเณปี นิพพินทะติ ฆานะสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ ยัมปิทั้ง ฆานะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัส์มิงปิ นิพพินทะติ ฯ

ชิวหายะปี นิพพินทะติ ระเสสุปิ นิพพินทะติ ชิวหาวิญญาเณปิ นิพพินทะติ ชิวหาสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ ยัมปิทั้ง ชิวหาสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตั้ง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัส์มิงปิ นิพพินทะติ ฯ

กายัส์มิงปี นิพพินทะติ โผฏฐัพเพสุปิ นิพพินทะติ กายะวิญญาเณปี นิพพินทะติ กายะสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ ยัมปิทั้ง กายะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัส์มิงปิ นิพพินทะติ ฯ

มะนัส์มิงปี นิพพินทะติ ฮัมเมสุปี นิพพินทะติ มะโนวิญญาเณปี นิพพินทะติ มะโนสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ ยัมปิทั้ง มะโนสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา ตัส์มิงปิ าโพพินทะติ ฯ

นิพพินทั้ง วิรัชชะติ ฯ วิราคา วิมุจจะติ ฯ วิมุตตัส์มิง วิมุตตะมิติ ญาณัง โหติ ขีณา ชาติ วุสิตัง พ์รัห์มะจะริยัง กะตัง กะระณียัง นาปะรัง อิตถัตตายาติ ปะชานาตีติ ฯ

อิทะมะโวจะ ภะคะวา ฯ อัตตะมะนา เต ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง ๆ

อิมัส์มิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัส์มิง ภัญญะมาเน ตัสสะ ภิกขุ-สะหัสสัสสะ อะนุปาทายะ อาสะเวหิ จิตตานิ วิมุจจิงสูติ ฯ

สีลุทเทสะปาฐะ

ภาสิตะมิทั้ง เตนะ ภะคะวาตา ชานะตา ปัสสะตา อะระหะตา สัมมาสัมพุทเธนะ สัมปันนะสีลา ภิกขะเว วิหะระถะ สัมปันนะปาฏิโมกขา ปาฏิโมกขะสังวะระสังวุตา วิหะระถะ อาจาระโคจะระสัมปันนา อะณุมัตเตสุ วัชเชสุ ภะยะทัสสาวี สะมาทายะ สิกขะถะ สิกขาปะเทสูติ ตัส์มาติหัมเหหิ สิกขิตัพพัง สัมปันนะสีลา วิหะริสสามะ สัมปันนะปาฏิโมกขา ปาฏิโมกขะสังวะระสังวุตา วิหะริสสามะ อาจาระโคจะระสัมปันนา อะณุมัตเตสุ วัชเชสุ ภะยะทัสสาวี สะมาทายะ สิกขิสสามะ สิกขาปะเทสูติ ๆ เอวัญหิ โน สิกขิตัพพัง ๆ

ตายะนะสุตตั้ง

ฉินทะ โสตัง ปะรักกัมมะ นัปปะหายะ มุนิ กาเม กะยิรา เจ กะยิราเถนัง สิถิโล หิ ปะริพพาโช อะกะตัง ทุกกะฏัง เสยโย กะตัญจะ สุกะตัง เสยโย กุโส ยะถา ทุคคะหิโต สามัญญัง ทุปปะรามัตถัง ยังกิญจิ สิถิลัง กัมมัง สังกัสสะรัง พ์รัห์มะจะริยัง

กาเม ปะนูทะ พ์ราห์มะณะ
เนกัตตะมุปะปัชชะติ
ทัสหะเมนัง ปะรักกะเม
ภิยโย อากิระเต ระชัง
ปัจฉา ตัปปะติ ทุกกะฏัง
ยัง กัต์วา นานุตัปปะติ
หัตถะเมวานุกันตะติ
นิระยายูปะกัฑฒะติ
สังกิลิฏฐัญจะ ยัง วะตัง
นะ ตัง โหติ มะหัปผะลันติ ๆ

ปัพพะโตปะมะคาถา

ยะถาปี เสลา วิปุลา
สะมันตา อะนุปะริเยยยุง
เอวัง ชะรา จะ มัจจุ จะ
ขัตติเย พ์ราห์มะเณ เวสเส
นะ กิญจิ ปะริวัชเชติ
นะ ตัตถะ หัตถีนัง ภูมิ
นะ จาปี มันตะยุทเธนะ
ตัส์มา หิ ปัณฑิโต โปโส
พุทเธ ธัมเม จะ สังเฆ จะ
โย ธัมมะจารี กาเยนะ
อิเธวะ นัง ปะสังสันติ

นะภัง อาหัจจะ ปัพพะตา
นิปโปเถนตา จะตุททิสา
อะธิวัตตันติ ปาณิโน
สุทเท จัณฑาละปุกกุเส
สัพพะเมวาภิมัททะติ
นะ ระถานัง นะ ปัตติยา
สักกา เชตุง ธะเนนะ วา
สัมปัสสัง อัตถะมัตตะโน
ธีโร สัทธัง นิเวสะเย
วาจายะ อุทะ เจตะสา
เปจจะ สัคเค ปะโมทะติ ฯ

อะริยะธะนะคาถา

ยัสสะ สัทธา ตะถาคะเต
สีลัญจะ ยัสสะ กัล์ยาณัง
สังเฆ ปะสาโท ยัสสัตถิ
อะทะลิทโทติ ตัง อาหุ
ตัส์มา สัทธัญจะ สีลัญจะ
อะนุยุญเชถะ เมธาวี

อะจะลา สุปะติฏฐิตา
อะริยะกันตัง ปะสังสิตัง
อุชุภูตัญจะ ทัสสะนัง
อะโมฆันตัสสะ ชีวิตัง
ปะสาทัง ธัมมะทัสสะนัง
สะรัง พุทธานะ สาสะนันติ ๆ

บทขัดธัมมะนิยามะสูตร

ยัง เว นิพพานะญาณัสสะ ตัสเสวะ วิสะยีภูตา อะนิจจะตา ทุกขะตา จะ ตัสสา ปะกาสะกัง สุตตัง สารูนัง ญาณะจาเรนะ โยนิโส ปะฏิปัต์ยัตถัง

ญาณัง ปุพเพ ปะวัตตะเต ยายัง ธัมมะนิยามะตา สัพเพสัง จะ อะนัตตะตา ยัง สัมพุทเธนะ ภาสิตัง ยะถา พุทเธนะ เทสิตัง ตั้ง สุตตันตั้ง ภะณามะ เส ฯ

ธัมมะนิยามะสุตตั้ง

เอวัมเม สุตัง ๆ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม ๆ ตัต์ระ โข ภะคะวา ภิกขู อามันเตสิ ภิกขะโวติ ฯ ภะทันเตติ เต ภิกขู ภะคะวะโต ปัจจัสโสสุง ฯ ภะคะวา เอตะทะโวจะ

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง ฐิตา วะ สา ธาตุ ธัมมัฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ ๆ ตั้ง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชฌะติ อะภิสะเมติ อะภิสัมพุชฌิต์วา อะภิสะเมต์วา อาจิกขะติ เทเสติ ปัญญะเปติ ปัฏฐะเปติ วิวะระติ วิภะชะติ อุตตานีกะโรติ สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ ฯ

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง ฐิตา วะ สา ธาตุ ธัมมัฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา สัพเพ สังขารา ทุกขาติ ๆ ตั้ง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ อะภิสัมพุชณิต์วา อะภิสะเมต์วา อาจิกขะติ เทเสติ ปัญญะเปติ ปัฏฐะเปติ วิวะระติ วิภะชะติ อุตตานีกะโรติ สัพเพ สังขารา ทุกขาติ ฯ

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง ฐิตา วะ สา ธาตุ ฮัมมัฏฐิตะตา ฮัมมะนิยามะตา สัพเพ ฮัมมา อะนัตตาติ ๆ ตั้ง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ อะภิสัมพุชณิต์วา อะภิสะเมต์วา อาจิกขะติ เทเสติ ปัญญะเปติ ปัฏฐะเปติ วิวะระติ วิภะชะติ อุตตานีกะโรติ สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ ฯ อิทะมะโว จะ ภะคะวา ฯ อัตตะ-มะนา เต ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุนติ ฯ

ติลักขะณาทิคาถา

สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข สัพเพ สังขารา ทุกขาติ อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข สัพเพ รัมมา อะนัตตาติ อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข อัปปะกา เต มะนุสเสสุ อะถายัง อิตะรา ปะชา เย จะ โข สัมมะทักขาเต เต ชะนา ปาระเมสสันติ กัณหัง ฮัมมัง วิปปะหายะ โอกา อะโนกะมาคัมมะ ตัตราภิระติมิจเฉยยะ ปะริโยทะเปยยะ อัตตานัง เยสัง สัมโพธิยังเคสุ อาทานะปะฏินิสสัคเค ขีณาสะวา ชุติมันโต

ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ เอสะ มัคโค วิสุทธิยา ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ เอสะ มัคโค วิสุทธิยา ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ เอสะ มัคโค วิสุทธิยา เย ชะนา ปาระคามิโน ์ ตีระเมวานุธาวะติ รัมเม รัมมานุวัตติโน มัจจุเธยยัง สุทุตตะรัง สุกกัง ภาเวละ ปัณฑิโต วิเวเก ยัตถะ ทูระมัง หิต์วา กาเม อะกิญจะโน จิตตัก์เลเสหิ ปัณฑิโต สัมมา จิตตั้ง สุภาวิตั้ง อะนุปาทายะ เย ระตา เต โลเก ปะรินิพพุตาติ ฯ

วายเมเถว ปุริโส ยาว อตุถสฺส นิปฺปทา.
บุรุษพึงพยายามไปกว่าจะสำเร็จประโยชน์.

บาลีสยามรัฐ (ส์.ส.๑๕/๘๙๑/๓๓๐.)

ปะฏิจจะสะมุปปาทะปาฐะ

อะวิชชาปัจจะยา สังขารา สังขาระปัจจะยา วิญญาณัง วิญญาณะ-ปัจจะยา นามะรูปัง นามะรูปะปัจจะยา สะหายะตะนัง สะหายะตะนะ-ปัจจะยา ผัสโส ผัสสะปัจจะยา เวทะนา เวทะนาปัจจะยา ตัณหา ตัณหาปัจจะยา อุปาทานัง อุปาทานะปัจจะยา ภะโว ภะวะปัจจะยา ชาติ ชาติปัจจะยา ชะรามะระณัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา สัมภะวันติ ๆ เอวะเมตัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ สะมุทะโย โหติ ๆ

อะวิชชายะเต็ววะ อะเสสะวิราคะนิโรธา สังขาระนิโรโธ สังขาระนิโรธา วิญญาณะนิโรโธ วิญญาณะนิโรธา นามะรูปะนิโรโธ นามะรูปะนิโรธา สะพายะตะนะนิโรโธ สะพายะตะนะนิโรธา ผัสสะนิโรโธ ผัสสะนิโรธา เวทะนานิโรโธ เวทะนานิโรธา ตัณหานิโรโธ ตัณหานิโรธา อุปาทานะนิโรโธ อุปาทานะนิโรธา ภะวะนิโรโธ ภะวะนิโรธา ชาตินิโรโธ ชาตินิโรธา ชะรา-มะระณัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา นิรุชฌันติ ฯ เอวะเมตัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ นิโรโธ โหติ ฯ

พุทธะอุทานะคาถา

ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา อาตาปิโน ฌายะโต พ์ราห์มะณัสสะ อะถัสสะ กังขา วะปะยันติ สัพพา ยะโต ปะชานาติ สะเหตุธัมมัง ฯ ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา อาตาปิโน ฌายะโต พ์ราห์มะณัสสะ อะถัสสะ กังขา วะปะยันติ สัพพา

ยะโต ขะยัง ปัจจะยานัง อะเวทิ ฯ ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา อาตาปิโน ฌายะโต พ์ราห์มะณัสสะ วิธูปะยัง ติฏฐะติ มาระเสนัง

สูโรวะ โอภาสะยะมันตะลิกขันติ ฯ

ภัทเทกะรัตตะคาถา

อะตีตั้ง นานวาคะเมยยะ ยะทะตีตัมปะหีนันตั้ง ปัจจุปปันนัญจะ โย ธัมมัง อะสังหิรัง อะสังกุปปัง อัชเชวะ กิจจะมาตัปปัง นะ หิ โน สังคะรันเตนะ เอวัง วิหาริมาตาปิง ตั้ง เว ภัทเทกะรัตโตติ นัปปะฏิกังเข อะนาคะตัง
อัปปัตตัญจะ อะนาคะตัง
ตัตถะ ตัตถะ วิปัสสะติ
ตัง วิทธา มะนุห์รูหะเย
โก ชัญญา มะระณัง สุเว
มะหาเสเนนะ มัจจุนา
อะโหรัตตะมะตันทิตัง
สันโต อาจิกขะเต มุนีติ ๆ

พระวินัย

ยันเดนะ ภะคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อะระหะตา สัมมาสัมพุทเธนะ ปะฐะมัง ปาราชิกัง กัตถะ ปัญญัตตันติ ๆ เวสาลิยัง ปัญญัตตันติ ๆ กัง อารัพภาติ ๆ สุทินนัง กะลันทะปุตตัง อารัพภาติ ๆ กิส์มิง วัตถุส์มินติ ๆ สุทินโน กะลันทะปุตโต ปุราณะทุติยิกายะ เมถุนัง ธังมัง ปะฏิเสวิ ตัส์มิง วัตถุส์มินติ ๆ

เตนะ สะมะเยนะ พุทโธ ภะคะวา เวรัญชายัง วิหะระติ นะเหรุ-ปุจิมันทะมูเล มะหะตา ภิกขุสังเฆนะ สัทธิง ปัญจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิ ๆ

อัสโสสิ โข เวรัญโช พ์ราห์มะโณ สะมะโณ ขะลุ โภ โคตะโม สัก์ยะปุตโต สัก์ยะกุลา ปัพพะชิโต เวรัญชายัง วิหะระติ นะเหรุปุจิมันทะมูเล มะหะตา ภิกขุสังเฆนะ สัทธิง ปัญจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิ ๆ

ตั้งโข ปะนะ ภะวันตั้ง โคตะมั้ง เอวัง กัล์ยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะ-สัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะ-มะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ ๆ

โส อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพ์รัห์มะกัง สัสสะมะณะ-พ์ราห์มะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัต์วา ปะเวเทติ โส ธัมมัง เทเสติ อาทิกัล์ยาณัง มัชเฌกัล์ยาณัง ปริโยสานะกัล์ยาณัง สาตถัง สะพ์ยัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พ์รัห์มะจะริยัง ปะกาเสติ ๆ

สาธุ โข ปะนะ ตะถารูปานัง อะระหะตั้ง ทัสสะนัง โหตีติ ๆ

พระสูตร

เอวัมเม สุตั้ง ๆ เอกัง สะมะยัง ภะคะวา อันตะรา จะ ราชะคะหัง อันตะรา จะ นาลันทั้ง อัทธานะมัคคะปะฏิปันโน โหติ มะหะตา ภิกขุ-สังเฆนะ สัทธิง ปัญจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิ ๆ สุปปิโยปิ โข ปะริพพาชะโก อันตะรา จะ ราชะคะหัง อันตะรา จะ นาลันทั้ง อัทธานะมัคคะปะฏิปันโน โหติ สัทธิง อันเตวาสินา พ์รัห์มะทัตเตนะ มาณะเวนะ ๆ ตัต์ระ สุทั้ง สุปปิโย ปะริพพาชะโก อะเนกะปะริยาเยนะ พุทธัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ รัมมัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ สังฆัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ ฯ สุปปิยัสสะ ปะนะ ปะริพพาชะกัสสะ อันเตวาสี พ์รัห์มะทัตโต มาณะโว อะเนกะ-ปะริยาเยนะ พุทธัสสะ วัณณัง ภาสะติ ธัมมัสสะ วัณณัง ภาสะติ สังฆัสสะ วัณณัง ภาสะติ ฯ อิติหะ เต อุโภ อาจะริยันเตวาสี อัญญะ-มัญญัสสะ อุชุวิปัจจะนิกะวาทา ภะคะวันตั้ง ปิฏฐิโต ปิฏฐิโต อะนุพันธา โหนติ ภิกขุสังฆัญจะ ๆ

พระสังคิณี

กุสะลา ธัมมา อะกุสะลา ธัมมา อัพ์ยากะตา ธัมมา ๆ กะตะเม ธัมมา กุสะลา ๆ ยัส์มิง สะมะเย กามาวะจะรัง กุสะลัง จิตตัง อุปปันนัง โหติ โสมะนัสสะสะหะคะตั้ง ญาณะสัมปะยุตตั้ง รูปารัมมะณัง วา สัททา-รัมมะณัง วา คันธารัมมะณัง วา ระสารัมมะณัง วา โผฏฐัพพารัมมะณัง วา ธัมมารัมมะณัง วา ยัง ยัง วา ปะนารัพภะ ตัส์มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ เย วา ปะนะ ตัส์มิง สะมะเย อัญเญปิ อัตถิ ปะฏิจจะสะมุปปันนา อะรูปิโน ธัมมา อิเม ธัมมา กุสะลา ๆ

พระวิภังค์

ปัญจักขันธา รูปักขันโธ เวทะนากขันโธ สัญญากขันโธ สังขารักขันโธ วิญญาณักขันโธ ๆ ตัตถะ กะตะโม รูปักขันโธ ๆ ยังกิญจิ รูปัง อะตีตา-นาคะตะปัจจุปปันนัง อัชฌัตตัง วา พะหิทธา วา โอหาริกัง วา สุขุมัง วา หีนัง วา ปะณีตัง วา ยัง ทูเร วา สันติเก วา ตะเทกัชฌัง อะภิสัญญูหิต์วา อะภิสังขิปิต์วา อะยัง วุจจะติ รูปักขันโธ ๆ

พระธาตุกะถา

สังคะโห อะสังคะโห ๆ สังคะหิเตนะ อะสังคะหิตัง อะสังคะหิเตนะ สังคะหิตัง สังคะหิเตนะ สังคะหิตัง อะสังคะหิเตนะ อะสังคะหิตัง ๆ สัมปะโยโค วิปปะโยโค ๆ สัมปะยุตเตนะ วิปปะยุตตัง วิปปะยุตเตนะ สัมปะยุตตัง อะสังคะหิตัง ๆ

พระปุคคะละปัญญัตติ

ฉะ ปัญญัตติโย ขันธะปัญญัตติ อายะตะนะปัญญัตติ ธาตุปัญญัตติ สัจจะปัญญัตติ อินท์ริยะปัญญัตติ ปุคคะละปัญญัตติ ๆ กิตตาวะตา ปุคคะลานัง ปุคคะละปัญญัตติ ๆ สะมะยะวิมุตโต อะสะมะยะวิมุตโต กุปปะธัมโม อะกุปปะธัมโม ปะริหานะธัมโม อะปะริหานะธัมโม เจตะนาภัพโพ อะนุรักขะนาภัพโพ ปุถุชชะโน โคต์ระภู ภะยูปะระโต อะภะยูปะระโต ภัพพาคะมะโน อะภัพพาคะมะโน นิยะโต อะนิยะโต ปะฏิปันนะโก ผะเลฏฐิโต อะระหา อะระหัตตายะ ปะฏิปันโน ๆ

พระกะถาวัตถุ

ปุคคะโล อุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนาติ อามันตา ๆ โย สัจฉิกัตโถ ปะระมัตโถ ตะโต โส ปุคคะโล อุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะ-ปะระมัตเถนาติ ๆ นะ เหว้ง วัตตัพเพ ๆ อาชานาหิ นิคคะหัง หัญจิ ปุคคะโล อุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนะ เตนะ วะตะ เร วัตตัพเพ โย สัจฉิกัตโถ ปะระมัตโถ ตะโต โส ปุคคะโล อุปะลัพภะติ สัจฉิกัตถะ-ปะระมัตเถนาติ มิจฉา ฯ

พระยะมะกะ

เย เกจิ กุสะลา ฮัมมา สัพเพ เต กุสะละมูลา ๆ เย วา ปะนะ กุสะละมูลา สัพเพ เต ธัมมา กุสะลา ๆ เย เกจิ กุสะลา ธัมมา สัพเพ เต กุสะละมูเลนะ เอกะมูลา ๆ เย วา ปะนะ กุสะละมูเลนะ เอกะมูลา สัพเพ เต ธัมมา กุสะลา ๆ

พระมะหาปัฏฐาน

เหตุปัจจะโย อารัมมะณะปัจจะโย อะธิปะติปัจจะโย อะนั้นตะระ-ปัจจะโย สะมะนั้นตะระปัจจะโย สะหะชาตะปัจจะโย อัญญะมัญญะปัจจะโย นิสสะยะปัจจะโย อุปะนิสสะยะปัจจะโย ปุเรชาตะปัจจะโย ปัจฉาชาตะ-้ปัจจะโย อาเสวะนะปัจจะโย กัมมะปัจจะโย วิปากะปัจจะโย อาหาระปัจจะโย อินท์ริยะปัจจะโย ฌานะปัจจะโย มัคคะปัจจะโย สัมปะยุตตะปัจจะโย วิปปะยุตตะปัจจะโย อัตถิปัจจะโย นัตถิปัจจะโย วิคะตะปัจจะโย อะวิคะตะ-ปัจจะโย ๆ

รัมมะสังคิณีมาติกา

กุสะลา ซัมมา อะกุสะลา ซัมมา อัพ์ยากะตา ซัมมา ๆ

สุขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตา ธัมมา ทุกขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตา ธัมมา อะทุกขะมะสุขายะ เวทะนายะ สัปปะยุตตา ธัมมา ๆ อุปาทินนุปาทานิยา ธัมมา อะนุปาทินนุปาทานิยา ธัมมา อะนุปา-ทินนานุปาทานิยา ฮัมมา ฯ

สังกิลิฏฐะสังกิเลสิกา ธัมมา อะสังกิลิฏฐะสังกิเลสิกา ธัมมา อะสังกิลิฏฐา-สังกิเลสิกา รัมมา ๆ

สะวิตักกะสะวิจารา ชัมมา อะวิตักกะวิจาระมัตตา ชัมมา อะวิตักกา-วิจารา รัมมา ๆ

ปิติสะหะคะตา ธัมมา สุขะสะหะคะตา ธัมมา อุเปกขาสะหะคะตา รัมมา **ๆ**

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพา ธัมมา ภาวะนายะ ปะหาตัพพา ธัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะ ภาวะนายะ ปะหาตัพพา ธัมมา ๆ

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพะเหตุกา ธัมมา ภาวะนายะ ปะหาตัพพะเหตุกา รัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะ ภาวะนายะ ปะหาตัพพะเหตุกา ธัมมา ฯ

อาจะยะคามิโน ธัมมา อะปะจะยะคามิโน ธัมมา เนวาจะยะคามิโน นาปะจะยะคามิโน ธัมมา ๆ

เสกขา ธัมมา อะเสกขา ธัมมา เนวะเสกขานาเสกขา ธัมมา ๆ ปะริตตารัมมะณา ธัมมา มะหัคคะตารัมมะณา ธัมมา อัปปะมาณา-

รัมมะณา ธัมมา ๆ

หีนา ธัมมา มัชฌิมา ธัมมา ปะณีตา ธัมมา ๆ มิจฉัตตะนิยะตา รัมมา สัมมัตตะนิยะตา รัมมา อะนิยะตา รัมมา ๆ มัคคารัมมะณา ธัมมา มัคคะเหตุกา ธัมมา มัคคาธิปะติโน ธัมมา ๆ อุปปันนา ธัมมา อะนุปปันนา ธัมมา อุปปาทิโน ธัมมา ๆ

อะตีตา ฮัมมา อะนาคะตา ฮัมมา ปัจจุปปันนา ฮัมมา ๆ อะตีตารัมมะณา ธัมมา อะนาคะตารัมมะณา ธัมมา ปัจจุปปันนา-รัมมะณาสัมมา ๆ

อัชฌัตตา ธัมมา พะหิทธา ธัมมา อัชฌัตตะพะหิทธา ธัมมา ๆ อัชณัตตารัมมะณา ธัมมา พะหิทธารัมมะณา ธัมมา อัชณัตตะ-พะหิทรารัมมะณา รัมมา ๆ

สะนิทัสสะนะสัปปะฏิฆา ธัมมา อะนิทัสสะนะสัปปะฏิฆา ธัมมา อะนิทัสสะนาปปะฏิฆา ธัมมา ๆ

วิปัสสะนาภูมิปาฐะ

ปัญจักขันธา ๆ รูปักขันโธ เวทะนากขันโธ สัญญากขันโธ สังขารักขันโธ วิญญาณักขันโธ ฯ

ท์วาทะสายะตะนานิ ๆ จักข์วายะตะนัง รูปายะตะนัง โสตายะตะนัง สัททายะตะนัง ฆานายะตะนัง คันธายะตะนัง ชิวหายะตะนัง ระสายะตะนัง กายายะตะนัง โผฏฐัพพายะตะนัง มะนายะตะนัง ธัมมายะตะนังฯ

อัฏฐาระสะ ธาตุโย ฯ จักขุธาตุ รูปะธาตุ จักขุวิญญาณะธาตุ โสตะธาตุ สัททะธาตุ โสตะวิญญาณะธาตุ ฆานะธาตุ คันธะธาตุ ฆานะวิญญาณะธาตุ ชิวหาธาตุ ระสะธาตุ ชิวหาวิญญาณะธาตุ กายะธาตุ โผฏฐัพพะธาตุ กายะ-วิญญาณะธาตุ มะโนธาตุ ธัมมะธาตุ มะโนวิญญาณะธาตุ ฯ

พาวีสะตินท์ริยานิ ฯ จักขุนท์ริยัง โสตินท์ริยัง ฆานินท์ริยัง ชิวหินท์ริยัง กายินท์ริยัง มะนินท์ริยัง อิตถินท์ริยัง ปุริสินท์ริยัง ชีวิตินท์ริยัง สุขินท์ริยัง ทุกขินท์ริยัง โสมะนัสสินท์ริยัง โทมะนัสสินท์ริยัง อุเปกขินท์ริยัง สัทธินท์ริยัง วิริยินท์ริยัง สะตินท์ริยัง สะมาธินท์ริยัง ปัญญินท์ริยัง อะนัญญะตัญญัสสามี-ตินท์ริยัง อัญญินท์ริยัง อัญญาตาวินท์ริยัง ฯ

จัตตาริ อะริยะสัจจานิ ฯ ทุกขัง อะริยะสัจจัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ฯ



กิจุโฉ มนุสฺสปฏิลาโภ กิจฺฉํ สทฺธมฺมสฺสวนํ

กิจฺฉิ มจฺจาน ชีวิตํ กิจฺโฉ พุทฺธานมุปฺปาโท ฯ

"การได้เกิดมาเป็นมนุษย์ก็นับว่ายาก การดำรงชีวิตอยู่ของเหล่าสัตว์ก็นับว่ายาก การที่จะได้ฟังสัทธรรมก็นับว่ายาก การที่พระพุทธเจ้าทั้งหลายจะเสด็จอุบัติขึ้นก็ยิ่งยาก"

บาลีสยามรัฐ (ขุ.ธ.๒๕/๒๔/๓๙.)

มาค ๖ ขทอนุโมทนาวิธี

บทอนุโมทนาคาถา

(น้ำ) ยะถา วาริวะหา ปูรา ปะริปูเรนติ สาคะรัง,

เอวะเมวะ อิโต ทินนัง เปตานัง อุปะกัปปะติ,

อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุม์หัง, ขิปปะเมวะ สะมิชณะตุ, สัพเพ ปูเรนตุ สังกัปปา, จันโท ปัณณะระโส ยะถา. มะณิ โชติระโส ยะถา.

(รับ) ห้วงน้ำที่เต็มย่อมยังสมุทรสาคร ให้บริบูรณ์ได้ฉันใด

ทานที่ท่านอุทิศให้แล้วในโลกนี้ ย่อมสำเร็จประโยชน์แก่ผู้ที่ละโลกนี้ ไปแล้วได้ ฉันนั้น

ขออิฏฐผลที่ท่านปรารถนาแล้ว ตั้งใจแล้ว

จงสำเร็จโดยฉับพลัน

ขอความดำริทั้งปวงจงเต็มที่

เหมือนพระจันทร์ในวันเพ็ญ

เหมือนแก้วมณีอันสว่างไสวควรยินดี.

สามัญญานุโมทนาคาถา

(นำ) สัพพีติโย วิวัชชันตุ, สัพพะโรโค วินัสสะตุ, มา เต ภะวัตวันตะราโย, สุขี ที่ฆายุโก ภะวะ. อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน, จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ, อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง.

(รับ) ความจัญไรทั้งปวง จงบำราศไป โรคทั้งปวง (ของท่าน) จงหาย อันตรายอย่ามีแก่ท่าน ท่านจงเป็นผู้มีความสุข มีอายุยืน พร ๔ ประการ คืออายุ วรรณะ สุขะ พละ ย่อมเจริญแก่บุคคลผู้มีปกติ ไหว้กราบ มีปกติอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ เป็นนิตย์.

ภะวะตุสัพ

(นำ) ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง, รักขันตุ สัพพะเทวะตา, สัพพะพุทธานุภาเวนะ, สะทา โสตถี ภะวันตุ เต.

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง, รักขันตุ สัพพะเทวะตา, สัพพะธัมมานุภาเวนะ, สะทา โสตถี ภะวันตุ เต.

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง, รักขันตุ สัพพะเทวะตา, สัพพะสังฆานุภาเวนะ, สะทา โสตถี ภะวันตุ เต. (รับ) ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง ขอความสวัสดีทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง ขอความสวัสดีทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง ขอความสวัสดีทั้งหลาย จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ เทอญ.

มงคลจักรวาหน้อย (แปล)

(น้ำ) สัพพะพุทธานุภาเวนะ,
สัพพะธัมมานุภาเวนะ,
สัพพะสังฆานุภาเวนะ,
พุทธะระตะนัง ธัมมะระตะนัง
สังฆะระตะนัง ติณณัง
ระตะนานัง อานุภาเวนะ,

(รับ) ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง ด้วยอานุภาพแห่งพระรัตนะ ๓ คือ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ

จะตุราสีติสะหัสสะธัมมักขันธา-นุภาเวนะ,

ปิฎะกัตตะยานุภาเวนะ,

ชินะสาวะกานุภาเวนะ,

สัพเพ เต โรคา,

สัพเพ เต ภะยา,

สัพเพ เต อันตะระยา,

สัพเพ เต อุปัททะวา,

สัพเพ เต ทุนนิมิตตา,

สัพเพ เต อะวะมังคะลา,

วินัสสันตุ,

อายุวัฑฒะโก,

ธะนะวัฑฒะโก,

สิริวัฑฒะโก,

ยะสะวัฑฒะโก,

พะละวัฑฒะโก,

วัณณะวัฑฒะโก,

สุขะวัฑฒะโก,

โหตุ สัพพะทา,

ทุกขะโรคะภะยา เวรา,

ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมขันธ์

๘ หมื่น ๔ พัน

ด้วยอานุภาพแห่งพระไตรปิฎก

ด้วยอานุภาพแห่งพระสาวกของพระชินเจ้า

สรรพโรคทั้งหลายของท่าน

สรรพภัยทั้งหลายของท่าน

สรรพอันตรายทั้งหลายของท่าน

สรรพอุปัทวะทั้งหลายของท่าน

สรรพนิมิตร้ายทั้งหลายของท่าน

สรรพอวมงคลทั้งหลายของท่าน

จงพินาศไป

ความเจริญอายุ

ความเจริญทรัพย์

ความเจริญสิริ

ความเจริญยศ

ความเจริญกำลัง

ความเจริญวรรณะ

ความเจริญสุข

จงมี (แก่ท่าน) ในกาลทั้งปวง

ทุกข์โรคภัยและเวรทั้งหลาย

โสกา สัตตุ จุปัททะวา,
อะเนกา อันตะรายาปิ,
วินัสสันตุ จะ เตชะสา,
ชะยะสิทธิ ธะนัง ลาภัง,
โสตถิ ภาค์ยัง สุขัง พะลัง,
สิริ อายุ จะ วัณโณ จะ,
โภคัง วุฑฒี จะ ยะสะวา,
สะตะวัสสา จะ อายู จะ,
ชีวะสิทธิ ภะวันตุ เต.

ความโศก ศัตรู และอุปัทวะทั้งหลาย
ทั้งอันตรายทั้งหลายเป็นอเนก
จงพินาศไปด้วยเดช
ความชนะ ความสำเร็จ ทรัพย์ ลาภ
ความสวัสดี ความมีโชค ความสุข กำลัง
สิริ อายุ วรรณะ
โภคะ ความเจริญ และความเป็นผู้มียศ
และอายุยืน ๑๐๐ ปี
และความสำเร็จกิจในความเป็นอยู่

โภชะนะทานานุโมทะนาคาถา

จงมีแก่ท่าน.

(น้ำ) อายุโท พะละโท ธีโร,
วัณณะโท ปะฏิภาณะโท,
สุขัสสะ ทาตา เมธาวี,
สุขัง โส อะธิคัจฉะติ,
อายุง ทัต์วา พะลัง วัณณัง
สุขัญจะ ปะฏิภาณะโท,
ฑีฆายุ ยะสะวา โหติ
ยัตถะ ยัตถูปะปัชชะตีติ.

(รับ) ผู้มีปัญญา ให้อายุ ให้กำลัง
ให้วรรณะ ให้ปฏิภาณ
ผู้มีปัญญา ให้ความสุข
ย่อมได้ประสพสุข
บุคคลผู้ให้อายุ พละ วรรณะ สุขะ
และปฏิภาณ
ไปเกิดในที่ใด ๆ ย่อมเป็นผู้มีอายุยืน
มียศในที่นั้น ๆ ดังนี้.

อัคคัปปะสาทะสุตตะคาถา

(นำ) อัคคะโต เว ปะสันนานัง อัคคัง ธัมมัง วิชานะตัง, อัคเค พุทเธ ปะสันนานัง ทักขิเณยเย อะนุตตะเร, อัคเค ธัมเม ปะสันนานัง วิราคูปะสะเม สุเข,

อัคเค สังเฆ ปะสันนานัง
ปุญญักเขตเต อะนุตตะเร,
อัคคัส์มิง ทานัง ทะทะตัง
อัคคัง ปุญญัง ปะวัฑฒะติ,
อัคคัง อายุ จะ วัณโณ จะ
ยะโส กิตติ สุขัง พะลัง,
อัคคัสสะ ทาตา เมธาวี
อัคคะธัมมะสะมาหิโต,
เทวะภูโต มะนุสโส วา,
อัคคัปปัตโต ปะโมทะตีติ.

(รับ) เมื่อบุคคลรู้จักธรรมอันเลิศ เลื่อมใสแล้วโดยความเป็นของเลิศ เลื่อมใสแล้วในพระพุทธเจ้าผู้เลิศ ซึ่งเป็นทักขิไณยบุคคลอันเยี่ยมยอด เลื่อมใสแล้วในพระธรรมอันเลิศ ซึ่งเป็นธรรมปราศจากราคะและสงบระงับเป็นสุข

เลื่อมใสแล้วในสงฆ์ผู้เลิศ ซึ่งเป็นบุญญเขตอย่างยอด ถวายทานในท่านผู้เลิศนั้น บุญที่เลิศก็ย่อมเจริญ

อายุ วรรณะที่เลิศ และยศ
เกียรติคุณ สุขะ พละที่เลิศ ย่อมเจริญ
ผู้มีปัญญา ตั้งมั่นในธรรมอันเลิศแล้ว
ให้ทานแก่ท่านผู้เป็นบุญญเขตอันเลิศ
จะไปเกิดเป็นเทพยดา หรือไปเกิดเป็น
มนุษย์ก็ตาม ย่อมถึงความเป็นเลิศ
บันเทิงอยู่ ดังนี้แล.

ชะยะปะริตตั้ง (ย่อ / แปล)

โส อัตถะลัทโธ สุขิโต, ขอท่านจงเป็นผู้มีประโยชน์อันได้แล้ว

ถึงแล้วซึ่งความสุข

วิรุฬโห พุทธะสาสะเน, เจริญในพระพุทธศาสนา

อะโรโค สุขิโต โหหิ, ไม่มีโรค ถึงแล้วซึ่งความสุข

สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ. กับด้วยญาติทั้งหลายทั้งหมด

สา อัตถะลัทธา สุขิตา, ขอเธอจงเป็นผู้มีประโยชน์อันได้แล้ว

ถึงแล้วซึ่งความสุข

วิรุฬหา พุทธะสาสะเน, เจริญในพระพุทธศาสนา

อะโรคา สุขิตา โหหิ, ไม่มีโรค ถึงแล้วซึ่งความสุข

สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ. กับด้วยญาติทั้งหลายทั้งหมด

เต อัตถะลัทธา สุขิตา, ขอท่านทั้งหลายจงเป็นผู้มีประโยชน์อัน

ได้แล้ว ถึงแล้วซึ่งความสุข

วิรุหหา พุทธะสาสะเน, เจริญในพระพุทธศาสนา

อะโรคา สุขิตา โหถะ, ไม่มีโรค ถึงแล้วซึ่งความสุข

สะหะ สัพเพหิ ญาติภิ. กับด้วยญาติทั้งหลายทั้งหมด.

นตุถิ โลเก รโห นาม ปาปกมุมํ ปกุพฺพโต.

ชื่อว่าที่ลับของผู้ทำบาปกรรม ไม่มีในโลก.

(ବ୍ୟ. ମିମ. \๒୦/๔๗ଝ/๑๘๙, ଥ୍. ୪୮. ବମ୍ମମମ ମ. \๒๗/๕๑๘/๑๓๑.)

กาละทานะสุตตะคาถา

กาเล ทะทันติ สะปัญญา วะทัญญู วีตะมัจฉะรา,

กาเลนะ ทินนัง อะริเยสุ
อุชุภูเตสุ ตาทิสุ, วิปปะสันนะมะนา ตัสสะ วิปุลา
โหติ ทักขิณา,

เย ตัตถะ อะนุโมทันติ เวยยาวัจจัง กะโรนติ วา,

นะ เตนะ ทักขิณา โอนา เตปิ ปุญญัสสะ ภาคิโน,

ตัส์มา ทะเท อัปปะฏิวานะจิตโต ยัตถะ ทินนัง มะหัปผะลัง,

ปุญญานิ ปะระโลกัส์มิง ปะติฏฐา โหนติ ปาณินันติ. ทายกทั้งหลายเหล่าใด เป็นผู้มีปัญญา มีปกติรู้จักคำพูดปราศจากตระหนึ่

มีใจเลื่อมใสแล้วในพระอริยเจ้าทั้งหลาย ซึ่งเป็นผู้ตรงคงที่ บริจาคทาน ทำให้เป็น ของที่ตนถวายโดยกาลนิยม ในกาลสมัย ทักษิณาของทายกนั้น เป็นสมบัติมีผล-ไพบูลย์

ชนทั้งหลายเหล่าใดอนุโมทนา หรือช่วยทำการขวนขวายในทานนั้น

ทักษิณาทานของเขามิได้บกพร่องไป ด้วยเหตุนั้น ชนทั้งหลายแม้เหล่านั้น ย่อมเป็นผู้มีส่วนแห่งบุญนั้นด้วย

เหตุนั้น ทายกควรเป็นผู้มีจิตไม่ท้อถอย ให้ในที่ใดมีผลมาก ควรให้ในที่นั้น

บุญย่อมเป็นที่พึ่งอาศัยของสัตว์ทั้งหลาย ในโลกหน้า ฉะนี้.

ทนฺโต เสฏโจ มนุสฺเสสุ.

ในหมู่มนุษย์ ผู้ฝึกตนแล้วเป็นผู้ประเสริฐสุด.

 $(21.5.16) \% \ (21.5.16) \% \$

วิหาระทานะคาถา

(น้ำ) หันทะ มะยัง วิหาระทานะคาถาโย ภะณามะ เส

สีตัง อุณหัง ปะฏิหันติ ตะโต วาหะมิคานิ จะ,

สิริงสะเป จะ มะกะเส สิสิเร จาปี วุฏฐิโย,

ตะโต วาตาตะโป โฆโร สัญชาโต ปะฏิหัญญะติ,

เลนัตถัญจะ สุขัตถัญจะ ณายิตุง จะ วิปัสสิตุง, วิหาระทานัง สังฆัสสะ อัคคัง พุทเธหิ วัณณิตัง,

ตัส์มา หิ ปัณฑิโต โปโส สัมปัสสัง อัตถะมัตตะโน,

วิหาเร การะเย รัมเม วาสะเยตถะ พะหุสสุเต,

เตสัง อันนัญจะ ปานัญจะ วัตถะเสนาสะนานิ จะ, ทะเทยยะ อุชุภูเตสุ วิปปะสันเนนะ เจตะสา,

เต ตัสสะ ธัมมัง เทเสนติ สัพพะทุกขา ปะนูทะนัง, ยัง โส ธัมมะมิธัญญายะ, ปะรินิพพาต์ยะนาสะโวติ. เสนาสนะย่อมป้องกันหนาวร้อน และ สัตว์ร้ายทั้งปวง

เหลือบ ยุง ริ้น ไร และสัตว์เลื้อยคลาน ทั้งหลาย และฝนอันตั้งขึ้นแล้วในฤดูกาล ทั้งลมแดดอันแผดกล้าเกิดขึ้นแล้ว

ทั้งลมแดดอันแผดกล้าเกิดขึ้นแล้ว ย่อมบรรเทาไป

การสร้างวิหารถวายแก่สงฆ์ เพื่อหลีกเร้น สำหรับภาวนา เพื่อความสุข เพื่อเจริญ สมาธิ เพื่อเจริญวิปัสสนา พระพุทธเจ้า ทรงสรรเสริญว่า เป็นทานอันเลิศ

เพราะเหตุนั้นแล บุรุษผู้ฉลาด เมื่อเล็งเห็นประโยชน์ตน

พึงสร้างวิหารอันรื่นรมย์ ให้ภิกษุทั้งหลายผู้เป็นพหูสูตเถิด

อนึ่ง พึงถวายข้าว น้ำ ผ้า
และเสนาสนะแก่ท่านเหล่านั้น
ด้วยน้ำใจอันเลื่อมใสในท่านผู้ซื่อตรง
อยู่เถิด

เมื่อท่านรู้ธรรมอันใดในโลกนี้แล้ว จะเป็นผู้สิ้นอาสวะและปรินิพพาน ท่านย่อมแสดงธรรมนั้น อันเป็นเครื่อง บรรเทาทุกข์ทั้งปวงแก่เราได้ ดังนี้.

ภาค ๗ บทศาสนพิธี และเบ็ดเตล็ด

คำอาราธนาศีล ๕

มะยัง ภันเต, วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ, ติสะระเณนะ สะหะ, ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ. ทุติยัมปี มะยัง ภันเต, วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ, ติสะระเณนะ สะหะ, ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ. ตะติยัมปี มะยัง ภันเต, วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ, ติสะระเณนะ สะหะ, ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.

คำสมาทานศีล ๕

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ ครั้ง)

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ รัมมัง สะระณัง คัจฉามิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ทุติยัมปี พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ทุติยัมปี ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ ทุติยัมปี สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ตะติยัมปี พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ตะติยัมปี รัมมัง สะระณัง คัจฉามิ ตะติยัมปี สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

(พระสงฆ์ว่า ติสะระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง พึงรับพร้อมกันว่า "อามะ ภันเต")

- ๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทั้ง สะมาทิยามิ ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท, คือเว้นจากการฆ่าสัตว์ด้วยตนเอง และใช้ให้คนอื่นฆ่า
- ๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทั้ง สะมาทิยามิ ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท, คือเว้นจากการลักทรัพย์ด้วยตนเอง และใช้ให้คนอื่นลัก

- ๓. กาเมสุ มิจฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทั้ง สะมาทิยามิ
 ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท, คือเว้นจากการประพฤติผิดในกาม
- **๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทั้ง สะมาทิยามิ** ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท, คือเว้นจากการพูดเท็จ
- **๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทั้ง สะมาทิยามิ** ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท, คือเว้นจากการดื่มน้ำเมาและสิ่งเสพติดทุกชนิด อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

(สรุป) อิมานิ ปัญจะสิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ (ว่า ๓ ครั้ง)

สีเลนะ สุคะติง ยันติ สีเลนะ นิพพุติง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา ตัส์มา สีลัง วิโสธะเย.

คำอาราธนาพระปริตร

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะทุกขะวินาสายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา ปะริตตัง พ์รูถะ มังคะลัง

ขอพระสงฆ์ทั้งหลาย จงสวดพระปริตรอันเป็นมงคลเพื่อป้องกันความวิบัติ เพื่อความสำเร็จในสมบัติทั้งปวง และเพื่อให้ทุกข์ทั้งปวงพินาศไป

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะภะยะวินาสายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา ปะริตตัง พ์รูถะ มังคะลัง

ขอพระสงฆ์ทั้งหลาย จงสวดพระปริตรอันเป็นมงคลเพื่อป้องกันความวิบัติ เพื่อความสำเร็จในสมบัติทั้งปวง และเพื่อให้ภัยทั้งปวงพินาศไป

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะโรคะวินาสายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา ปะริตตัง พ์รูถะ มังคะลัง

ขอพระสงฆ์ทั้งหลาย จงสวดพระปริตรอันเป็นมงคลเพื่อป้องกันความวิบัติ เพื่อความสำเร็จในสมบัติทั้งปวง และเพื่อให้โรคทั้งปวงพินาศไป

คำถวายสังฆทาน (แบบสามัญ)

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ที่ฆะรัตตั้ง หิตายะ สุขายะ ๆ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งภัตตาหารกับทั้ง บริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ซึ่งภัตตาหาร กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อ ความสุขความเจริญแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนาน เทอญ.

คำถวายสังฆทาน (แบบอุทิศ)

อิมานิ มะยัง ภันเต มะตะกะภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ มะตะกะภัตตานิ โอโณชะยามะ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ญาตะกานัง กาละกะตานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งมะตะกะ-ภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จง รับซึ่งมะตะกะภัตตาหาร กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย และญาติทั้งหลาย มีมารดา และบิดาเป็นต้น ตลอดถึงบุพพการีชน ผู้ละโลกนี้ไปแล้วด้วย ตลอดกาล นานเทอญ.

คำถวายหนังสือสวดมนต์

ยัคเฆ ภันเต สังโฆ ปะฎิชานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง ปะริตตะคันถัง สะปะริวารัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ สังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธัสสะ ปูชะนัตถายะ ปะริตตะคันถัสสะ ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ปิยะชะนานัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ ๆ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบ ถวายหนังสือสวดมนต์พร้อมกับของบริวารเหล่านี้ แก่พระสงฆ์ เพื่อเป็นพุทธบุชา ขออานิสงส์แห่งการถวายหนังสือสวดมนต์เพื่อเป็นพุทธบุชานี้ของข้าพเจ้า ทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ ปิยชนทั้งหลายมีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ตลอดกาลนาน เทอญ.

วิธีแสดงอาบัติ

พระผู้อ่อนพรรษาว่า

(พรรษาอ่อนว่า) สัพพา ตา อาปัตติโย อาโรเจมิ (ว่า ๓ จบ)
สัพพา คะรุละหุกา อาปัตติโย อาโรเจมิ (ว่า ๓ จบ)
อะหัง ภันเต สัมพะหุลา นานาวัตถุกาโย อาปัตติโย
อาปัชชิง ตา ตุม์หะ มูเล ปะฏิเทเสมิ
(พรรษาแก่รับว่า) ปัสสะสิ อาวุโส ตา อาปัตติโย
(พรรษาอ่อนว่า) อุกาสะ อามะ ภันเต ปัสสามิ
(พรรษาแก่รับว่า) อายะติง อาวุโส สังวะเรยยาสิ
(พรรษาอ่อนว่า) สาธุ สุฏธุ ภันเต สังวะริสสามิ
ทุติยัมปิ สาธุ สุฏธุ ภันเต สังวะริสสามิ

ทุติยัมปี สาธุ สุฏฐ ภันเต สังวะริสสามิ ตะติยัมปี สาธุ สุฏฐ ภันเต สังวะริสสามิ นะ ปุเนวัง กะริสสามิ (รับ "สาธุ") นะ ปุเนวัง ภาสิสสามิ (รับ "สาธุ") นะ ปุเนวัง จินตะยิสสามิ (รับ "สาธุ")

พระผู้แก่พรรษาว่า

(พรรษาแก่รับว่า) สัพพา ตา อาปัตติโย อาโรเจมิ (ว่า ๓ จบ) สัพพา คะรุละหุกา อาปัตติโย อาโรเจมิ (ว่า ๓ จบ) อะหัง อาวุโส สัมพะหุลา นานาวัตถุกาโย อาปัตติโย อาปัชชิง ตา ตุย์หะ มูเล ปะฏิเทเสมิ

(พรรษาอ่อนรับว่า) **อุกาสะ ปัสสะถะ ภันเต ตา อาปัตติโย**

(พรรษาแก่ว่า) อามะ อาวุโส ปัสสามิ

(พรรษาอ่อนรับว่า) อายะติง ภันเต สังวะเรยยาถะ

(พรรษาแก่ว่า) สาธุ สุฏธุ อาวุโส สังวะริสสามิ
ทุติยัมปิ สาธุ สุฏธุ อาวุโส สังวะริสสามิ
ตะติยัมปิ สาธุ สุฏธุ อาวุโส สังวะริสสามิ
นะ ปุเนวัง กะริสสามิ (รับ "สาธุ")
นะ ปุเนวัง ภาสิสสามิ (รับ "สาธุ")
นะ ปุเนวัง จินตะยิสสามิ (รับ "สาธุ")

คำขอขมาโทษ

(ผู้ขอ) เถเร ปะมาเทนะ ท์วารัตตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม กันเต. (หลายรูปเปลี่ยน ขะมะถะ เม เป็น ขะมะตุ โน)

(ผู้รับ) **อะหัง ขะมามิ ตะยาปิ เม ขะมิตัพพัง.** (หลายรูปเปลี่ยน **ตะยาปิ** เป็น **ตุม์เหหิปิ**) (ผู้ขอ) **อุกาสะ ขะมามิ ภันเต.** (หลายรูปเปลี่ยน **ขะมามิ** เป็น **ขะมามะ**)

คำขอขมาพระรัตนตรัยและพระอาจารย์

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ ครั้ง)

ระตะนัตตะเย ปะมาเทนะ ท์วารัตตะเยนะ กะตัง, สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต.

อาจะริเย ปะมาเทนะ ท์วารัตตะเยนะ กะตั้ง, สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต.

(คนเดียวว่า "ขะมะถะ เม")

กรรมชั่วอันใดที่ข้าพเจ้า, ได้กระทำล่วงเกินต่อคุณพระรัตนตรัย, และครู-บาอาจารย์, ในอดีตก็ดี, ปัจจุบันก็ดี, ด้วยกายก็ดี, ด้วยวาจาก็ดี, ด้วยใจก็ดี, ทั้งที่มีเจตนา, หรือหาเจตนามิได้ก็ดี, ต่อหน้าก็ดี, ลับหลังก็ดี, รู้ก็ดี, ไม่รู้ก็ดี, ทั้งที่ในที่ลับ, และในที่แจ้ง, ซึ่งได้กระทำกรรมอันนั้น, ด้วยความประมาท

ขอพระรัตนตรัย, ครูบาอาจารย์, จงโปรดอโหสิกรรม, ให้แก่ข้าพเจ้าด้วย, เพื่อมิให้เป็นเวรภัย, บาปอกุศล, และอุปสรรคต่อการปฏิบัติธรรม, ที่ยิ่ง ๆ ขึ้น ไป เทอญ.

คำสมาทานศีล ๘

<u>มะยัง</u> ภันเต, ติสะระเณนะ สะหะ, อัฏฐะ สีลานิ <u>ยาจามะ</u> ทุติยัมปิ <u>มะยัง</u> ภันเต, ติสะระเณนะ สะหะ, อัฏฐะ สีลานิ <u>ยาจามะ</u> ตะติยัมปิ <u>มะยัง</u> ภันเต, ติสะระเณนะ สะหะ, อัฏฐะ สีลานิ <u>ยาจามะ</u> ๆ

(ว่าคนเดียวเปลี่ยน **มะยัง** เป็น **อะหัง,** เปลี่ยน **ยาจามะ** เป็น **ยาจาม**ิ)

จิตฺเต สงฺกิลิฏเฐ ทุคฺคติปาฏิกงฺขา
เมื่อจิตเศร้าหมองแล้ว ทุคติเป็นอันต้องหวัง
บาลีสยามรัฐ (ม.มู.๑๒/๙๒/๑๔.)

คำให้ศีล ๘

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ ครั้ง)

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ รัมมัง สะระณัง คัจฉามิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ทุติยัมปี พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ทุติยัมปี ฮัมมัง สะระณัง คัจฉามิ ทุติยัมปี สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ ตะติยัมปี พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ ตะติยัมปี ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ ตะติยัมปี สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

(พระสงฆ์ว่า ติสะระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง พึงรับพร้อมกันว่า "**อามะ ภันเต**")

- ๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทั้ง สะมาทิยามิ ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท, คือเว้นจากการฆ่าสัตว์ด้วยตนเอง และใช้ให้คนอื่นฆ่า
- ๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทั้ง สะมาทิยามิ ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท, คือเว้นจากการลักทรัพย์ด้วยตนเอง และใช้ให้คนอื่นลัก
- ๓. อะพ์รัห์มะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทั้ง สะมาทิยามิ ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท, คือเว้นจากการประพฤติผิดพรหมจรรย์ คือร่วมประเวณี
- ๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทั้ง สะมาทิยามิ ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท, คือเว้นจากการพูดเท็จ

- **๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทั้ง สะมาทิยามิ** ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท, คือเว้นจากการดื่มน้ำเมาและสิ่งเสพติด ทุกชนิด อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท
- **๖. วิกาละโภชะนา เวระมะณี สิกขาปะทั้ง สะมาทิยามิ** ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท, คือเว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล
- ๗. นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนา มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะ -มัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท, คือเว้นจากการฟ้อนรำ ขับร้อง, ประโคม ดนตรี ดูการละเล่นต่าง ๆ, ตลอดจนลูบไล้ทัดทรง ประดับตบแต่ง-ร่างกาย, ด้วยเครื่องหอม เครื่องย้อม เครื่องทาทุกชนิด
- **๘. อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทั้ง สะมาทิยามิ** ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท, คือเว้นจากการนอนบนที่นอนอันสูงใหญ่, ภายในยัดด้วยนุ่นและสำลี

 (สรุป) อิมานิ อัฏฐะ สิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ (ว่า ๓ ครั้ง)

 สีเลนะ สุคะติง ยันติ
 สีเลนะ โภคะสัมปะทา

 สีเลนะ นิพพุติง ยันติ
 ตัส์มา สีลัง วิโสธะเย.

จ**ิตฺเต อสงฺกิลิฏเฐ สุคติ ปาฏิกงฺขา** เมื่อจิตไม่เศร้าหมอง สุคติเป็นอันหวังได้ บาลีสยามรัฐ (ม.มู.๑๒/๙๒/๑๔.)

คำขึ้นกรรมฐาน

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ ครั้ง)

คำมอบกายถวายตัวต่อพระรัตนตรัย

อิมาหัง ภะคะวา อัตตะภาวัง ตุม์หากัง ปะริจจะชามิ

ข้าแต่สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ข้าพระองค์ขอมอบกายถวายตัวต่อ พระรัตนตรัย คือพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เพื่อเจริญวิปัสสนากรรมฐาน

คำถวายตัวเป็นศิษย์ต่อพระอาจารย์

อิมาหัง อาจะริยะ อัตตะภาวัง ตุม์หากัง ปะริจจะชามิ

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอมอบกายถวายตัวต่อพระอาจารย์ เพื่อเจริญ วิปัสสนากรรมฐาน

คำขอพระกรรมฐาน

นิพพานัสสะ เม ภันเต สัจฉิกะระณัตถายะ กัมมัฏฐานัง เทหิ

ข้าแต่ท่านอาจารย์ผู้เจริญ ขอท่านจงให้ซึ่งวิปัสสนากรรมฐานแก่ข้าพเจ้า เพื่อกระทำให้แจ้งซึ่งมรรค ผล นิพพาน ต่อไป

คำตั้งความปรารถนา

อิมายะ ฮัมมานุฮัมมะปะฏิปัตติยา ระตะนัตตะยัง ปูเชมิ

ข้าพเจ้าขอบูชาพระรัตนตรัย ด้วยการปฏิบัติธรรมตามสมควรแก่ธรรมนี้ และด้วยสัจวาจาที่ได้กล่าวอ้างมานี้ ขอให้ข้าพเจ้ามีความเพียรในการกำหนด อย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งสามารถบรรลุผลสมปรารถนา ในเวลาอันไม่ช้าด้วย เทอญ

คำอาราธนาธรรม

พ์รัห์มา จะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ กัตอัญชะลี อันธิวะรัง อะยาจะถะ สันตีธะ สัตตาปปะระชักขะชาติกา เทเสตุ ธัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง ๆ

(น้ำ) ท้าวสะหัมบดีพรหม
ทรงฤทธิศักดา
น้อมหัตถ์ นมัสการ
ควรแล้ว จึงบังคม
ขอพร อันประเสริฐ
ปวงสัตว์ ในโลกา
ขอองค์ พระจอมปราชญ์
โปรดปวง ประชานี้
นิมนต์ ท่านเจ้าขา
โปรดแสดง พระสัจจธรรม
เพื่อให้ สำเร็จผล
สู่สุข เกษมศรี

(รับ) เป็นบรมในพรหมา
กว่าบริษัท ทุกหมู่พรหม
ประดิษฐาน ณ ที่สม
ชุลีมาศ พระสัมมา
วราเลิศ มะโหหา
กิเลสน้อย ก็ยังมี
สู่ธรรมาสน์ อันรุจี
ท่านจงโปรด แสดงธรรม
ผู้ปรีชา อันเลิศล้ำ
เทศนา และวาที
แก่ปวงชน บรรดามี
สมดั่งเจตนา เทอญ.

อตุตานญุเจ ปิย ชญุญา รกุเขยุย น สุรกุขิต. ถ้ารู้ว่าตนเป็นที่รัก ก็ควรรักษาตนนั้นให้ดี. บาลีสยามรัฐ (ขุ.ธ.๒๕/๒๒/๓๖.)

บทแผ่เมตตาให้แก่ตนเอง

อะหัง สุขิโต โหมิ, ขอให้ข้าพเจ้ามีความสุข

นิททุกโข โหมิ, ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากความทุกข์

ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากเวร อะเวโร โหมิ.

ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากความลำบาก อัพ์ยาปัชโณ โหมิ,

ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากความทุกข์กาย อะนีโฆ โหมิ,

ทุกข์ใจ

มีความสุขกาย สุขใจ รักษาตนให้พ้น สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ.

จากทุกข์ภัยทั้งสิ้น เทอญ.

บทแผ่เมตตาให้แก่ผู้อื่น

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง, ที่เป็นเพื่อนทุกข์, สัพเพ สัตตา.

เกิด แก่ เจ็บ ตาย, ด้วยกันทั้งหมด

ทั้งสิ้น

จงเป็นสุข ๆ เถิด, อย่าได้มีเวรต่อกัน อะเวรา โหนตุ,

และกันเลย

จงเป็นสุข ๆ เถิด, อย่าได้พยาบาท อัพ์ยาปัชฌา โหนตุ,

เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

จงเป็นสุข ๆ เถิด, อย่าได้มีความทุกข์กาย อะนีฆา โหนตุ,

ทุกข์ใจเลย

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ. จงมีแต่ความสุขกายสุขใจ, รักษาตนให้

พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด.

คำแผ่-อุทิศ ส่วนบุญกุศล

อิทัง โน ปุญญะภาคัง สัพพะสัตตานัง เทมะ

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายบุญกุศลที่ได้บำเพ็ญมาแล้วนี้ เป็นพระราช-กุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช สมเด็จพระ-นางเจ้าสิริกิตติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ทุก ๆ พระองค์ และขอ แผ่ส่วนบุญกุศลให้แก่บิดามารดา ครูบาอาจารย์ ท่านผู้มีพระคุณ ท่านผู้มี บุญคุณทุก ๆ ท่าน เจ้ากรรมนายเวร ภูตผีปีศาจทั้งหลาย เทพบุตรเทพธิดา ทุก ๆ องค์ ขอจงได้อนุโมทนาในส่วนบุญกุศลที่ได้บำเพ็ญมาแล้วนี้ สัตว์ทั้งหลาย ที่ถึงทุกข์ ขอให้พ้นจากความทุกข์ ที่มีความสุขอยู่แล้ว ขอจงได้รับความสุข ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ด้วยกันทุกท่าน ทุกคน ทุกตน เทอญ.

คำกรวดน้ำแบบสั้น

อิทัง เม ญาตีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย ขอบุญนี้จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้าเถิด

ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอุทิศผล
ถึงมารดาบิดาและอาจารย์
คนเคยร่วมทำการงานทั้งหลาย
ทั้งเจ้ากรรมนายเวรและเทวัญ

บุญกุศลนี้แผ่ไปให้ไพศาล ทั้งวงศ์วานญาติมิตรสนิทกัน มีส่วนได้ในกุศลผลของฉัน ขอให้ท่านได้กุศลผลนี้ เทอญ.

อปฺโป หุตฺวา พหุ โหติ วฑฺฒเต โส อขนฺติโช.

ความโกรธน้อยแล้วมาก มันเกิดจากความไม่อดทนจึงทวีขึ้น.
บาลีสยามรัฐ (ขุ.ชา.ทสก.๒๓/๒๓/๓.)

บูชาพระคุณห้า

ยกมือขึ้นเถิดหนา บูชาคุณพระพุทธ บูชาคุณพระธรรม

บูชาคุณพระสงฆ์

บูชาบิดามารดา บูชาครูอาจารย์

้ บูชาห้าอย่างนี้

เตรียมตัวกราบเถิดหนา

กราบหนึ่งคุณพระพุทธ

กราบสองคุณพระธรรม

กราบสามคุณพระสงฆ์

กราบสี่บิดามารดา

กราบห้าครูอาจารย์

กราบไหว้ให้ได้ห้าครั้ง

ต่อไปภายภาคหน้า

ใหว้บูชาพระรัตนตรัย
ที่บริสุทธิ์และแจ่มใส
ที่ท่านน้อมนำเชิดชูไว้
ที่ท่านดำรงพระศาสนา
ที่เลี้ยงเรามาจนเติบใหญ่
ที่ท่านบันดาลวิชาให้ไว้
จำให้ดี......นะท่านเอย
ท่านที่มาในกองทัพธรรม
ที่บริสุทธิ์และแจ่มใส
ที่ท่านน้อมนำเชิดชูไว้
ที่ท่านดำรงพระศาสนา
ที่เลี้ยงเรามาจนเติบใหญ่

ที่ท่านบันดาลวิชาให้ไว้

ท่องให้จำ นะท่านเอย

เราจะถึงซึ่งนิพพาน

เราจะถึงซึ่งนิพพาน ฯ

สุสฺสูส์ ลภเต ปญฺญ๋ อบฺปมตฺโต วิจกฺขโณ.

ผู้ไม่ประมาท พินิจพิจารณา ตั้งใจฟัง ย่อมได้ปัญญา.

บาลีสยามรัฐ (สํ.ส.๑๕/๘๔๕/๓๑๖,ฃฺ.สฺ.๒๕/๓๑๑/๓๖๑.)

บทสวดสรภัญญะ กราบไหว้พระคุณของมารดาบิดา

ข้าขอกราบไหว้คุณ เลี้ยงลูกเฝ้ารักษา แสนยากลำบากกาย ในใจให้กังวล ยามกินถ้าลูกร้อง ยามนอนไม่เต็มตา ตัวเรือดยุงไรมด อดกินอดนอนสู้ คุณพ่อแม่มากนัก แผ่นดินทั้งหมดเอา เหลือที่จะแทนคุณ เว้นไว้แต่เรียนธรรม สอนธรรมที่จริงใจ แล้วจึงแสดงคุณ นั่นแหละจึงนับได้ แทนข้าวที่ป้อนมา แทนคุณประการอื่น อย่างใดก็ไม่สิ้น

พระมารดาและบิดา แต่คลอดมาจึงเป็นคน ไม่คิดยากลำบากตน อยู่ด้วยลูกทุกเวลา ก็ต้องวางวิ่งมาหา พอลูกร้องก็ต้องดู จะกวนกัดรีบอุ้มชู ทนลำบากหนักไม่เบา เปรียบน้ำหนักยิ่งภูเขา เปรียบคุณท่านไม่เท่าทัน ของท่านนั้นใหญ่อนันต์ เอามาสอนพอผ่อนบุญ รูปไม่เที่ยงไว้เป็นทุน ให้เห็นจริงตามทำนอง ว่าสนองซึ่งคุณงาม และน้ำนมที่ดื่มกิน ร้อยพันหมื่นเป็นอาจิณ พระคุณท่านอนันต์เอย.

อตุตาน ทมยนุติ ปณุฑิตา.

บัณฑิต ย่อมฝึกตน.

บทปลงสังขาร (มนุษย์เราเอ๋ย)

มนุษย์เราเอ๋ย อยู่ใยมิไป ฉันไปมิได้ ห่วงลูกห่วงหลาน จะได้ไปนิพพาน หน้าตาแช่มช้อย แต่ล้วนเครื่องเหม็น มันมาทำเข็ญใจ ขนคิ้วก็ขาว ดำแล้วกลับหงอก จะลุกก็โอย ไม่มีเกสร พระอนิจจัง รังแต**่**จะตาย เงินทองทั้งนั้น ลูกเมียผัวรัก เปื่อยเน่าพุพอง เขาวางลงไว้ อยู่แต่ผู้เดียว เห็นแต่ฝูงแร้ง ยื้อแย่งกันกิน เรี่ยรายแผ่นดิน เที่ยงคืนสงัด พี่น้องเผ่าพันธุ์ เห็นแต่นกแสก

ร้องให้หากัน

เกิดมาทำไม ตัณหาหน่วงหนัก ตัณหาผูกพัน ห่วงทรัพย์สินศฤงคาร ข้ามพ้นภพสาม งามแล้วทุกประการ เอ็นใหญ่เก้าร้อย ให้ร้อนให้เย็น นัยน์ตาก็มัว หน้าตาเว้าวอก จะนั่งก็โคย จะเข้าที่นอน พระอนัตตา ผู้ดีเข็ญใจ มิติดตัวเรา เขาชักหน้าหนี หมู่ญาติพี่น้อง เขานั่งร้องให้ ป่าไม้ชายเขียว เห็นแต่ฝูงกา ดูน่าสมเพช แร้งกาหมากิน ตื่นขึ้นมินาน เห็นแต่นกเค้า ร้องแรกแหกขวัญ

มนุษย์เราเอ๋ย

นิพพานมีสุข หน่วงซักหน่วงไว้ ห่วงนั้นพันผูก จงสละเสียเถิด ยามหนุ่มสาวน้อย แก่เฒ่าหนังยาน เอ็นน้อยเก้าพัน เมื่อยขบทั้งตัว เส้นผมบนหัว ดูน่าบัดสี เหมือนดอกไม้โรย พึ่งสอนภาวนา เราท่านเกิดมา ก็ตายเหมือนกัน ตายไปเป็นฝี เขาเหม็นซากผี เขาหามเอาไป แล้วกลับคืนมา เหลี่ยวไม่เห็นใคร เห็นแต่ฝูงหมา กระดูกกูเอ๋ย เอาเป็นอาหาร ไม่เห็นลูกหลาน จับเจ่าเรียงกัน เห็นแต**่**ฝุ่งผี อย่าหลงกันเลย

ไม่มีแก่นสาร จะได้ไปสวรรค์ อุตส่าห์ทำบุญ จะได้ทันพระเจ้า ค้ำจุนเอาไว้ จะได้เข้าพระนิพพาน

อะหัง วันทามิ สัพพะโส, อะหัง วันทามิ นิพพานะปัจจะโย โหตุ ฯ

บทปลงสังขาร เกศา ผมหงอก

เกศาผมหงอก แก่แล้วทุกประการ บ่มิเป็นแก่นสาร เครื่องประดับกายเรา เส้นสายพันพัว ให้มีนให้เมื่อย แก่แล้วโรคา โสกาอาวรณ์ เหมือนดอกไม้โรย เข้ามาวิงวอน ครั้นสิ้นลมปาก ลูกรักผัว (เมีย) รัก เปื่อยเน่าพุพอง เขาปได้ต้อง มือเท้าเขามัด ทิ้งไว้ป่าช้า ตนอยู่เอกา ทรัพย์สินของตน ไม่ใช่ของเรา เดี๋ยวนี้เป็นของเขา ไปแต่ตัวเปล่า

บอกว่าตัวเฒ่า ตามือหูหนัก ใช่ตัวตนของเรา โสโครกทั้งตัว เห็นน่าเกลียดกลัว ให้เจ็บให้เหนื่อย เข้ามาหาตน จะนั่งก็โอย ไม่มีเกสร ได้ความทุกข์ร้อน กลับกลายหายจาก เขาชักหน้าหนื เขาเสียไม่ได้ เกลียดกลัวนักหนา รัดรึงตรึงตรา เขากลับคืนมา อยู่กับหมู่หมา ขนมาปันกัน เมื่อตนยังอยู่ แต่เงินใส่ปาก เน่าทั่วสรรพางค์กาย

ฟันฟางผมเผ้า ร้ายนักสาธารณ์ แผ่พื้นเปื่อยเน่า แข้งขามือสั่น อยู่ในตัวของเรา ไปทุกขุมขน ได้ความทุกข์ทน จะลุกก็โอย แก่แล้วโรคา ทั่วกายอินทรีย์ เรียกกันว่าฝื เขาว่าซากผี เขาไปเยี่ยมมอง เขาผูกคอรัด เขาหามเอาไป สู่เหย้าเรือนพลัน ยื้อคร่าพัลวัน ข้าวของทั้งนั้น เรียกว่าของกู เขายังควักล้วงเอา อยู่ในป่ารก

ได้ยินเสียงนก ร้องให้ครวญคราง มีหมู่นกแสก เหลียวไม่เห็นใคร รำพึ่งถึงตัว ทิ้งไว้น่ากลัว รำพึ่งถึงตัว ยิ่งแลยิ่งลับ เมตตาภาวนา ์ ศีลทานมาช่วย ตบแต่งสมบัติ อัตตะกิเลสมากมี ประเสริฐโฉมศรี ข้าเกล่อมดีดสี แก้วเก้าเนาวรัตน์ ที่ตนนับถือ พระสงฆ์องค์อารีรัก เอออวยสมบัติ ประเสริฐเพริดเพรา รักเขาเสียเปล่า ไปหลงรักเขา จำศีลภาวนา ให้พ้นสงสาร ผู้ใดใจพาล เป็นห่วงตัณหา

ตกจตุรบาย ๆ

กึกก้องดงยาง ใจจิตอ้างว้าง บินมาร้องแรก อกใจวังเวง ตายไปเป็นฝี ยิ่งคิดยิ่งพลัน อยู่ในป่าซ้า ไม่เห็นตามมา ตามเลี้ยงรักษา ได้เป็นเพื่อนม้วย นพรัตน์โพยภัย ศีลพาไปเกิด นางฟ้าแห่ล้อม ฟังเสียงบรรเลง นับน้อยไปหรือ พระธรรมนั้นหรือ มาเป็นปิ่นปัก นพรัตน์โอฬาร ลูกผัว (เมีย) ที่รัก เขามิตามมาช่วย เห็นไม่เป็นการ บำเพ็ญศีลทาน ลุถึงสถาน หลงรักลูกหลาน เข้ามารับรอง

ได้ยินหมาใน วิเวกวังเวง แถกขวัญของตน ให้อยู่ครื้นเครง เขาไม่ไยดี กายสั่นระรัว ผัวเมียมิ่งสินทรัพย์ เห็นแต่ศีลทาน อุ่นเนื้ออุ่นใจ เมื่อตนตายไป เลิศล้ำอำไพ ได้วิมานเลิศ ห้อมล้อมมากมี าเรรเลงสมาัติ คุณพระทศพล สั่งสอนทุกวัน พระกรรมฐาน ดีกว่าลูกหลาน ปมิเป็นตำหนัก เพื่อนม้วยด้วยเรา รักตนดีกว่า จะได้ช่วยตน ได้วิมานทอง จะต้องจำจอง ตายไปจะต้อง

บรรณานุกรม

- มหามกุฎราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลีอักษรไทย ฉบับสยามรัฐ สยามรฎฐสฺส เตปิฎก์ ๔๕ เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฎราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณ-ราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
- มหามกุฎราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๙๑ เล่ม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฎราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.
- คณาจารย์สำนักพิมพ์เลี่ยงเชียง. มนต์พิธีชาวพุทธแปล. กรุงเทพฯ : เลี่ยงเชียง, ๒๕๕๑.
- พระครูสมุห์ณรงค์ โฆสิตธมฺโม. คู่มือแสดงตนเป็นพุทธมามกะและทำวัตร เช้า-เย็นแปล. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ นครสวรรค์, ๒๕๔๘.
- พระครูอรุณธรรมรังสี. มนต์พิธีสำหรับพระภิกษุสามเณรและพุทธศาสนิกชน ทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสมัย.
- พระครูอุดมปัญญาธร. **หนังสือสวดมนต์ข้ามปี ฉบับพิเศษ.** ธันวาคม ๒๕๕๕.
- พระปริยัติธรรมธาดา (ทองคำ). พระพุทธมนต์ และคุณค่าทางจริยธรรม. สำนักพิมพ์ต้นบุญ. กรุงเทพฯ ๒๕๕๒.
- พระวิสุทธิสมโพธิ. **ชุมนุมสวดมนต์ฉบับหลวง.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อำนวยสาส์น.
- พระศาสนโศภณ (จตฺตสลฺโล). สวดมนต์แปล. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

- ธรรมสภา, มนต์พิธี. กรุงเทพมหานคร.
- วัดนิพเพธพลาราม, ทำวัตร-สวดมนต์แปล. กรุงเทพมหานคร : หลักพิมพ์จำกัด. ๒๕๔๖.
- วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก. หนังสือสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น. กรุงเทพมหานคร, ๒๕๔๗.
- วัดพุทธบารมี นครฮัมบวร์ก เยอรมณี. หนังสือสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศรีอนันการพิมพ์.
- วัดราชโอรสาราม. **คู่มือปฏิบัติธรรม (พัฒนาจิต).** กรุงเทพมหานคร : อาทรการพิมพ์.
- วัดหนองบัวหลวง. **หนังสือสวดมนต์.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณ์.
- วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม จังหวัดราชบุรี. หนังสือเจริญพระพุทธมนต์ ฉบับบาลี. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอกพิมพ์ไทย จำกัด, ๒๕๔๑.
- วัดอภิญญาเทสิตธรรม จังหวัดอุดรธานี. **คู่มือสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น.**
- สถานปฏิบัติธรรมมหาจุฬาอาศรม จังหวัดนครราชสีมา. หนังสือสวดมนต์ ทำวัตรเช้า-เย็น แปล. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมิก จำกัด. ๒๕๔๕.
- สวนพุทธธรรมเวหุวัน วัดวังหิน จังหวัดพิษณุโลก. คู่มือพัฒนาจิต. พิษณุโลก : โรงพิมพ์รัตนสุวรรณ, ๒๕๔๒.
- สวนโมกขพลาราม ไชยา. **คู่มืออุบาสกอุบาสิกา.** กรุงเทพมหานคร :

รายนามผู้บริจาคพิมพ์หนังสือ

		จำ	เนวน
o .	พ.ต.อ (พิเศษ) ระวิก - คุณดวงรัตน์ แจ้งมงคล		
	แม่ชีศรีนวล - คุณศรีวิสา - คุณเขตคราม แจ้งมงคล	ඉ,මටට	เล่ม
ම.	กองทุนพิมพ์หนังสือ สุทฺธจิตฺโต ภิกขุ		
	โดย พระมหาทองมั่น สุทุธจิตุโต และคณะศิษย์	٥,०००	เล่ม
ണ.	พระมหาบุญธรรม ปุญฺญธมฺโม	<u>ଉ</u> ଝଠ	เล่ม
๔.	พระอาจารย์อำนาจ ขนุติโก	900	เล่ม
હૈ.	คุณวิชิตา น้ำวัฒนไพบูลย์	po	เล่ม
b .	คุณสวลี อินทร์เอี่ยม	po	เล่ม
ബ.	พระมหาเขมรังสี เขมนนุโท และครอบครัวพิสุทธิพันธุ์	ď٥	เล่ม
ಡ.	คุณกุลยา ดอกบัว		เล่ม
લ.	คุณไพทูลย์ คำหารพล		เล่ม
© O.	คุณชญานิศ สุขศิริ	ബേ	เล่ม
99.	คุณจรี - คุณประดิษฐ์ 🏻 ตั้งเตือนใจ	୭ଝ	เล่ม
ര്യ.	คุณฉลวย สันหาธรรม	୭୯	เล่ม
തണ.	คุณธนกฤต - คุณเสาวนีย์ เศศะเทศานนท์	୭୯	เล่ม
୭୯.	คุณเปรมฤดี ปัญวัฒนลิขิต	୭୯	เล่ม
୭ଝି.	คุณไพศาล - คุณอรนิตย์ สุขสถิต	୭୯	เล่ม
ඉව.	คุณสุรางค์รักษ์ เทียนไชย	୭୯	เล่ม
୭ଖ.	คุณอรนงค์ ลำพล	୭୯	เล่ม
ര๘.	คุณพรรณี ชาวน์ไทย	စဝ	เล่ม
୭ଝ.	คุณวลัยพร สังวรศิลป์ และเพื่อน	ଭ୍ୟ	เล่ม
b0.	คุณมนัสชนก ทองเกลี้ยง	ලේ	เล่ม
ම්බ.	คุณปรดา งามพงศ์วาณิช	ල්ම	เล่ม
මම.	คุณพรหมพักตร์ อภิชาตโยธิน	වෙ	เล่ม
ത്ന.	คุณชูชีพ - คุณมานะ - คุณดวงพร นาคพานิช	୦୯	เล่ม
୭๔.	คุณพ่อประทีป - คุณแม่พะยอม สงวนรัตน์		
	และครอบครัวนวตระกูลพิสุทธิ์	ଉଝି	เล่ม
්රී.	คุณสุณีย์ ชิตวัฒนานนท์	୭୩	เล่ม
ම්ව.	คุณดวงมณี มิตรสูงเนิน - คุณสถาพร มิตรสูงเนิน และครอบครัว	මම	เล่ม

รายนามผู้บริจาคพิมพ์หนังสือ

		จ้า	นวน
ම්භ්.	คุณนิตยา มาสว่าง	ම ම	เล่ม
ಠದ.	พระครูภาวนาโพธิวิสุทธิ์ วิ.	©	เล่ม
මුස්.	คุณจิระวัชร์ พิมพ์เลขา อุทิศให้พ่อฉลอง พิมพ์เลขา	90	เล่ม
ണഠ.	คุณเต็มดวง โนชัย	90	เล่ม
ണത.	คุณเรื่อง แสงจันทร์, คุณพรพิมล มีผล	9 0	เล่ม
ണ്യ.	คุณสมพร เอี่ยมแก้ว	90	เล่ม
ണണ.	คุณอมรา ธรรมธรานนท์	9 0	เล่ม
ണേ്.	คุณกัลยา พฤทธิ์วาณิชย์	೮	เล่ม
ണഭ്.	คุณเทพฤทธิ์ คุ้มคง	ಡ	เล่ม
ක ් .	คุณธนิดา สายกระสุน	ଚା	เล่ม
ണബ്.	คุณกาญจนา แมคเคลวี่	ď	เล่ม
ണ๘.	คุณพิมพ์ชนก - คุณบุญชื่น จักรแก้ว	ď	เล่ม
ണ്ട്.	คุณมัทนา อาคาสุวรรณ	ď	เล่ม
៤ ೦.	คุณวัลลี ปะตังกะสา	ď	เล่ม
ർ .	คุณวิภารัตน์ เศษขุนทด	ď	เล่ม
ූ ම.	คณสินินาถ หมื่นสา	હ	เล่ม

"ด้วยอานิสงส์ผลบุญกุศลในการสร้างหนังสือสวดมนต์วัดภัททันตะอาสภารามนี้ ขอให้ท่านเจ้าภาพทุกรูป ทุกท่าน ถึงพร้อมด้วย สติ สมาธิ และปัญญาดำเนินไป ตามมรรคาบรรลุถึงซึ่งพระนิพพานด้วยเทอญ."



วัดภัททันตะอาสภาราม

๑๑๘/๑ หมู่ ๑ บ้านหนองปรือ ต.หนองไผ่แก้ว อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี ๒๐๒๒๐

Wat Bhaddanta Asabharam 118/1 Moo 1, Ban Nong Prue, Tambon Nong Phai Kaeo, Amphur Ban Bueng, Chonburi Province, 20220 THAILAND.

Tel. 038-160-509, 086-819-8358

www.Bhaddanta.com E-mail: bhaddanta.en@gmail.com

สายธารแห่งศรัทธาเพื่อสั่งสมเสบียงบุญนิธิของสาธุชน

ผู้มีจิตศรัทธาท่านใดมีความประสงค์ร่วมสนับสนุนกิจกรรมของวัดภัททันตะอาสภาราม สามารถแจ้งความประสงค์ที่ สำนักงานวัดภัททันตะอาสภาราม โทรศัพท์ ๑๓๘-๑๖๐-๕๐๙, ๐๘๖-๘๑๙-๘๓๕๘ หรือโอนปัจจัยเข้าบัญชี ในนามวัด **ภัททันตะอาสภาราม**

- ชำระหนี้สงฆ์ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และใช้จ่ายทั่วไปตามความเหมาะสม ธนาคารกรุงไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๒๑๐-๐-๓๙๕๕๒-๑ ธนาคารกสิกรไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๑๑๗-๒-๖๔๘๗๕-๐ ชื่อบัญชี วัดภัททันตะอาสภาราม (กองทุนกลาง)
- พ่อสร้างอุโบสถ

 ธนาคารกรุงไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๒๑๐-๐-๓๙๕๕๑-๓

 ธนาคารกสิกรไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๑๑๗-๒-๖๔๘๘๖-๖

 ชื่อบัญชี วัดภัททันตะอาสภาราม (กองทุนอุโบสถ)
- 🍪 รักษาพยาบาลพระสงฆ์อาพาธ ธนาคารกสิกรไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๑๑๗-๒-๖๔๘๗๘-๕ ชื่อบัญชี วัดภัททันตะอาสภาราม (กองทุนสงฆ์อาพาธ)
- **พรณะสิ่งก่อสร้าง และซ่อมแซมเสนาสนะ** ธนาคารกสิกรไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๑๑๗-๒-๖๔๘๗๗-๗ ชื่อบัญชี วัดภัททันตะอาสภาราม (กองทุนก่อสร้าง)
- บำรุงเสนาสนะศาสนยิสสา พระอาจารย์ ดร.ภัททันตะ อาสภมหาเถระพ ธนาคารกสิกรไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๑๑๗-๒-๒๓๗๖๐-๔ ชื่อบัญชี วัดภัททันตะอาสภาราม (กองทุนอาสภาราม)
- **เผยแผ่ธรรมะ** ธนาคารกสิกรไทย สาขาบ้านบึง บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ ๑๑๗-๒-๖๔๘๘๕-๘ ชื่อบัญชี วัดภัททันตะอาสภาราม (กองทุนเผยแผ่)